

«تەۋرات 6 - قىسىم»

«يەشۇئا»

© مۇقەددەس كىتاب 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«ئۇيغۇرچە كالام تەرجىمىسى»

تەۋرات 6-قىسىم

«يەشۇئا»

(يەشۇئا پەيغەمبەرنىڭ كىتابى)

كىرىش سۆز

ئارقا كۆرۈنۈشى

ئىسرائىل خەلقى مىسىردىن چىقىپ، چۆل-باياۋاندا قىرىق يىل ھەر جايدا سەرگەردانلىق تۇرمۇشىنى كەچۈرگەندىن كېيىن خۇدا ئۇلارغا تەقدىم قىلىشقا «ۋەدە قىلغان زېمىن»غا كىرىشكە تەييار تۇرىدۇ. مۇسا پەيغەمبەر ۋاپات بولۇپ، ئۇ ئۆز ئورنىنى بېسىشقا قويغان يەشۇئا خەلقنى شۇ زېمىنغا باشلاپ كىرىش ئالدىدا تۇراتتى. مۇسا ئەسلىدە خۇدانىڭ يەشۇئانىڭ يېتەكچىلىكىدە قىلماقچى بولغان كارامەتلىرىنى تەكىتلەش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئىسمىنى ھوشىيا (نىجات-قۇتقۇزۇش)دىن يەشۇئاغا (پەرۋەردىگار نىجات-قۇتقۇزۇشتۇر دېگەن مەنىدە) ئۆزگەرتكەنىدى. يەشۇئا خەلققە باشلامچى بولغاندا سەكسەن ياشقا كىرگەن بولسىمۇ، يەنىلا كۈچلۈك، تولىمۇ ساغلام ئادەم ئىدى. ئۇ پەيغەمبەر بولۇپ، ئۆزى خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى خەلققە يەتكۈزىدۇ (مەسىلەن، 23- ۋە 24-بابى كۆرۈڭ).

مەزكۇر كىتابتىن، خۇدانىڭ ۋەدىلىرىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغانلىقىنى كۆرۈپلا قالماي، يەنە ئۇنىڭ قانۇن ئەمىرلىرىنىڭ يەشۇئا ئارقىلىق بەجا كەلتۈرۈلگىنىنى ۋە ئۇنىڭ ئەھدىسىنى تولۇق تۇتماسلىقى تۈپەيلىدىن ئىسرائىللارغا بەرگەن ئاگاھلىرىنى

ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرگەنلىكىنى كۆرىمىز.

كىتابتىكى كۆپىنچە مەزمۇن ئىسرائىلنىڭ قانائىيلارنىڭ يەتتە قەبىلىسى بىلەن بولغان جەڭلىرىنىڭ تارىخىدۇر. خۇدا ئەسلىدە ئىسرائىلنى شۇ قەبىلىلەرنى يوقىتىشى كېرەك، دەپ بېكىتكەنىدى؛ بۇنىڭ سەۋەبى ئۈستىدە «مىسىردىن چىقىش» تىكى «قوشۇمچە سۆز» مەزمۇن ئازراق توختىلىمىز.

ئۇشۇ تارىختا خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە تايىنىشنىڭ مۇھىملىقى تەكىتلىنىدۇ. بۇنداق ئىمان-ئىشەنچ بۇ تارىختا خاتىرىلەنگەن ئىسرائىلنىڭ غەلىبىلىرى ۋە «تەبىئىي مۆجىزىلەر» گە ئاچقۇچتۇر. «تەبىئىي مۆجىزىلەر» دېگىنىمىزگە مىسال، يېرىخونىڭ سىپىللىرىنىڭ يىقىلىشى يەر تەۋرەش بىلەن بولغان بولۇشى مۇمكىن؛ لېكىن بۇ «تەبىئىي ۋەقە» دەل ئىسرائىل پەرۋەردىگاردىن مەدەت تىلەپ ندا قىلغان دەقىقىدىلا يۈز بەرگەن.

يەشۇئا پەرۋەردىگارغا ئىسرائىلنىڭ غالىب كېلىشى ئۈچۈن جەڭ ۋاقتىنى ئۇزارتىپ بەرگەيسەن دەپ ندا قىلغان ۋاقتىدا يۈز بەرگەن مۆجىزە مۇقەددەس كىتابتا خاتىرىلەنگەن بارلىق مۆجىزىلەر ئىچىدە ئەڭ چوڭ دائىرىلىك بولۇشى مۇمكىن – چۈنكى خۇدا قۇياش ۋە ئايىنى ئاسماندا توختىتىدۇ. بۇنى بۈگۈنكى زاماندا بىز «خۇدا شۇ ئىشنى قىلىش ئۈچۈن يەر شارنىڭ ئايلىنىشىنى توختاتقان بولسا كېرەك» دېيىشىمىز مۇمكىن، لېكىن بۇ ئۇنىڭ شۇ مۆجىزىنى قانداق ياراتقانلىقىغا نىسبەتەن ھېچقانداق چۈشەندۈرۈش ھېسابلانمايدۇ، ئەلۋەتتە!

ئارخېئولوگىيىلىك ئىسپاتلار

«يەشۇئا» دېگەن كىتابنىڭ كۆپ تارىخىي ۋە جۇغراپىيىلىك تەپسىلاتلىرى، مەسىلەن ھەتتا بەزى كىچىك يېزا-كەنتلەرنىڭ ناملىرى يېقىندىكى 200 يىللىق ئارخېئولوگىيىلىك تېپىلمىلار بىلەن تەستىقلانغان.

ئوقۇرمەنلەرنىڭ مەزكۇر كىتابنىڭ كۆپ تەپسىلاتلىرى، بولۇپمۇ جۇغراپىيىلىك تەپسىلاتلىرىنى ئوبدانراق چۈشىنىشى ئۈچۈن خەرىتىلەرنى كۆرسۇن. ئۇشبۇ كىتابتا تىلغا ئېلىنغان قەدىمكى زاماندىكى كۆپ شەھەرلەر، ھەتتا كەنت-قىشلاقلار ئارخېئولوگىيىلىك تەكشۈرۈشلەر ئارقىلىق تېپىلغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ نەگە جايلاشقىنى تېخى نامەلۇم.

مەزمۇن: -

- 1-باب - خۇدانىڭ يەشۇئانى مۇسانىڭ ئورۇن باسارلىقىغا بېكىتىپ، ئۇنىڭغا ۋەزىپە تاپشۇرۇشى
 - 2-5 باب - زېمىنغا كىرىش
 - 6-12 باب - زېمىننى ئىگىلەش
 - 13-22 باب - زېمىننىڭ چەك تاشلىنىپ، 12 قەبىلىگە تەقسىم قىلىنىشى
 - 23-24 باب - يەشۇئانىڭ خەلققە ئاخىرقى ئاگاھ-جېكىلەشلىرى؛ ئۇنىڭ ئۆلۈمى
- ۋە دەپنە قىلىنىشى

«يەشۇئا»

پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئا پەيغەمبەرنى چاقىرىشى،
ئۇنىڭغا ۋەزىپە تاپشۇرۇشى

1

¹ ۋە ⁽¹⁾ پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ خىزمەتكارى، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: —

² مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ۋاپات بولدى ⁽²⁾. ئەمدى سەن قوزغىلىپ، بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىنى باشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، مەن ئۇلارغا، يەنى ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرگەن. ³ مەن مۇساغا ئېيتقىنىمدەك، پۈتۈڭلارنىڭ تاپىنى قەيەرگە تەگكەن بولسا، شۇ جاينى سىلەرگە بەردىم؛ ⁴ چېگراڭلار چۆل-باياۋاندىن تارتىپ لىۋانغىچە، ھىتتىيلارنىڭ زېمىنىنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ، ئەفرات دەرياسىدىن كۈن پېتىشتىكى ئوتتۇرا دېڭىزغىچە ⁽³⁾ بولىدۇ. ⁵ سېنىڭ بارلىق ھايات كۈنلىرىڭدە ھېچكىم ساڭا قارشى تۇرالمايدۇ. مەن ئۆزۈم مۇسا بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيمەن. ⁶ سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى سەن بۇ خەلقنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا مىراسخور قىلىپ ئىگىلىتسەن. ⁷ مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ساڭا بۇيرۇغان بارلىق قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ، قەتئىي جۈرئەتلىك ۋە تولىمۇ

¹ «ۋە» دېگەن بۇ سۆز «يەشۇئا» دېگەن كىتابنىڭ «قانۇن شەرھى» دېگەن كىتاب بىلەن زىچ باغلانغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. «قان.» 12:34-ئايەتنى كۆرۈڭ.

² ئوقۇرمەنلەرنىڭ ئېسىدە باركى، مۇسا تاغقا چىقىپ خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا يالغۇز ئۆلگەن ۋە خۇدا تەرىپىدىن دەپنە قىلىنغان. ھېچكىم بۇ ئىشلارغا كۆز گۇۋاھچى بولمىغانىدى («قان.» 6:34-5).

³ ئىسرائىلى تىلىدا «ئۇلۇغ دېڭىزغىچە».

قەيسەر بولغىن⁽⁴⁾؛ سەن قەيەرگىلا بارساڭ ئىشلىرىڭ غەلىبىلىك بولۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن يا ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمە؛⁸ بۇ قانۇن كىتابىنى⁽⁵⁾ ئۆز ئاغزىڭدىن نېرى قىلماي، ئۇنىڭ ئىچىدە پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇنى كېچە-كۈندۈز زىكر قىلىپ ئويلا؛ شۇنداق قىلساڭ يوللىرىڭدا غەلىبىلىك بولۇپ، ئۆزۈڭ روناق تاپسەن.⁹ مانا ساڭا: – جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بول، دەپ بۇيرۇغاندىمغۇ؟ شۇڭا ھېچ ۋەھىمگە چۈشمە، يۈرەكسىز بولما؛ چۈنكى قەيەرگە بارساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بىلەن بىرگىدۇر.

يەشۇئانىڭ خەلقنى قانائانغا كىرىپ جەڭ قىلىشقا تەييارلىشى

¹⁰ شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا خەلقنىڭ باشلىرىغا بۇيرۇپ: –

¹¹ سىلەر چېدىرگاھتىن ئۆتۈپ خەلققە: – ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ئوزۇق-تۈلۈك تەييار قىلىڭلار، چۈنكى ئۈچ كۈن توشقاندا سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىننى ئىگىلەش ئۈچۈن كىرىسىلەر، – دەڭلار، دېدى.

¹² يەشۇئا رۇبەنلەر بىلەن گادىلار ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە سۆز قىلىپ: –

¹³ خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسانىڭ سىلەرگە بۇيرۇپ: – پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئاراملىق ئاتا قىلىپ بۇ زېمىننى سىلەرگە بەرگەن، دەپ ئېيتقىنىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار⁽⁶⁾.¹⁴⁻¹⁵ خوتۇن بالا-چاقاڭلار ۋە چارپايلىرىڭلار مۇسا ئۆزى

⁴ ھەرقانداق كىشى خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئاساسەن بارلىق خەلققە يېتەكچىلىك قىلىپ، خەلقنىڭ ئىشلىرىنى ئىدارە قىلىش ئۈچۈن ئىنتايىن جۈرئەتلىك بولۇشى كېرەك.

⁵ «بۇ قانۇن كىتابى» – (ياكى) «مۇقەددەس قانۇندىكى بۇ كىتاب» ياكى «كىتابتىكى بۇ قانۇن» – ياكى «كانۇن شەرى» ياكى «مۇسا پەيغەمبەرنىڭ بەش كىتابى» نى (يەنى «يارىتىلىش»، «مىسرىدىن چىقىش»، «لاۋىيلار»، «چۆل-باياۋاندىكى سەپەر» شۇنداقلا «قانۇن شەرى» نى) كۆرسىتىدۇ.

⁶ مۇسا پەيغەمبەرنىڭ «(خۇدا) سىلەرگە ئاراملىق ئاتا قىلىپ بۇ زېمىننى سىلەرگە بەرگەن» دېگەن سۆزلىرى مۇشۇ ئىككى يېرىم قەبىلىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىن ئۆزلىرى ئۈچۈن بالدۇرلا يەر-زېمىن ئىگىلىگەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ. خەلق ھازىر دەريادىن ئۆتۈپ غەربىي تەرەپتىكى زېمىننى ئىگىلەشكە كىرىدۇ. مۇسا پەيغەمبەرنىڭ بۇ سۆزلىرى «قان» 3: 18-20 دە تېپىلىدۇ.

سەلەرگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى ⁽⁷⁾ زېمىندا قالسۇن، لېكىن ئاراڭلاردا قانچىلىك باتۇر پالۋان بولساڭلار، سەلەر ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا سەپتە تۇرۇپ ئۇلارغا ياردەم بېرىپ جەڭ قىلىڭلار؛ تاكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قېرىنداشلىرىڭلارغا سەلەرگە ئاتا قىلغىنىغا ئوخشاش ئارام ئاتا قىلىپ، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۇ ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىننى ئىگىلەتگۈچە شۇنداق قىلىڭلار. ئاندىن سەلەر تەۋەلىكىڭلار بولغان زېمىننى، يەنى خۇدانىڭ قولى بولغان مۇسا سەلەرگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى بۇ زېمىننى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ بېرىڭلار، - دېدى.

¹⁶ ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: - سەن بىزگە ئەمر قىلغاننىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز، سەن بىزنى قەيەرگە ئەۋەتسەڭ، شۇ يەرگە بارىمىز. ¹⁷ بىز ھەممە ئىشتا مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىمىزدەك ساڭا قۇلاق سالىمىز؛ بىردىنبىر تىلىكىمىز، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولغاي! ¹⁸ كىمكى سېنىڭ ئەمرىڭگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سەن بىزگە بۇيرۇغان ھەرقانداق سۆزلىرىڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۆلتۈرۈلدۇ! سەن پەقەتلا جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، - دېدى.

چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتىش

2

¹ ئاندىن كېيىن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىككى چارلىغۇچىنى شىتتىمدىن ئەۋەتىپ ئۇلارغا: - سەلەر بېرىپ ئۇ زېمىننى، بولۇپمۇ يېرىخو شەھىرىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەرگە بېرىپ، راھاب ئاتلىق بىر پادىشاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ قوندى. ² لېكىن بىرسى كېلىپ يېرىخو پادىشاھىغا: - بۈگۈن كېچە ئىسرائىللاردىن بىرنەچچە كىشى بۇ زېمىننى چارلىغىلى كەپتۇ، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى.

³ شۇنىڭ بىلەن يېرىخو پادىشاھى راھابنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: - سېنىڭ قېشىڭغا كېلىپ، ئۆيۈڭگە كىرگەن شۇ كىشىلەرنى بىزگە تاپشۇرۇپ بەرگىن، چۈنكى ئۇلار بۇ زېمىننىڭ ھەر يېرىنى پايلىغىلى كەپتۇ، - دېدى.

⁷ «بۇ تەرەپ» - ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپى، ھازىرقى سۈرىيە زېمىنىنى كۆرسىتىدۇ.

⁴ لېكىن ئۇ ئايال ئۇ ئىككى كىشىنى ئېلىپ چىقىپ يوشۇرۇپ قويغانىدى؛ ئۇ جاۋاب بېرىپ: — دەرۋەقە بۇ كىشىلەر مېنىڭ قېشىمغا كەلدى، لېكىن مەن ئۇلارنىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنى بىلمىدىم؛ ⁵ قاراڭغۇ چۈشۈپ، قوۋۇقنى ئېتىدىغان ۋاقىت كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئادەملەر چىقىپ كەتتى. مەن ئۇلارنىڭ قەيەرگە كەتكىنىنى بىلمەيمەن. ئۇلارنى تېزىدىن قوغلىساڭلار، چوقۇم يېتىشىۋالسىلەر، — دېدى.

⁶ لېكىن ئۇ ئايال ئۇلارنى ئۆگزىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆگزىنىڭ ئۈستىدە رەتلەپ يېيىپ قويغان زىغىر پاخاللىرىنىڭ ئاستىغا يوشۇرۇپ قويغانىدى. ⁷ ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئىزدەپ قوغلىغۇچىلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ يولى بىلەن چىقىپ دەريا كېچىكلىرىگىچە قوغلاپ باردى. ئۇلارنى قوغلىغۇچىلار شەھەردىن چىقىشى بىلەنلا، شەھەرنىڭ قوۋۇقى تاقالدى.

⁸ شۇ ۋاقىتتا، ئۇ ئىككىيلەن تېخى ئۇخلاشقا ياتىمىغانىدى، راھاب ئۆگزىگە چىقىپ ئۇلارنىڭ قېشىغا بېرىپ ⁹ ئۇلارغا: — پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىنىنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەنلىكىنى، شۇنداقلا سىلەردىن بولغان ۋەھىمەڭلار بىزلەرگە چۈشۈپ، بۇ زېمىندىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا ھالدىن كېتەي دېگىنىنى بىلىمەن؛ ¹⁰ چۈنكى بىز سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىڭلاردا قىزىل دېڭىزنى قورۇتقانلىقىنى، شۇنداقلا سىلەرنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرەپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى سېھون بىلەن ئوگىنى قانداق قىلغانلىقىڭلارنى، ئۇلارنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىڭلارنى ئاڭلىدۇق. ¹¹ بۇنى ئاڭلاپ يۈرىكىمىز سۇ بولۇپ، سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن ھەرقايسىمىزنىڭ روھى چىقىپ كەتتى. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا يۇقىرىدا، ئاسمانلارنىڭ ھەمدە تۆۋەندە يەرنىڭ خۇداسىدۇر. ¹²⁻¹³ ئەمدى سىلەردىن ئۆتۈنمەنكى، مەن سىلەرگە كۆرسەتكەن ھىممىتىم ئۈچۈن سىلەرمۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتىگە ھىممەت قىلىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ماڭا قەسەم قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاتا-ئانامنى، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرىمنى ۋە ئۇلارغا تەۋە بارلىقىغا چېقىلمايلىقىڭلار، جېنىمىزنى تىرىك قالدۇرۇپ، ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇشۇڭلار توغرىسىدا ماڭا بىر كاپالەت بەلگىسىنى بېرىڭلار، — دېدى.

¹⁴ ئىككىيلەن ئۇنىڭغا: - ئەگەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويىمىساڭ، سىلەر جېنىڭلاردىن ئايرىلساڭلار، بىزمۇ جېنىمىزدىن ئايرىلغايىمىز! شۇنىڭدەك شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار بىزگە بۇ زېمىننى ئىگە قىلغۇزغاندا، بىز جەزمەن سىلەرگە مېھرىبانلارچە ۋە سەمىمىي مۇئامىلىدە بولىمىز، دېدى. ¹⁵ شۇنىڭ بىلەن ئايال ئۇلارنى پەنجىرىدىن بىر تانا بىلەن چۈشۈرۈپ قويدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شەھەرنىڭ سېپىلىدا بولۇپ، ئۇ سېپىلنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى).

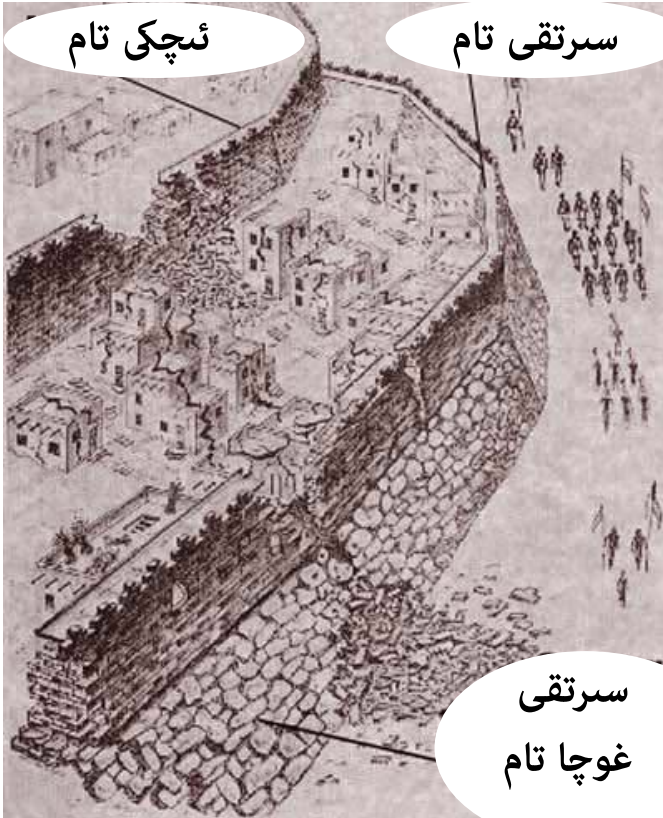
¹⁶ ئايال ئۇ ئىككىسىگە: - قوغلىغۇچىلار سىلەرگە ئۇچراپ قالماسلىقى ئۈچۈن، تاغقا چىقىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن يوشۇرۇنۇپ تۇرۇڭلار؛ قوغلىغۇچىلار شەھەرگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئاندىن سىلەر ئۆز يولۇڭلارغا ماڭساڭلار بولىدۇ، - دېدى.

¹⁷ ئىككىسى ئايالغا: - ئەگەر سەن بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلمىساڭ، سەن بىزگە قىلغۇزغان قەسەمدىن خالاس بولىمىز: - ¹⁸ مانا، بىز زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن بىزنى چۈشۈرۈشكە ئىشلەتكەن بۇ قىزىل تاننى پەنجىرىگە باغلاپ قويغىن؛ ئاندىن ئاتا-ئاناڭنى، ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىڭنى، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ بارلىق جەمەتلىكلىرىنى ئۆيۈڭگە، ئۆزۈڭگە يىغىپ جەم قىلغىن. ¹⁹ شۇنداق بولىدۇكى، ئۆيۈڭنىڭ ئىشىكلىرىدىن تاشقىرىغا چىققان ھەركىمنىڭ قېنى ئۆز بېشىدا بولىدۇ؛ بىز ئۇنىڭغا مەسئۇل ئەمەسمىز؛ لېكىن بىراۋ ئۆيۈڭدە سەن بىلەن بىللە بولغان بىرىنىڭ ئۈستىگە قول سالسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ بېشىمىزغا چۈشكەي! ²⁰ ئەگەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويساڭ، سەن بىزگە قىلغۇزغان بۇ قەسەمدىن خالاس بولىمىز، - دېدى.

²¹ راھاب جاۋاب بېرىپ: - سىلەرنىڭ دېگىنىڭلەردەك بولسۇن دەپ، ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى. ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، ئايال پەنجىرىگە ئۇ قىزىل تاننى باغلاپ قويدى.

²² ئۇ ئىككىسى ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تاغقا چىقىپ، قوغلىغۇچىلار شەھەرگە قايتىپ كەتكۈچە ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردى. قوغلىغۇچىلار يول بويىدىكى ھەممە يەرنى ئىزدەپمۇ ئۇلارنى تاپالمىدى. ²³ ئاندىن بۇ ئىككىسى تاغدىن چۈشۈپ، قايتىپ ماڭدى؛ ئۇلار دەريادىن ئۆتۈپ، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ قېشىغا

كېلىپ، بېشىدىن كەچۈرگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. ²⁴ ئۇلار يەشۇئاغا : – پەرۋەردىگار دەرۋەقە بارلىق زېمىننى قولىمىزغا تاپشۇردى؛ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ تۈپەيلىمىزدىن روھى چىقىپ كەتتى، – دېدى.

يېرىخو شەھىرىدىكى قوش قاتلاملىق سەپىللەر

ئىسرائىلنىڭ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈشى

3

¹ يەشۇئا ئەتىسى تاڭ سەھەردە تۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن شىتتىمدىن ئايرىلىپ ئىئوردان دەرياسىغا كەلدى؛ ئۇلار دەريادىن ئۆتكۈچە شۇ يەردە بارگاھ تىكىپ تۇردى. ² ئۈچ كۈن توشۇپ، سەردارلار چېدىرگاھتىن ئۆتۈپ، ³ خەلققە ئەمر قىلىپ: - سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، يەنى لاۋىيلارنىڭ ئۇنى كۆتۈرۈپ ماڭغىنىنى كۆرگەن ھامان، تۇرغان ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىڭلار. ⁴ لېكىن ئۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىڭلاردا ئىككى مىڭ گەز ئارىلىق قالسۇن؛ قايسى يول بىلەن ماڭدىغىنىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يېقىنلاشماڭلار؛ چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مۇشۇ يول بىلەن مېڭىپ باقمىغانسىلەر، - دېدى.

⁵ يەشۇئا خەلققە: - ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىڭلار، چۈنكى ئەتە پەرۋەردىگار ئاراڭلاردا مۆجىزە-كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، - دېدى. ⁶ ئاندىن يەشۇئا كاھىنلارغا: ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ خەلقنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار، دەپ بۇيرۇۋىدى، ئۇلار ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى.

⁷ پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: - ھەممە ئىسرائىلنىڭ مېنىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغىنىمدەك، سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن بۈگۈندىن ئېتىبارەن سېنى ئۇلارنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلىمەن. ⁸ ئەمدى سەن ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: - سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنىڭ بويىغا يېتىپ كەلگەندە، ئىئوردان دەرياسى ئىچىدە تۇرۇڭلار، - دېگەن، - دېدى.

⁹ يەشۇئا ئىسرائىللارغا: - بۇ ياققا كېلىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، دېدى.

¹¹⁻¹⁰ ئاندىن يەشۇئا: - مانا، سىلەر شۇ ئىش ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھايات تەڭرىنىڭ ئاراڭلاردا ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ھىتىيلار، گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قانانىيلار، پەرىزىيلار، ھىۋىيلار،

يەبۇسىلارنى ھەيدىۋېتىدىغانلىقىنى بىلىسەلەر — پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسى ئىچىدىن ئۆتكۈزۈلىدۇ. ¹² ئەمدى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللاڭلار، ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن بولسۇن؛ ¹³ شۇنداق بولىدۇكى، پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ تاپىنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىگە تەگكەندە، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى، يەنى باش ئېقىنىدىن ئېقىپ كەلگەن سۇلار ئۈزۈپ تاشلىنىپ، دەريا كۆتۈرۈلۈپ دۆڭ بولىدۇ، — دېدى.

¹⁴ ئەمدى شۇنداق بولىدىكى، خەلق چېدىرلىرىدىن چىقىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەكچى بولغاندا، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ ¹⁵ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگۈچىلەر ئىئوردان دەرياسىغا يېتىپ كېلىپ، پۇتلىرى سۇغا تېگىشى بىلەنلا (ئورما ۋاقتىدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى دەريانىڭ ئىككى قىرغىقىدىن تېشىپ چىقىدۇ)، ¹⁶ يۇقىرى ئېقىندىكى سۇلار خېلى يىراقتىلا، زارەتاننىڭ يېنىدىكى ئادەم شەھىرىنىڭ ⁽⁸⁾ يېنىدا توختاپ، دۆڭ بولدى؛ ئاراباھ تۈزلەڭلىكى بويىدىكى دېڭىزغا، يەنى «شور دېڭىزى»غا ⁽⁹⁾ ئېقىپ چۈشۈۋاتقان كېيىنكى ئېقىمى ئۈزۈلۈپ قالدى؛ خەلق بولسا يېرىخو شەھىرىنىڭ ئۇدۇلىدىن دەريادىن ئۆتۈپ ماڭدى. ¹⁷ پۈتكۈل ئىسرائىل قۇرۇق يەرنى دەسسەپ، بارلىق خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن پۈتۈنلەي ئۆتۈپ بولغۇچىلىك، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇرۇق يەردە مەزمۇت تۇردى.

دەريادىن ئۆتكەنلىكى خاتىرىلەش

4 ¹ پۈتكۈل خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: —
² خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللىغىن، ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەم بولسۇن، ³ ئۇلارغا: — سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن،

⁸ «ئادەم» — شەھەرنىڭ نامى.

⁹ ھازىر «ئۆلۈك دېڭىز» دەپ ئاتىلىدۇ.

كاھىنلارنىڭ پۇتلىرى مەزمۇت تۇرغان جايدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، ئۇلارنى كۆتۈرۈپ كېلىپ ئۇزۇڭلار بۈگۈن كېچە بارگاھ تىكىدىغان يەرگە قويۇڭلار، دېگىن، دېدى.

⁴ شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ھەر قەبىلىدىن بىرىدىن ئادەمنى، يەنى ئىسرائىللار ئارىسىدىن تاللىغان ئون ئىككى كىشىنى چاقىردى؛ ⁵ ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: – سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانىغا ماس ھالدا بىرىدىن تاشنى ئېلىپ مۇرەڭلەرگە قويۇڭلار. ⁶ چۈنكى بۇ ئاراڭلاردا بىر ئەسلىتمە-بەلگە بولىدۇ؛ كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلار: – بۇ تاشلارنىڭ سىلەرگە نېمە ئەھمىيىتى بار؟ – دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇلارغا: –

⁷ ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۇلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ئۇزۇپ قويۇلدى؛ ئەھدە ساندۇقى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈلگەندە ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۇلىرى ئۇزۇپ قويۇلدى؛ شۇڭا بۇ تاشلار ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بىر ئەسلىتمە-بەلگە بولىدۇ، – دەپ جاۋاپ بېرىسەلەر.

⁸ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار يەشۇئا ئۇلارغا بۇيرۇغاندەك قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا قىلغان ئەمرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ سانىغا مۇۋاپىق ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، قوندىغان جايغا كۆتۈرۈپ بېرىپ، شۇ يەردە قويۇپ قويدى.

⁹ بۇنىڭدىن باشقا يەشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ پۇتلىرى مۇستەھكەم تۇرغان جايدا ئون ئىككى تاشنى تىكلەپ قويدى. بۇ تاشلار بولسا بۈگۈنكىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ.

¹⁰ پەرۋەردىگار يەشۇئاغا خەلققە ئېيتىشقا تاپىلغان بارلىق ئىشلار ئورۇنلانغۇچىلىك، يەنى مۇسا ئەسلىدە يەشۇئاغا بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسى بەجا كەلتۈرۈلگۈچە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ تۇردى. خەلق شۇ يەردىن تېزىدىن ئۆتۈۋاتاتتى. ¹¹ شۇنداق بولدىكى، بارلىق خەلق تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتتى. ¹² رۇبەنلەر بىلەن گادىلار ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرمۇ مۇسانىڭ ئۇلارغا بۇيرۇغىنىدەك

سەپتە تۇرۇپ¹⁰ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتتى. ¹³ جەمئىي بولۇپ قىرىق مىڭچە قوراللانغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ، يېرىخو تۈزلەڭلىكلىرىگە كېلىپ، جەڭ قىلىشقا تەييار تۇردى.

¹⁴ ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار يەشۇئانى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە مۇسادىن قورققان دەك ئۇنىڭدىنمۇ قورقتى.

¹⁵ پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: –

¹⁶ ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقنى¹¹ كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: – ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ بۇيرۇغىن، دېدى.

¹⁷ شۇڭا يەشۇئا كاھىنلارغا: – ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. ¹⁸ شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، پۇتلىرىنىڭ تاپىنى قۇرۇقلۇقنى دەسسەشى بىلەنلا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى يەنە ئۆز جايىغا قايتىپ كېلىپ، ئاۋۋالقىدەك ئىككى قىرغىقىغىچە تېشىپ ئېقىشقا باشلىدى.

¹⁹ خەلق بولسا بىرىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، يېرىخونىڭ شەرقىنىڭ ئەڭ چەت تەرىپىدىكى گىلگالغا كېلىپ چېدىرگاھ تىكتى.

²⁰ ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئالغاچ كەلگەن ئون ئىككى تاشنى بولسا، يەشۇئا ئۇلارنى گىلگالدا تىكلەپ قويدى؛ ²¹ ئاندىن ئىسرائىللارغا: – كېيىن بالىلىرىڭلار ئۆز ئاتىلىرىدىن: – بۇ تاشلارنىڭ ئەھمىيىتى نېمە، دەپ سورىسا، ²² سىلەر بالىلىرىڭلارغا مۇنداق ئۇقتۇرۇپ قويۇڭلار: – «ئىسرائىل ئىلگىرى قۇرۇق يەرنى دەسسەپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندى؛ ²³ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بىز قىزىل دېڭىزدىن ئۆتكۈچە ئالدىمىزدا ئۇنىڭ

¹⁰ ياكى «قورال-ياراغلارنى كۆتۈرۈپ».

¹¹ مۇشۇ يەردە «ھۆكۈم-گۇۋاھلىق» خۇدانىڭ ئىسرائىلغا بولغان تۈپ ئەمىلىرىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىسرائىل بىلەن بولغان ئەھدىسىنى كۆرسىتىدۇ؛ خۇدانىڭ مۇقەددەس ماھىيىتى ۋە خاراكتېرى شۇ ئەمەللەردە ئايان قىلىنماقچا، «ھۆكۈم-گۇۋاھ» دەپمۇ ئاتىلىدۇ. ئوقۇرمەنلەرگە ئاينىكى، شۇ ئەمەللەر ئەھدە ساندۇقى ئىچىدە ساقلاقلق تاش تاختايىلار ئۈستىدە يۈتۈكلۈك ئىدى. شۇڭا بەزىدە ساندۇق «ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقى»، ئىبادەت چېدىرى «ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرى» دەپ ئاتىلىدۇ.

سۇلىرىنى قۇرۇتۇپ بەرگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۆتكۈچە ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنى قۇرۇتۇپ بەردى؛ ²⁴ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ قولىنىڭ قانچىلىك كۈچلۈكلىكىنى بىلسۇن، شۇنداقلا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن ھەمىشە قورقۇشۇڭلار ئۈچۈن ئۇ شۇنداق قىلدى» - دېدى.

5 ¹ شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى بىلەن دېڭىزنىڭ يېنىدىكى قانائانىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار ئۆتۈپ كەتكۈچە ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ئىئوردان سۇلىرىنى قانداق قۇرۇتۇپ بەرگىنىنى ئاڭلىغاندا، يۈرەكلىرى سۇ بولۇپ، ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن ئۇلارنىڭ روھى چىقاي دەپ قالدى.

يېڭى بىر دەۋرنىڭ سۈننەت قىلىنىشى

² ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: - سەن چاقماق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى ئىككىنچى قېتىم خەتنە قىلغىن، دېدى. ³ شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا چاقماق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى «خەتنىلىك دۈڭلۈكى» دە ⁽¹²⁾ خەتنە قىلدى. ⁴ يەشۇئانىڭ ئۇلارنى خەتنە قىلىشنىڭ سەۋەبى شۇ ئىدىكى، مىسىردىن چىققان جەڭگە يارىغۇدەك ھەممە ئەرەكلەر مىسىردىن چىققاندىن كېيىن چۆللۈكنىڭ يولىدا ئۆلۈپ تۈگىگەندى. ⁵ چۈنكى مىسىردىن چىققان بارلىق خەلق خەتنە قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن مىسىردىن چىقىپ چۆللۈكنىڭ يولىدا يۈرگەن ۋاقىتتا ئىسرائىل ئارىسىدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنىسىز قالغانىدى؛ ⁶ چۈنكى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمايغان، مىسىردىن چىققان خەلق ئىچىدىكى جەڭگە يارىغۇدەك بارلىق ئەرەكلەر ئۆلۈپ تۈگىگۈچە ئىسرائىللار قىرىق يىل چۆلدە يۈرگەندى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا: - سىلەرنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىننى، يەنى

¹² ئىبرانىي تىلىدا «گېبئاھ ھائارالوت».

سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتنى كۆرگۈچىلەر قىلمايمەن، دەپ قەسەم قىلغانىدى.⁷ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئورنىنى باستۇرغان ئەۋلادلىرى بولسا، يولدا خەتنە قىلىنمىغاچقا، يەشۇئا ئۆزى ئۇلارنى خەتنە قىلدى.⁸ بارلىق خەلق خەتنە قىلىنىپ، ساقايغۇچىلىك چېدىرلىرىدا، ئۆز ئورۇنلىرىدىن چىقماي تۇردى.⁹ ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: «بۈگۈن مەن مىسىرنىڭ ئار-نومۇسنى ئۈستۈڭلاردىن يۈمىلىتىۋەتتىم، دېدى»⁽¹³⁾. شۇنىڭ بىلەن ئۇ جايغا «گىلگال»⁽¹⁴⁾ دەپ نام قويۇلۇپ، تاكى بۈگۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا.

¹⁰ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار گىلگالدا چېدىر تىكىپ تۇردى. بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئاخشىمى يېرىخو دىيارىنىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدە «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» نى ئۆتكۈزدى.¹¹ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» نىڭ ئەتىسى ئۇلار شۇ يەرنىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى، جۈملىدىن شۇ كۈنى پېتىر نانلارنى ۋە قوماچلارنى يېدى.¹² ئۇلار شۇ زېمىننىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېگەندىن كېيىن، ئەتىسى «ماننا» نىڭ چۈشۈشى توختىدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللارغا ھېچ ماننا بولمىدى؛ شۇ يىلدا ئۇلار قانائان زېمىنىنىڭ مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى.

يېرىخو شەھىرىنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىش

¹³ ئەمما يەشۇئا يېرىخوغا يېقىن كەلگەندە، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئالدىدا سۇغۇرۇلغان قىلىچنى تۇتۇپ تۇرغان بىر ئادەم تۇراتتى. يەشۇئا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن: «سەن بىز تەرەپتىمۇ، ياكى دۈشمەنلىرىمىز تەرەپتىمۇ؟» دەپ سورىدى.

¹³ «مىسىرنىڭ ئار-نومۇسى» — بۇ نېمىنى كۆرسىتىدۇ؟ بىزنىڭچە ئۇ مۇنداق ئۈچ جەھەتنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ: (1) سۈننەت قىلىنىشى بىلەن ئۇلار بۇتپەرەس مىسىرلىقلارغا ئوخشىمايدىغان بولدى، خۇدانىڭ ئەھدىسىگە باغلانغان كىشىلەردىن بولدى («يارىتىلىش» 17:10-14 نى كۆرۈڭ)؛ (2) مىسىرلىقلار ئەسلىدە ئۇلارنى مازاق قىلىپ: «ئۇلار چۆل-باياۋاندا ئۆلمەي قالمايدۇ» دېگەن بولۇشى مۇمكىن («مىس.» 32:12)؛ ئۇلار ۋەدە قىلىنغان زېمىنغا كىرىشى بىلەن بۇ مازاق سۆزى يوق بولاتتى؛ (3) ئىسرائىللار ھازىر قۇللۇقتا قېلىش نومۇسۇلۇقىدىن ئازاد بولغان.

¹⁴ «گىلگال» «يۇمىلاش» دېگەن مەنىدە.

¹⁴ ئۇ جاۋاب بېرىپ: — ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەردارى بولۇپ كەلدىم» — دېدى.

يەشۇئا يەرگە دۈم يىقىلىپ سەجدە قىلىپ ⁽¹⁵⁾ ئۇنىڭغا: — رەببىمنىڭ قۇلىغا نېمە تاپشۇرۇقلىرى باركىن؟ دەپ سورىدى.

¹⁵ پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى يەشۇئاغا: — پۇتۇڭدىكى كەشكىنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان يەر مۇقەددەس جايدۇر، دېۋىدى، يەشۇئا شۇنداق قىلدى.

6 ¹ يېرىخو سېپىلىنىڭ قوۋۇق-دەرۋازىلىرى ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن مەھكەم ئېتىلىپ، ھېچكىم چىقالمايتتى، ھېچكىم كىرەلمەيتتى.

² پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: — مانا، مەن يېرىخو شەھىرىنى، پادىشاھىنى ھەمدە باتۇر جەڭچىلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم. ³ ئەمدى سىلەر، يەنى بارلىق جەڭچىلەر شەھەرنى بىر قېتىم ئايلىنىپ مېڭىڭلار؛ ئالتە كۈنگىچە ھەر كۈنى شۇنداق قىلىڭلار. ⁴ ھەمدە يەتتە كاھىن ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قوچقار مۈڭگۈزىدىن ئېتىلگەن يەتتە بۇرغىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن؛ يەتتىنچى كۈنگە كەلگەندە سىلەر شەھەرنى يەتتە قېتىم ئايلىنىسىلەر؛ كاھىنلار بۇرغىلارنى چالسۇن. ⁵ شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار قوچقار بۇرغىلىرى بىلەن سوزۇپ بىر ئاۋاز چىقارغىنىدا، بارلىق كىشىلەر بۇرغىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قاتتىق تەتەنە قىلىپ تۇۋلسۇن؛ بۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ سېپىللىرى تېگىدىن ئۆرۈلۈپ چۈشىدۇ، ھەربىر ئادەم ئالدىغا قاراپ ئېتىلىپ كىرىدۇ، — دېدى.

⁶ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا كاھىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: — سىلەر ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار؛ يەتتە كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن، دېدى. ⁷ ئۇ خەلققە: — چىقىپ شەھەرنى ئايلىنىڭلار؛ قوراللىق لەشكەرلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭسۇن، دېدى.

¹⁵ «يەشۇئا.. سەجدە قىلىپ...» — خېلى روشەنكى، يەشۇئا بۇ زاتنى خۇدانىڭ سۈپىتىدە دەپ بىلىپ سەجدە قىلغاندا، ئۇ زات ئۇنى توسۇمىدى. كېيىن (2:6) «پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى» بولغان شۇ زات پەرۋەردىگاردەك سۆزلەيدۇ. بۇ «پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى» — خۇدانىڭ ئۆزىنى ئاشكارىلىشى بولۇپ، يەنى مەسىھنىڭ ئۆزىدىن باشقا ھېچكىم ئەمەستۇر. «يارىتىلىش» 7:16 نى ۋە ئىزاھاتنى كۆرۈڭ.

⁸ يەشۇئا بۇنى خەلققە بۇيرۇغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ بۇرغىلارنى چالدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئېلىپ مېڭىلدى. ⁹ قوراللىق لەشكەرلەر بۇرغا چېلىۋاتقان كاھىنلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. كاھىنلار ماڭغاچ بۇرغا چالاتتى.

¹⁰ يەشۇئا خەلققە بۇيرۇپ: — مەن سىلەرگە: «توۋلاڭلار» دېمىگۈچە نە توۋلىماڭلار، نە ئاۋازىڭلارنى چىقارماڭلار، نە ئاغزىڭلاردىن ھېچبىر سۆزمۇ چىقمىسۇن؛ لېكىن سىلەرگە «توۋلاڭلار» دېگەن كۈندە، شۇ چاغدا توۋلاڭلار، — دېگەندى.

¹¹ شۇ تەرىقىدە ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنى بىر ئايلاندى. خالايق چېدىرگاھقا قايتىپ كېلىپ، چېدىرگاھدا قوندى. ¹² ئەتىسى يەشۇئا تاڭ سەھەردە قوپتى، كاھىنلارمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەنە كۆتۈردى؛ ¹³ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ توختىماي چېلىپ ماڭاتتى؛ كاھىنلار ماڭغاچ بۇرغا چالغاندا، قوراللىق لەشكەرلەر ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى، ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى.⁽¹⁶⁾

¹⁴ ئىككىنچى كۈنمۇ ئۇلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى بىر قېتىم ئايلىنىپ، يەنە چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى. ئۇلار ئالتە كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ تۇردى. ¹⁵ يەتتىنچى كۈنى ئۇلار تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ئوخشاش ھالەتتە يەتتە قېتىم شەھەرنىڭ ئەتراپىنى ئايلاندى؛ پەقەت شۇ كۈنلا ئۇلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى يەتتە قېتىم ئايلاندى. ¹⁶ يەتتىنچى قېتىم ئايلىنىپ بولۇپ، كاھىنلار بۇرغا چالغاندا يەشۇئا خەلققە: — ئەمدى توۋلاڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى سىلەرگە تاپشۇرۇپ بەردى! ¹⁷ لېكىن شەھەر ۋە ئۇنىڭ

¹⁶ ياكى «قوراللىق ئادەملەر بولسا ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى، ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ بۇرغا چالغاچ ماڭدى».

ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغانلىقى ئۈچۈن سىلەرگە «ھارام» دۇر¹⁷؛ پەقەت پاھىشە ئايال راھاب بىلەن ئۇنىڭ پۈتۈن ئۆيىدىكىلەرلا ئامان قالسۇن؛ چۈنكى ئۇ بىز ئەۋەتكەن ئەلچىلىرىمىزنى يوشۇرۇپ قويغانىدى. ¹⁸ لېكىن سىلەر قانداقلا بولمىسۇن «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئۆزۈڭلارنى تارتىڭلار؛ بولمىسا، «ھارام» قىلىنغان نەرسىلەردىن ئېلىشىڭلار بىلەن ئۆزۈڭلارنى ھارام قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىمۇ ھارام قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرىسىلەر. ¹⁹ ئەمما بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۆمۈردىن بولغان نەرسىلەر بولسا پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنسۇن؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خەزىنىسىگە كىرگۈزۈلسۇن، - دېدى.

²⁰ شۇنىڭ بىلەن خەلق توۋلىشىپ، كاھىنلار بۇرغا چالدى. شۇنداق بولدىكى، خەلق بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىدا ئىنتايىن قاتتىق توۋلىۋىدى، سېپىل تېگىدىن ئۆرۈلۈپ چۈشتى؛ خەلق ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆتۈپ، ھەربىرى ئۆز ئالدىغا ئاتلىنىپ كىرىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلدى. ²¹ ئۇلار ئەر-ئايال بولسۇن، قېرى-ياش بولسۇن، قوي-كالا ۋە ئېشەكلەر بولسۇن شەھەر ئىچىدىكى ھەممىنى قىلىچلاپ يوقاتتى.

²² يەشۇئا ئۇ زېمىننى چارلاپ كەلگەن ئىككى ئادەمگە: - سىلەر ئۇ پاھىشە خوتۇننىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭغا بەرگەن قەسىمىڭلار بويىچە ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ چىقىڭلار، دېدى.

²³ شۇنىڭ بىلەن ئىككى چارلىغۇچى ياش يىگىت كىرىپ، راھابىنى ئاتا-ئانىسى بىلەن قېرىنداشلىرىغا قوشۇپ ھەممە نەرسىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقتى؛ ئۇلار ئۇنىڭ بارلىق ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىڭ سىرتىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى. ²⁴ خالايق شەھەرنى ۋە شەھەر ئىچىدىكى ھەممە نەرسىلەرنى ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى.

¹⁷ «پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغانلىقى ئۈچۈن سىلەرگە ھارام (ئىبرانى تىلىدا «ھەرەم» بولىدۇ) دېگەن ئۇقۇم ئىبرانى تىلىدا پەقەت «پەرۋەردىگارغا «ھەرەم» دەپ ئاتىلىدۇ» دېگەن سۆزلەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. ئىبرانى تىلىدا «ھەرەم» دەپ بېكىتىلگەن ھەربىر نەرسە ئادەتتە مۇتلەق ھالاك قىلىنىشى كېرەك (24-ئايەتنى كۆرۈڭ). لېكىن مۇشۇ قېتىم شەھەردىن ئېلىنغان مېتالدىن ياسالغان نەرسىلەر پەرۋەردىگارنىڭ يولىدا ئىشلىتىلىشكە ساقلانغان، دەپ بۇيرۇلغانىدى (19-ئايەتنى كۆرۈڭ).

پەقەت ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۆمۈردىن بولغان قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يىغىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىسىگە ئەكىرىپ قويدى.

²⁵ لېكىن يەشۇئا پاھىشە ئايال راھابنى، ئاتا جەمەتتىكىلەرنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى تىرىك ساقلاپ قالدى؛ ئۇ بۈگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرۇۋاتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەشۇئا يېرىخونى چارلاشقا ئەۋەتكەن ئەلچىلەرنى يوشۇرۇپ قويغانىدى.

²⁶ ئۇ چاغدا يەشۇئا ئاگاھ-بېشارەت بېرىپ⁽¹⁸⁾: - بۇ يېرىخو شەھىرىنى قايتىدىن ياساشقا قويغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قارغىش ئاستىدا بولىدۇ؛ ئۇ شەھەرنىڭ ئۆلىنى سالغاندا تۇنجى ئوغلىدىن ئايرىلىدۇ، شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان چاغدا كىچىك ئوغلىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، - دېدى⁽¹⁹⁾.

²⁷ پەرۋەردىگار يەشۇئا بىلەن بىللە ئىدى؛ ئۇنىڭ نام-شۆھرىتى پۈتكۈل زېمىنغا كەڭ تارقالدى.

ئاقاننىڭ گۇناھ قىلىپ ئىسرائىل ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرۈشى

7

¹ لېكىن ئىسرائىل «ھارام» نەرسىلەر ئۈستىدە ئىتائەتسىزلىك قىلدى؛ چۈنكى يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان زەراھنىڭ ئەۋرىسى، زابدىننىڭ ئەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان دېگەن كىشى ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئالغانىدى. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى.

² يەشۇئا يېرىخودىن بەيت-ئەلنىڭ شەرق تەرىپىدىكى بەيت-ئاۋەننىڭ يېنىدا بولغان ئايى شەھىرىگە بىرنەچچە ئادەم ئەۋەتىپ ئۇلارغا: - ئۇ يەرگە چىقىپ ئۇ زېمىننى چارلاپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئادەملەر چىقىپ ئايى زېمىننى چارلاپ كەلدى. ³ ئۇلار قايتىپ كېلىپ،

¹⁸ باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: - «ئۇ چاغدا يەشۇئا قەسەم ئىچىپ...». لېكىن بىزنىڭچە يەشۇئا ئىككىنچى قەسەم ئەمەس.

¹⁹ بۇ بېشارەتنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى «1 پاد. 16:34» دە خاتىرىلىنىدۇ.

يەشۇئاغا: – ھەممە خەلقنىڭ ئۇ يەرگە بېرىشنىڭ ھاجىتى يوق ئىكەن، ئىككى-ئۈچ مىڭچە ئادەم بولسىلا ئايىغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىگىلىيەلەيدۇ؛ ئۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق كىشىلەر ئاز بولغاچقا، پۈتكۈل خەلقنى ئاۋارە قىلىپ ئۇ يەرگە ئەۋەتمىگەن، – دېدى

⁴ شۇنىڭ بىلەن خەلقنى ئۈچ مىڭچە كىشى ئۇ يەرگە چىقتى؛ لېكىن بۇلار ئاينىڭ ئادەملىرى ئالدىدىن قېچىپ كېتىشتى. ⁵ ئاينىڭ ئادەملىرى ئۇلاردىن ئوتتۇز ئالتىچە كىشىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى؛ قالغانلارنى سېپىل قوۋۇقىنىڭ ئالدىدىن شېبارىمغىچە ⁽²⁰⁾ قوغلاپ بېرىپ، ئۇ يەردىكى داۋاندا ئۇلارنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدى. ئاندىن خەلقنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ، قاتتىق ساراسىمىگە چۈشتى. ⁶ يەشۇئا كىيىملىرىنى يىرتىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەرگە دۈم يىقىلىپ، باشلىرىغا توپىلارنى چېچىپ، ئۇ يەردە كەچ كىرگۈچە يېتىپ قالدى. ⁷ يەشۇئا: – ئاھ، رەب پەرۋەردىگار، سەن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن، بۇ خەلقنى نېمىشقا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىگە ئۆتكۈزگەنسەن؟ بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇۋەرگەن بولساق بويتىكەن! ⁸ ئۇي رەببىم! ئىسرائىل ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ قاچقان يەردە مەن نېمىمۇ دېيەلەيمەن؟ ⁹ قانائانىلار، شۇنداقلا زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار بۇنى ئاڭلىسا بىزنى قاپسىۋېلىپ يەر يۈزىدىن ناممىزنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ؛ شۇ چاغدا سەن ئۇلۇغ نام-شۆھرىتنىڭ ئۈچۈن نېمىلەرنى قىلسەن؟! – دېدى.

¹⁰ لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: – «ئورنۇڭدىن قوپ! نېمىشقا شۇنداق دۈم ياتىسەن؟ ¹¹ ئىسرائىل گۇناھ قىلدى! ئۇلار يەنە مەن ئۇلارغا تاپىلغان ئەھدەمگە خىلاپلىق قىلىپ، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئوغرىلىق قىلىپ، ئالدامچىلىق قىلىپ ھەم ھارام بېكىتىلگەننى ئۆز ماللىرىنىڭ ئارىسىغا تىقىپ قويدى. ¹² شۇڭا ئىسرائىللار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى «ھارام» قىلىپ بېكىتىپ، مۇتلەق يوقىتىلىشقا يۈزلەنگەچكە، دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ ئارقىسىغا قاچىدۇ. ئەگەر سىلەر «ھارام» دەپ بېكىتىلگەننى

²⁰ ياكى «دەزلەر» دېگەن جاينىچە.

ئاراڭلاردىن تامامەن يوق قىلمىساڭلار، مۇندىن كېيىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن.

¹³ ئەمدى سەن تۇرۇپ خەلقنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ ئۇلارغا: «ئەتە ئۈچۈن ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىڭلار؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: – ئەي ئىسرائىل، سەندە «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسە باردۇر؛ بۇ ھارام نەرسىنى ئاراڭلاردىن يوق قىلمىغۇچىلىك دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايسىلەر. ¹⁴ ئەتە سەھەردە سىلەر قەبىلە بويىچە ھازىر قىلىنىسىلەر؛ شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار بېكىتكەن قەبىلە جەمەت-جەمەتى بويىچە بىردىن-بىردىن ئالدىغا كەلسۇن⁽²¹⁾؛ پەرۋەردىگار بېكىتكەن جەمەت ئائىلە-ئائىلە بويىچە بىردىن-بىردىن ھازىر بولۇپ ئالدىغا كەلسۇن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار بېكىتكەن ئائىلىدىكى ئەركەكلەر بىردىن-بىردىن ئالدىغا كېلىپ ھازىر بولسۇن. ¹⁵ شۇنداق بولىدۇكى، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىنى ئۆز يېنىدا ساقلىغان كىشى تېپىلغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى ئۈچۈن ھەم شۇنداقلا ئىسرائىل ئىچىدە رەزىللىك سادىر قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق تەۋە بولغانلار ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن، – دەيدۇ»، دەپ ئېيتتىن».

¹⁶ يەشۇئا ئەتىسى تاڭ سەھەردە تۇرۇپ ئىسرائىلنى ئالدىغا يىغىپ، قەبىلە-قەبىلىنى ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسى بېكىتىلدى؛ ¹⁷ ئۇ يەھۇدانىڭ جەمەتلىرىنى ھازىر قىلىۋىدى، زارەھىيلار جەمەتى ⁽²²⁾ بېكىتىلدى. ئۇ زارەھىيلار جەمەتىنى ئائىلە-ئائىلە بويىچە ئالدىغا كەلتۈرۈۋىدى، زابدى دېگەن كىشى بېكىتىلدى. ¹⁸ زابدى ئۆز ئائىلىسىدىكى ئەركەكلەرنى بىردىن-بىردىن ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن زەراھەننىڭ ئەۋلادى ⁽²³⁾، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان بېكىتىلدى.

¹⁹ شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئاقانغا: – ئەي ئوغلۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى

²¹ «پەرۋەردىگار بېكىتكەن قەبىلە...». خۇدا قايسى يول بىلەن گۇناھكار قەبىلىنى كۆرسەتكەنلىكى مۇشۇ يەردە ئايان قىلىنمايدۇ؛ شۈبھىسىزكى، كۆرسىتىش يولى چەك تاشلاش ياكى باش كاھىن كۆتۈرگەن «ئۆرم ۋە تۆمىم» ئارقىلىق بولغان بولسا كېرەك.

²² ياكى «زارەھىيلار». «زارەھىيلار» دېگەن «زەراھلار» نىڭ باشقا بىر شەكلى (1:7 نى كۆرۈڭ).

²³ ئىبرانىي تىلىدا «ئوغلى».

پەرۋەردىگارغا شان-شەرەپنى قايتۇرۇپ بېرىپ، ئۇنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن قىلغانلىرىنى ئىقرار قىلغىن⁽²⁴⁾؛ مەندىن ھېچنېمىنى يوشۇرماي، قىلغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى.

²⁰ ئاقان يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: – مەن دەرۋەقە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ قىلىپ، مۇنداق-مۇنداق قىلدىم: ²¹ مەن ئولجىنىڭ ئارىسىدىن شىنارد⁽²⁵⁾ چىققان چىرايلىق بىر تونغا، ئىككى يۈز شەكەل كۈمۈش، ئەللىك شەكەل ئېغىرلىقتىكى ئالتۇن تاختىغا كۆزۈم قىزىرىپ ئۇلارنى ئېلىۋالدىم. مانا، بۇ نەرسىلەرنى چېدىرىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يەرگە كۆمۈپ قويدۇم، كۈمۈش ئۇلارنىڭ ئاستىدا، – دېدى.

²² شۇلارنى دېۋىدى، يەشۇئا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى، ئۇلار چېدىرغا يۈگۈرۈپ باردى ۋە مانا، نەرسىلەر دەرۋەقە چېدىردا يوشۇرۇقلۇق بولۇپ، كۈمۈش بۇلارنىڭ ئاستىدا ئىدى. ²³ ئۇلار بۇ نەرسىلەرنى چېدىردىن ئېلىپ چىقىپ يەشۇئاغا، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. ²⁴ ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قوپۇپ زەراھنىڭ ئوغلى ئاقانى، كۈمۈش، تون ۋە ئالتۇن تاختا بىلەن قوشۇپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى، ئۆيلىرى بىلەن ئېشەكلىرى، قويلىرى، چېدىرى بىلەن بارلىق تەۋەلىكلىرىنى ئېلىپ ئاقور جىلغىسىغا كەلتۈردى.

²⁵ يەشۇئا ئاقانغا: – سەن بېشىمىزغا قانچىلىك ئاپەت كەلتۈردۈڭ! مانا، بۈگۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئاپەت كەلتۈرىدۇ، – دېدى. ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇلار ئائىلىسىدىكىلەرنىمۇ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، ھەممىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى⁽²⁶⁾. ²⁶ ئاندىن خالايق بىر چوڭ دۆۋە تاشنى ئۇنىڭ ئۈستىگە دۆۋىلەپ قويدى. بۈگۈنگە قەدەر ئۇ ئۇ يەردە تۇرماقتا. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ

²⁴ «پەرۋەردىگارغا شان-شەرەپنى قايتۇرۇپ، ئۇنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن قىلغانلىرىنى ئىقرار قىلغىن» – ئاقاننىڭ قىلغانلىرىنى ئىقرار قىلغىنىنىڭ ئۆزى خۇداغا شان-شەرەپنى قايتۇرۇشنى بولىدۇ، چۈنكى بۇ ئىش خۇدانىڭ ھەممە ئىشتىن خەۋەردار بولغىنىنى خالايق ئالدىدا كۆرسىتىدىغان ئىشتۇر.

²⁵ «شىنار» بابىلىنىڭ باشقا بىر نامىدۇر.

²⁶ ئاقاننىڭ ئائىلىسىدىكىلەر چالما-كېسەك قىلىندى؛ چۈنكى ئائىلىسىدىكىلەر ئۇنىڭ گۇناھىنى كۆرۈپ تۇرۇپ ئۇنىڭ توغۇرلۇق جىم تۇرغاچقا، ئۇنىڭغا شېرىك بولۇپ قالغان.

غەزىبى ياندى. شۇنىڭ بىلەن شۇ يەرگە «ئاپەت جىلغىسى»⁽²⁷⁾ («ئاقور جىلغىسى») دەپ نام قويۇلدى ۋە بۇ كۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا.

ئىسرائىلنىڭ ئايى شەھىرى ئۈستىدىن غەلبە قىلىشى

8

¹ پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: – سەن ھېچ قورقما، ھەم ھودۇقمىغىن. تۇرۇپ، بارلىق جەڭچىلەرنى ئۆزۈڭ بىلەن ئېلىپ، ئايى شەھىرىگە چىققىن. مانا، مەن ئايىنىڭ پادىشاھى، خەلقى، شەھىرى ۋە زېمىنىنى قوشۇپ سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم.² سەن يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قانداق قىلغان بولساڭ ئايى شەھىرى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلسەن. پەقەت سىلەر بۇ قېتىم شەھەردىن ئولجا ۋە چارپايىلارنى ئالساڭلار بولىدۇ. ئەمدى سەن شەھەرنىڭ كەينى تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىشقا پىستىرما قويغىن، – دېدى.³ شۇنىڭ بىلەن، يەشۇئا بىلەن ھەممە جەڭچىلەر قوزغىلىپ، ئايىغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. يەشۇئا ئوتتۇز مىڭ باتۇر جەڭچىنى ئىلغاپ كېچىدە ئۇلارنى ماڭدۇردى⁴ ۋە ئۇلارغا مۇنداق تاپىلدى: – «سىلەر ئاگاھ بولۇپ، شەھەردىن بەك نېرى كەتمەي شەھەرنىڭ كەينىدە مۈكۈنۈپ تۇرۇپ، ھەممىڭلار بۆكتۈرمە ھۇجۇمغا تەييار تۇرۇڭلار.⁵ مەن ئۆزۈم بىلەن قالغان ھەممە كىشىلەرنى ئېلىپ شەھەرگە يېقىن بارىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزغا چىقىپ ھۇجۇم قىلغاندا، بىز ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز؛⁶ ئۇلار جەزمەن بىزنىڭ كەينىمىزدىن قوغلايدۇ؛ ئۇلار: «ئىسرائىللار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزدىن قېچىپ كەتتى» دەپ ئويلايدۇ، بىز ئۇلارنى ئازدۇرۇپ شەھەردىن يىراق ئېلىپ چىقىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز.⁷ ئۇ ۋاقىتتا سىلەر بۆكتۈرمىدىن قويۇپ چىقىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ شەھەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرىدۇ.⁸ شەھەرنى ئىشغال قىلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلغىنى بويىچە ئۇ شەھەرنى ئوت يېقىپ كۆيدۈرىۋېتىڭلار. مانا، مەن سىلەرگە ئەمر بەردىم».

²⁷ ئىبرانىي تىلىدا «ئاقور جىلغىسى».

⁹ يەشۇئا ئۇلارنى يولغا سالدى، ئۇلار بېرىپ بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا، ئايىنىڭ غەرب تەرىپىدە بۆكتۈرمە سېلىپ ماراپ ئولتۇردى. يەشۇئا بولسا ئۇ كېچىسى خەلقنىڭ ئارىسىدا قوندى. ¹⁰ ئەتىسى سەھەر يەشۇئا قويۇپ، خەلقنى يىغىپ تەكشۈردى؛ ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بىللە خەلقنىڭ ئالدىدا ئايىغا قارشى ماڭدى. ¹¹ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ھەممە جەڭچىلەرمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقىپ، شەھەرنىڭ ئالدىغا يېقىن بېرىپ، ئايىنىڭ شىمال تەرىپىدە چېدىر تىكتى. ئۇلار چۈشكەن جاي بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر جىلغا بار ئىدى. ¹² يەشۇئا بەش مىڭچە ئادەمنى تاللاپ ئېلىپ بېرىپ، بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا، شەھەرنىڭ غەرب تەرىپىدە بۆكتۈرمە تۇرغۇزغانىدى. ¹³ شۇنداق قىلىپ، بارلىق خەلق، يەنى شەھەرنىڭ شىمال تەرىپىدىكى بارگاھتىكى قوشۇن بىلەن غەرب تەرىپىدىكى پىستىرما قوشۇن ئورۇنلاشتۇرۇپ بۆلۈندى. شۇ كېچىسى يەشۇئا ئۆزى جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشتى. ¹⁴ ئايىنىڭ پادىشاھى شۇ ئەھۋالنى كۆردى ۋە شەھەردىكىلەر ئالدىراپ سەھەر قويۇشتى؛ پادىشاھ بىلەن بارلىق خەلق ئىسرائىل بىلەن سوقۇشۇش ئۈچۈن بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا⁽²⁸⁾ ئاراباھ تۈزلەڭلىكىگە چىقتى. لېكىن پادىشاھنىڭ شەھەرنىڭ كەينىدىكى پىستىرما قوشۇندىن خەۋىرى يوق ئىدى. ¹⁵ يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل بولسا ئۆزلىرىنى ئۇلاردىن يېڭىلىگەنگە سېلىپ، چۆل تەرەپكە قاچتى. ¹⁶ شەھەردە بار خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى قوغلاشقا چاقىرىلدى؛ ئۇلار كېلىپ يەشۇئانى قوغلىغاندا، ئۇلار ئازدۇرۇلۇپ شەھەردىن يىراق قىلىندى. ¹⁷ ئايى بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئىچىدە ئىسرائىلنى قوغلاشقا چىقمىغان ھېچبىر ئەر كىشى قالمدى؛ ئۇلار شەھەرنى ئوچۇق قويۇپ، ھەممىسى ئىسرائىلنى قوغلاپ چىقىپ كەتتى.

¹⁸ ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: – قولىڭدىكى نەيزىنى ئايىغا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇردۇم، – دېۋىدى، يەشۇئا قولىدىكى نەيزىنى شەھەرگە قارىتىپ ئۇزاتتى. ¹⁹ ئۇ قولىدىكى نەيزىنى ئۇزاتقان

²⁸ «بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا» – بەلكىم بەيت-ئەلدىكىلەر بىلەن پۈتۈشكەن مەلۇم بىر ۋاقىت بولۇشى مۇمكىن (17-ئايەتنى كۆرۈڭ). باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «بەلگىلەنگەن جايدا».

يەشۇئا پەيغەمبەرنىڭ قانائاننىڭ جەنۇبىي تەرەپىدىكى ھەربىي يۈرۈشلىرى

ھامان پىستىرمىدا ياتقانلار جايدىن تېزلا چىقىپ، يۈگۈرگىنىچە شەھەرگە ئېتىلىپ كىرىپ، ئۇنى ئىشغال قىلىپ شۇئان ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى.

²⁰ ئاينىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شەھەردىن ئاسمان-پەلەك ئۆرلەۋاتقان تۆتۈننى كۆردى، يا ئۇ ياققا يا بۇ ياققا قاچايلى دېسە، ھېچ ھالى قالمىغانىدى؛ چۆل تەرەپكە قاچقان ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ ئۆزلىرىنى قوغلاپ كېلىۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى. ²¹ يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل پىستىرما قوشۇنىنىڭ شەھەرنى ئېلىپ بولغانلىقىنى، شۇنداقلا شەھەردىن تۆتۈننىڭ ئۆرلەپ چىققىنىنى كۆرۈپ، يېنىپ كېلىپ، ئاينىڭ ئادەملىرىنى ئۆلتۈرگىلى تۇردى. ²² شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا شەھەرنى ئالغانلارمۇ شەھەردىن چىقىپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، بەزىلىرى بۇ تەرەپتىن، بەزىلىرى ئۇ تەرەپتىن قاپسىلىپ قالدى. ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ھېچبىرىنى قويماي، ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى.

²³ ئۇلار ئاينىڭ پادىشاھىنى تىرىك تۇتۇپ، يەشۇئانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ²⁴ ئىسرائىل دالادا ئۇچرىغان بارلىق ئايىلىقلارنى، يەنى ئۆزلىرىنى چۆلگىچە قوغلاپ كەلگەنلەرنى قىرىپ يوقاتقاندىن كېيىن (ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچىلىنىپ يوقىتىلغانىدى)، بارلىق ئىسرائىل ئايىغا يېنىپ كېلىپ، ئۆيەردىكىلەرنى قىلىچىلاپ ئۆلتۈردى. ²⁵ شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈندە ئۆلتۈرۈلگەن ئەر-ئاياللار، يەنى ئايىلىقلارنىڭ ھەممىسى ئون ئىككى مىڭ ئادەم ئىدى. ²⁶ چۈنكى يەشۇئا ئايدا تۇرۇۋاتقان ھەممە ئادەم يوقىتىلمىغۇچە قولىدىكى ئۇرۇتۇپ تۇرغان نەيزىسىنى يىغمىغانىدى. ²⁷ ھالبۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بۇيرۇغان سۆزى بويىچە ئىسرائىلار شەھەردىكى چارپاي بىلەن ئولجىنى ئۆزلىرى ئۈچۈن ئالدى. ²⁸ ئاندىن يەشۇئا ئايى شەھىرىنى كۆيدۈرۈپ، ئۇنى ئەبەدىگىچە خارابىلىك دۆۋىسىگە ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ تاكى بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق تۇرماقتا.

²⁹ ئاينىڭ پادىشاھىنى بولسا، ئۆيەردە خەقە ئاستۇرۇپ، ئۆيەردە كەچكىچە تۇرغۇزدى. كۈن پاتقاندا يەشۇئا ئەمىر قىلىۋېدى، كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆلكىسى دەرىختىن چۈشۈرۈپ، ئۇنى شەھەرنىڭ قورۇقىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ، ئۈستىگە چوڭ بىر دۆۋە تاشنى دۆۋىلىۋەتتى؛ بۇ تاش دۆۋىسى بۈگۈنگىچە تۇرماقتا.

ئىسرائىلنىڭ ئۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدىسىگە قايتىدىن باغلىشى

³⁰ ئاندىن يەشۇئا ئېپال تېغىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا قۇربانگاھ ياسىدى. ³¹ پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ ئىسرائىلغا بۇيرۇغىنى بويىچە، مۇساغا نازىل قىلىنغان قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، قۇربانگاھ ھېچبىر تۆمۈر ئەسۋاب تەگكۈزۈلمىگەن پۈتۈن تاشلاردىن ياسالغانىدى. ئۇنىڭ ئۈستىدە خەلق پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۈنۈپ تۇردى. ³² شۇ يەردە يەشۇئا ئۇنىڭ تاشلىرىنىڭ ئۈستىگە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مۇسا پۈتكەن قانۇننى كۆچۈرۈپ پۈتۈپ قويدى. ³³ ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى، ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرى، ئەمەلدارلىرى بىلەن

ھاكىملىرى، مەيلى مۇساپىرلار بولسۇن ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغانلار بولسۇن، ھەممىسى پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىككى تەرىپىدە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار بولغان لاۋىيلارنىڭ ئالدىدا تۇردى؛ پەرۋەردىگارىنىڭ قولى مۇسانىڭ دەسلەپتە بۇيرۇقىنى بويىچە، ئىسرائىللارنىڭ بەخت-بەرىكىتىنى تىلەشكە خەلقنىڭ يېرىمى گەرىزىم تېغى ئالدىدا، يەنە بىر يېرىمى ئېبال تېغى ئالدىدا تۇردى⁽²⁹⁾.

³⁴ ئاندىن يەشۇئا قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قانۇندىكى ھەممە سۆزلەرنى، جۈملىدىن بەخت-بەرىكەت سۆزلىرى ۋە لەنەت سۆزلىرىنى ئوقۇپ بەردى. ³⁵ يەشۇئا بۇلارنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، جۈملىدىن ئاياللار، بالىلار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا ئوقۇپ بەردى؛ مۇسانىڭ بارلىق بۇيرۇغانلىرىدىن ھېچبىر سۆزنى قالدۇرمىدى.

گېبئۇنلۇقلارنىڭ ئىسرائىلنى ئالداپ قويۇشى

9 ¹ ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى، يەنى تاغلىق رايوندىكى، شەفەلاھ ئويمانلىقىدىكى، ئۇلۇغ دېڭىز⁽³⁰⁾ بويىدىكى، لىۋانىنىڭ ئۇدۇلغىچە سوزۇلغان بارلىق يۇرتلاردىكى پادىشاھلار ۋە شۇنىڭدەك ھىتتىيلار، ئامورىيلار، قانانىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنىڭ پادىشاھلىرى بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندا، ² ھەممىسى بىر بولۇپ يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلغىلى ئىتتىپاقلاشتى. ³ ئەمما گېبئۇن ئاھالىلىرى يەشۇئانىڭ يېرىخو بىلەن ئايىغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا، ⁴ ئۇلار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ، ئۆزلىرىنى ئۇزۇن سەپەردە بولغاندەك كۆرسىتىپ⁽³¹⁾، ئېشەكلەرگە كونا تاغار-خۇرچۇن بىلەن كونا، يىرتق-ياماق شاراب تۇلۇملىرىنى ئارتىپ، ⁵ پۇتلىرىغا ياماق چۈشكەن كونا كەشلەرنى كىيىپ، كونا جۇل-جۇل ئېگىنلەرنى ئۈستىگە ئورنىغان ئىدى؛ ئۇلار سەپەرگە

²⁹ بۇ ئىشنى خۇدا ئىلگىرى ئىسرائىلغا بېكىتكەن («قان» 29.11 ۋە 28-29-بابلارنى كۆرۈڭ).

³⁰ «ئۇلۇغ دېڭىز» — ھازىرقى «ئوتتۇرا دېڭىز» دۇر.

³¹ ياكى «ئۆزلىرىنى ئەلچىلەر قىلىپ كۆرسەتكەن» ياكى «بىرمۇنچە ئۇزۇق-تۈلۈك تەييارلىغان».

ئالغان نانلارنىڭ ھەممىسى پاختىلىشىپ قۇرۇپ كەتكەندى⁽³²⁾. 6 ئۇلار گىلگال چېدىرگاھىغا بېرىپ يەشۇئانىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارغا: - بىز يىراق يۇرتتىن كەلدۇق؛ بىز بىلەن ئەھدە تۈزسەڭلار، دېدى.

7 لېكىن ئىسرائىللار ھۇيىلارغا جاۋاب بېرىپ: - سىلەر بىزنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇۋاتقان مۇشۇ يەرلىكلەر بولۇشۇڭلار مۇمكىن؛ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن قانداقمۇ ئەھدە تۈزىمىز؟ - دېدى.

8 ئۇلار يەشۇئاغا: - بىز سېنىڭ قۇللىرىڭىمىز، دېدى. يەشۇئا ئۇلاردىن: - سىلەر كىم، قەيەردىن كەلدىڭلار؟ - دەپ سورىدى.

9 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - سېنىڭ قۇللىرىڭ بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى ئاڭلىغانلىقى ئۈچۈن ناھايىتى يىراق يۇرتتىن كەلدى. چۈنكى بىز ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى ۋە ئۇنىڭ مىسىردا قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى، 10 شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىئورداننىڭ ئوتتۇرىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سەھون بىلەن ئاشتاروتتا تۇرۇقلۇق باشانىڭ پادىشاھى ئوگىغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىدۇق. 11 شۇڭا ئاقساقاللىرىمىز بىلەن يۇرتتا تۇرغۇچى ھەممە خەلق بىزگە سۆز قىلىپ: - قولىڭلارغا سەپەرگە لازىملىق ئوزۇق-تولۇك ئېلىپ، بېرىپ ئىسرائىللار بىلەن كۆرۈشۈپ ئۇلارغا: «بىز سىلەرنىڭ قۇللۇقۇڭلاردا بولىمىز؛ شۇڭا بىز بىلەن ئەھدە تۈزۈڭلار»، دەڭلار، دەپ بىزنى ئەۋەتتى. 12 سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا قاراپ يولغا چىققان كۈنىدە بىز سەپىرىمىز ئۈچۈن ئۆيىمىزدىن ئالغان نان ئىسسىق ئىدى، مانا ھازىر ئۇ قۇرۇپ، پاختىلىشىپ كېتىپتۇ. 13 بۇ شاراب تۇلۇملىرى بولسا شاراب قاچىلىغاندا يېڭى ئىدى، مانا ئەمدى يىرتىلىپ كېتىپتۇ. بىز كىيگەن بۇ كىيىملەر ۋە كەشلەر سەپەرنىڭ ئىنتايىن ئۇزۇنلۇقىدىن كۈنراپ كەتتى، - دېدى.

14 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ئوزۇق-تۇلۇكىدىن ئازراق ئالدى،⁽³³⁾ لېكىن پەرۋەردىگاردىن يول سورىمىدى.

15 شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئۇلار بىلەن سۈلھى تۈزۈپ، ئۇلارنى تىرىك

³² ياكى «ئۇۋىلىپ كەتكەندى».

³³ «ئوزۇق-تۇلۇكتىن ئازراق ئالدى» - بەلكىم ئۇلارنىڭ سۆزلىرى راست-يالغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن ئوزۇق-تۇلۇكتىن ئازراق ئېلىپ تېتىپ باققان بولۇشى مۇمكىن.

قويۇشقا ئۇلار بىلەن ئەھد باغلىدى؛ جامائەت ئەمىرلىرىمۇ ئۇلارغا قەسەم قىلىپ بەردى.

¹⁶ ئۇلار ئەھدە باغلىشىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن، بۇ خەلقنىڭ ئۆزلىرىگە قوشنا ئىكەنلىكىنى، ئۆزلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىكەنلىكى ئۇلارغا مەلۇم بولدى. ¹⁷ ئىسرائىللار سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ ئۈچىنچى كۈنى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىگە يېتىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى گىبىئون، كەفرىرا، بەئەروت بىلەن كىرىئەت-يېئارم ئىدى. ¹⁸ جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى ئىلگىرى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا قەسەم قىلغان بولغاچقا، ئىسرائىللار ئۇلارغا ھۇجۇم قىلمىدى. بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل جامائەت ئەمىرلەر ئۈستىدىن غوتۇلداشقىلى تۈردى. ¹⁹ لېكىن ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى پۈتكۈل جامائەتكە: – بىز ئۇلارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ بەرگەچكە، ئۇلارغا قول تەگكۈزەلمەيمىز. ²⁰ بىز ئۇلارغا قىلغان قەسەمىمىز تۈپەيلىدىن، ئۈستىمىزگە غەزەپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى تىرىك قالدۇرۇشىمىز كېرەك؛ ئۇلارغا شۇنداق قىلمىساق بولمايدۇ، دېدى. ²¹ ئاندىن ئەمىرلەر جامائەتكە يەنە: – ئۇلارنى تىرىك قويۇڭلار؛ ھالبۇكى، ئۇلار پۈتكۈل جامائەت ئۈچۈن ئوتۇن يارغۇچى ۋە سۇ توشۇغۇچىلار بولىدۇ، دېدى. بۇ ئىش ئەمىرلەر جامائەتكە دېگەندەك بولدى.

²² ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا ئۇلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: – سىلەر ئارىمىزدىكى يەرلىكلەر تۇرۇپ، نېمىشقا بىز يىراقتىن كەلدۇق، دەپ بىزنى ئالدىدىڭلار؟ ²³ بۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئەمدى لەنەتكە قېلىپ، ئاراڭلاردا خۇدايىمىنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئوتۇن يارىدىغان ۋە سۇ توشۇيدىغان قۇل بولۇشتىن بىرەر ئادەممۇ مۇستەسنا بولمايدۇ، – دېدى.

²⁴ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: – پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆز قولى بولغان مۇساغا ئەمر قىلىپ، بارلىق زېمىننى سىلەرگە بېرىشكە، شۇنداقلا زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىشقا ۋەدە قىلغانلىقى قۇللىرىڭ بولغان پېقىرلارغا ئېنىق مەلۇم قىلىندى؛ شۇڭا بىز سىلەرنىڭ تۈپەيلىڭلاردىن جېنىمىزدىن جەزمەن ئايرىلىپ قالىمىز دەپ ۋەھىمىگە چۈشۈپ، بۇ ئىشنى قىلىپ سالدۇق. ²⁵ ئەمدى بىز قولۇڭغا

چۈشتۇق؛ نەزىرىڭگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، — دېدى.

²⁶ يەشۇئا ئەنە شۇنداق قىلىش بىلەن ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار ئۇلارنى ئۆلتۈرمىدى. ²⁷ لېكىن شۇ كۈنى يەشۇئا پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا جامائەت ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھى ئۈچۈن ئۇلارنى ئوتۇن يارغۇچىلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلار دەپ بېكىتتى. ئۇلار بۈگۈنگە قەدەر شۇنداق قىلىپ كەلمەكتە.

ئامورىيلارنىڭ ئىتتىپاقداش قوشۇنىنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشى — ئاجايىب بىر مۆجىزە

10

¹ شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك⁽³⁴⁾ يەشۇئانىڭ ئايى شەھىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىنى، يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، ئايى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلغىنىنى، گىبېئوندا ئولتۇرغۇچىلارنىڭ ئىسرائىل بىلەن سۈلھ تۈزۈپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، ² ئۇ ۋە خەلقى قاتتىق قورقتى؛ چۈنكى گىبېئون بولسا ئايىدىن چوڭ شەھەر بولۇپ، پايتەخت شەھەرلىرىدەك ئىدى؛ ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى تولىمۇ باتۇر پالۋانلار ئىدى. ³ شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك ھېبروننىڭ پادىشاھى ھوھام، يارمۇتنىڭ پادىشاھى پىرئام، لاقىشنىڭ پادىشاھى يافىيا ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھى دەبىرگە خەۋەر ئەۋەتىپ: ⁴ «مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ گىبېئونلارغا ھۇجۇم قىلىشىمىز ئۈچۈن ماڭا مەدەت بېرىڭلار؛ چۈنكى ئۇلار بولسا يەشۇئا ۋە ئىسرائىللار بىلەن سۈلھ تۈزۈۋالدى، — دېدى.

⁵ شۇنداق قىلىپ ئامورىيلارنىڭ بەش پادىشاھى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبروننىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھى — ئۇلار ئۆزلىرى بارلىق قوشۇنلىرى بىلەن بىللە چىقىپ، گىبېئوننىڭ ئۇدۇلىدا بارگاھ تىكىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى.

³⁴ ئوقۇرمەنلەرگە ئېنىقكى، شۇ چاغدا يېرۇسالېم شەھىرى تېخى ئىسرائىللارغا تەۋە ئەمەس.

⁶ بۇنىڭ بىلەن گىبېئونلىقلار گىلگالدىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: «سەن ئۆز قۇللىرىڭنى تاشلىۋەتمەي»⁽³⁵⁾، دەرھال قېشىمىزغا كېلىپ مەدەت بېرىپ، بىزنى قۇتقۇزغىن؛ چۈنكى تاغلىق رايوندا ئۆلتۈرۈشلۈك ئامورىيلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى بىرلىشىپ بىزگە ھۇجۇم قىلدى، - دېدى. ⁷ بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بارلىق جەڭچىلەرنى، جۈملىدىن ھەممە باتۇر پالۋانلارنى ئېلىپ گىلگالدىن يولغا چىقتى. ⁸ پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: - ئۇلاردىن قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇردۇم، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ئالدىڭدا پۇت تىرەپ تۇرالمايدۇ، - دېدى.

⁹ يەشۇئا گىلگالدىن چىقىپ پۈتۈن كېچە مېڭىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇيۇقسىز چۈشتى. ¹⁰ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا تىرىپىرەن قىلدى، يەشۇئا ئۇلارنى گىبېئوندا قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ قىرىپ، بەيت-ھورونغا چىقىدىغان داۋان يولىدا قوغلاپ، ئازىكاھ بىلەن ماككەداھقىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. ¹¹ ئۇلار ئىسرائىلدىن قېچىپ، بەيت-ھوروننىڭ داۋاندىن چۈشۈۋاتقاندا، پەرۋەردىگار تاكى ئۇلار ئازىكاھقا يەتكۈچە ئاسماندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ-چوڭ مۆلدۈر-تاشلارنى ياغدۇردى. ئۇلار ئۆلدى؛ مۇشۇ مۆلدۈرلەر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئىسرائىللار قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەنلەردىن كۆپ ئىدى.

¹² ئاندىن يەشۇئا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلدى، - يەنى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا تاپشۇرغان كۈندە ئۇ ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: - «ئەي قۇياش، گىبېئون ئۈستىدە توختاپ تۇر! ئەي ئاي، ئايچالون جىلغىسى ئۈستىدە توختاپ تۇر!»

¹³ شۇنى دېۋىدى، خەلق دۈشمەنلەردىن ئىنتىقام ئېلىپ بولغۇچىلىك قۇياش ماڭماي توختاپ تۇردى، ئايمۇ توختاپ تۇردى. بۇ ۋەقە ياشارنىڭ كىتابىدا⁽³⁶⁾ پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ قۇياش تەخمىنەن پۈتۈن بىر كۈن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ ئۆلتۈرۈشقا ئالدىرىمدى. ¹⁴ پەرۋەردىگار بىر ئىنساننىڭ نىداسىغا قۇلاق سالغان شۇنداق بىر كۈن ئىلگىرى بولۇپ باقمىغان ۋە كېيىنمۇ

³⁵ ئىبرانىي تىلىدا «قۇلۇڭنى قۇللىرىڭدىن ئېلىپ كەتمىگەي...».

³⁶ ياكى «ئادالەتپەرۋەر كىشىنىڭ كىتابى». بۇ كىتاب تەۋراتتا تېپىلمايدۇ؛ «2سام» 18:1 دىمۇ تىلغا ئېلىندۇ.

بولۇپ باقمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئۈچۈن جەڭ قىلدى.

¹⁵ ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى. ¹⁶ ئەمما ئۇ بەش پادىشاھ بولسا قېچىپ ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنىۋالدى. ¹⁷ شۇنىڭ بىلەن بىرسى يەشۇئاغا مەلۇم قىلىپ: – ئۇ بەش پادىشاھ تېپىلدى؛ ئۇلار ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنىۋاپتۇ، دېدى.

¹⁸ يەشۇئا: – ئۇنداق بولسا غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى يۇمىلىتىپ قويۇڭلار، ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىدا ئادەملەرنى كۆزەتكە قويۇڭلار. ¹⁹ لېكىن سىلەر توختاپ قالماي دۈشمەنلىرىڭلارنى قوغلاپ كەينىدە قالغانلارنى قىرىڭلار؛ ئۇلارنى ئۆز شەھەرلىرىگە كىرگۈزمەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردى، – دېدى.

²⁰ ئاندىن شۇنداق بولدىكى، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارنى قىرىپ قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ يوقاتتى؛ لېكىن قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدۇق مۇستەھكەم شەھەرلىرىگە كىرىۋالدى. ²¹ ئاندىن بارلىق خەلق ماككەداھتىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا تىنىچ-سالامەت يېنىپ كەلدى. ھېچكىم ئىسرائىللارغا قارشى ئېغىز ئېچىشقا⁽³⁷⁾ جۈرئەت قىلالىمىدى.

²² يەشۇئا: – غارنىڭ ئاغزىنى ئېچىپ، ئۇ بەش پادىشاھنى غاردىن چىقىرىپ مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، – دېدى.

²³ ئۇلار شۇنداق قىلىپ بەش پادىشاھنى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبروننىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھىنى غاردىن چىقىرىپ ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. ²⁴ ئۇ پادىشاھلار يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلگەندە، يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىنى چاقىرىپ، ئۆزى بىلەن جەڭگە چىققان لەشكەر سەردارلىرىغا: – كېلىپ پۇتلىرىڭلارنى بۇ پادىشاھلارنىڭ گەدىنىگە قويۇڭلار، – دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلار كېلىپ پۇتلىرىنى ئۇلارنىڭ گەدىلىرىگە قويدى. ²⁵ ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: – قورقماڭلار ۋە ھېچ ھودۇقماڭلار، قەيسەر ۋە غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ھۇجۇم قىلغان بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارغا شۇنداق ئىشنى قىلىدۇ، – دېدى.

³⁷ ياكى «تەھدىت سېلىشقا».

²⁶ ئاندىن يەشۇئا پادىشاھلارنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈپ، جەسەتلىرىنى بەش دەرەخكە ئېسىپ قويدى؛ ئۇلار دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە كەچكىچە ئېسىقلىق تۇردى. ²⁷ كۈن پاتقاندا يەشۇئانىڭ بۇيرۇقى بىلەن كىشىلەر ئۆلۈكلەرنى دەرەخلەردىن چۈشۈرۈپ، ئۇلار ئىلگىرى يوشۇرۇنغان غارغا تاشلاپ، غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى قويۇپ قويدى. بۇ تاشلار تاكى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا.

زېمىننىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە ئۇرۇش قىلىش

²⁸ ئۇ كۈنى يەشۇئا ماككەداھنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى بىلەن شەھىرىدىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنىمۇ قويماي قىلىچلاپ مۇتلەق يوقاتتى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ماككەداھنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى.

²⁹ ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ماككەداھتىن چىقىپ، لىبناھقا بېرىپ لىبناھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلدى. ³⁰ پەرۋەردىگار ئۇنىمۇ پادىشاھى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ يەشۇئا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، شەھىرىدىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنىمۇ قويماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى.

³¹ ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لىبناھتىن چىقىپ، لاقىشقا بېرىپ، ئۇنى قامال قىلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. ³² پەرۋەردىگار لاقىشنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلار ئىككىنچى كۈنىلا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئېلىپ، دەل لىبناھقا قىلغىنىدەك، شەھىرىدىكى خەلقنىڭ بىرىنىمۇ قويماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى.

³³ ئۇ ۋاقىتتا گەزەرنىڭ پادىشاھى ھورام لاقىش شەھىرىگە مەدەت بېرىش ئۈچۈن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن يەشۇئا ئۇنى بارلىق ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ ئۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچكىمنى تىرىك قويماي ئۆلتۈردى.

³⁴ ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لاقىشتىن چىقىپ، ئەگلونغا بېرىپ ئۇنى قامال قىلىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. ³⁵ ئۇلار شۇ كۈنى شەھەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭدىكى ئادەملەرنى قىلىچلىدى؛ شۇ كۈنى يەشۇئا شەھەردىكى بارلىق كىشىلەرنى تەلتۈكۈس يوقاتتى؛ ئۇ دەل لاقىشقا قىلغىنىدەك،

ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلدى. ³⁶ ئاندىن يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئەگۈلۈدىن چىقىپ ھېبرونغا بېرىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. ³⁷ ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، دەل ئەگۈلۈدا قىلغاندەك ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ، ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا-كەنتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممە ئادەمنىڭ ھېچبىرىنى قويماي قىلىچلاپ يوقاتتى. يەشۇئا شەھەرنى ۋە ئىچىدىكى بارلىق ئادەملەرنى مۇتلەق يوقاتتى.

³⁸ ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار دەبرگە بېرىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. ³⁹ ئۇ شەھەرنى ئېلىپ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا-كەنتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، پادىشاھىنى تۇتۇپ، بۇلاردىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ ھېچبىرىنى قويماي تەلتۈكۈس يوقاتتى. يەشۇئا ھېبرونغا قىلغىنىدەك، لىبناھقا ۋە ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، دەبر بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى.

⁴⁰ بۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ پۈتۈن يۇرتنى، يەنى تاغلىق رايوننى، جەنۇبىي نەگەۋ يۇرتىنى، شەفەلاھ ئويمانلىقىنى، داۋاندىكى يۇرتلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ھەممە يۇرتنى ئىشغال قىلىپ بارلىق پادىشاھلىرى بىلەن مەغلۇپ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بۇيرۇغىنىدەك، ئۇ ھېچكىمنى قويماي، بەلكى نەپەسى بارلارنىڭ ھەممىسىنى مۇتلەق يوقاتتى. ⁴¹ يەشۇئا قادەش-بارئېئادىن تارتىپ گازاغچە بولغان يۇرتلارنى، شۇنىڭدەك گوشەننىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى تاكى گىبىئونغىچىمۇ ھۇجۇم بىلەن ئالدى. ⁴² بۇ قېتىمقى ئۇرۇشتا يەشۇئا بۇ پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى. چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئىسرائىل تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلدى.

⁴³ ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى.

شىمالىي ئىتتىپاقداش ئەللەر بىلەن ئۇرۇش قىلىش

11

¹ ئەمما ھازىرنىڭ پادىشاھى يابىن بۇلارنى ئاڭلاپ مادوننىڭ پادىشاھى يوباب بىلەن شىمروننىڭ پادىشاھى ۋە ئاقسافنىڭ پادىشاھىغا ئادەم ئەۋەتتى، ² شۇنداقلا شىمالدىكى تاغلىق رايوندىكى پادىشاھلارغا، كىننەروتىنىڭ جەنۇبىدىكى تۈزلەڭلىك، ئويمانلىق ۋە غەربتىكى دور ئېگىزلىكىدىكى ⁽³⁸⁾ ھەممە پادىشاھلارغا ئەلچى ئەۋەتتى؛ ³ ئۇ يەنە شەرق بىلەن غەرب تەرەپتىكى قانائانىلار، ئامورىلار، ھىتتىلار، پەرىزىيىلەر بىلەن تاغلىق رايوندىكى يەبۇسىلار ۋە ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى مىزىياھ يۇرتىدا تۇرۇۋاتقان ھىۋىيلارنى چاقىردى. ⁴ ئۇلار، يەنى پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوشۇنلىرى چىقتى؛ ئۇلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ ئىدى، ئۇلارنىڭ نۇرغۇن ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىدى. ⁵ بۇ ھەممە پادىشاھلار بىر بولۇپ يىغىلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن مەروم سۇلىرىنىڭ بويىدا چېدىرلارنى تىكتى.

⁶ لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: – سەن ئۇلاردىن ھېچ قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ھالاكەتكە تاپشۇرىمەن. سەن ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىسەن، – دېدى.

⁷ بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ ھەممە جەڭچىلىرى مەروم سۇلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇيۇقسىز چۈشۈپ ھۇجۇم قىلدى. ⁸ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلارنى ئۇرۇپ چوڭ زىدون ۋە مىسرهفوت-مايمىغىچە، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى مىزىياھ ۋادىسىغىچە سۈرۈپ بېرىپ، ئۇلاردىن ھېچبىرىنى قويماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. ⁹ يەشۇئا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى.

¹⁰ شۇ چاغدا يەشۇئا قايتىپ بېرىپ، ھازىرنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. ھازىر بولسا شۇ دەۋرلەردە ئاشۇ بارلىق

ئەللەرنىڭ بېشى ئىدى. ¹¹ ئىسرائىللار شەھەر ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممىسىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈپ، ھېچ نەپەس ئىگىسىنى قويمىي ھەممىسىنى ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى؛ ھازىرنى يەشۇئا ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى، ¹² شۇ پادىشاھلارنىڭ بارلىق پايتەخت شەھەرلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى مەغلۇپ قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا بۇيرۇغىنىدەك، ئۇلارنى قىلىچلاپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. ¹³ لېكىن ئېگىزلىككە سېلىنغان شەھەرلەرنى بولسا، ئىسرائىل كۆيدۈرمىدى؛ يەشۇئا ئۇلاردىن پەقەت ھازىرنىلا كۆيدۈرۈۋەتتى. ¹⁴ ئىسرائىللار بۇ شەھەرلەردىكى غەنىمەتلەرنى ۋە چارپايىلارنى ئۆزلىرىگە ئولجا قىلىپ ئالدى، لېكىن ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرنى قىلىچلاپ يوقاتتى؛ ئۇلار بىرمۇ نەپەس ئىگىسىنى تىرىك قويمىدى.

¹⁵ پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى بولغان مۇساغا نېمە بۇيرۇغان بولسا، مۇسامۇ يەشۇئاغا شۇنى بۇيرۇغانىدى ۋە يەشۇئامۇ شۇنداق قىلدى. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدىن ھېچنەمىنى قالدۇرماي ھەممىنى شۇ بويىچە ئادا قىلدى.

¹⁶ شۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى، يەنى تاغلىق رايوندىكى زېمىنلارنى، بارلىق جەنۇبىي نەگەۋ زېمىنىنى، بارلىق گۈشەن زېمىنىنى، ئويمانلىقتىكى زېمىنلارنى، تۈزلەڭلىكتىكى زېمىنلارنى ۋە ئىسرائىلنىڭ تاغلىق رايونلىرىنى ⁽³⁹⁾ ۋە شەفەلاھ ئويمانلىقىنى، ¹⁷ سېئىر داۋىنىغىچە سوزۇلغان ھالاك تېغىدىن ⁽⁴⁰⁾ تاكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى لىۋان جىلغىسىغا جايلاشقان بائال-گادىچە بولغان زېمىننى ئىگىلىدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنى تۇتۇپ ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدى. ¹⁸ شۇ تەرىقىدە يەشۇئا بۇ ھەممە پادىشاھلار بىلەن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلدى. ¹⁹ گېبئۇندا ئولتۇراقلاشقان ھىۋىيلاردىن باشقا، ھېچبىر شەھەر ئىسرائىل بىلەن سۆلھ تۇرمىدى. ئىسرائىل ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جەڭ ئارقىلىقلا ئالدى. ²⁰ چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈڭلىنىڭ قاتتىق قىلىنىشى، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش نىيىتىدە بولۇشى پەرۋەردىگاردىن ئىدى؛ بۇنىڭ مەقسىتى، ئۇلارنىڭ ئۆزۈل-كېسىل يوقىتىلىشى؛ يەنى، ئۇلارغا ھېچ

³⁹ «ئىسرائىل تاغلىق رايونلىرى» شۇ رايوننىڭ كېيىنكى نامى.

⁴⁰ ياكى «سلىق تاغ».

يەشۇئا پەيغەمبەرنىڭ قاناتاننىڭ شىمالىي تەرىپىدىكى ھەربىي يۈرۈشلىرى

رەھىم قىلىنماي، ئەكسىچە پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارنىڭ يوقىتىلىشى ئۈچۈن ئىدى.

²¹ ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا كېلىپ ئاناكىيلارغا⁽⁴¹⁾ ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تاغلىق رايوندىن، ھېبروندىن، دەبىردىن، ئانايدىن، يەھۇدانىڭ ھەممە تاغلىق رايونى بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە تاغلىق رايونىدىن يوقاتتى؛ يەشۇئا ئۇلارنى شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ئۈزۈل-كېسىل يوقاتتى.²² شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ زېمىنىدا ئاناكىيلاردىن ھېچبىرىمۇ قالدۇرۇلمىدى؛ پەقەت گازا، گات ۋە ئاشدودتا بىرنەچچىسىلا قالدى.

²³ شۇ تەرىقىدە يەشۇئا پەرۋەردىگار مۇساغا ۋەدە قىلغاندەك پۈتكۈل زېمىننى ئالدى؛ يەشۇئا ئۇنى ئىسرائىلغا ئۇلارنىڭ قوشۇن-قەبىلىسى بويىچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلدى. ئاندىن زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

ئىشغال قىلىنغان زېمىن ۋە شەھەرلەر

(مۇشۇ مەزمۇنلارنى ئوبدانراق چۈشىنىش ئۈچۈن مۇناسىۋەتلىك خەرىتىلەرنى كۆرۈڭ)

12

¹ ئىسرائىل ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىش تەرىپىدە ئىككى پادىشاھنى ئۆلتۈردى. ئۇلار ئۇلارنىڭ زېمىننى، يەنى ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ ھەرمون تاغلىقىغا تۇتاشقان زېمىن بىلەن شەرق تەرەپتىكى بارلىق ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنى ئىگىلىدى. شۇ ئىككى پادىشاھلار بولسا: —

² بىرسى ھەشبوندا تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھون؛ ئۇ ئارونئەر (ئارونئەر ئارنون دەرياسىنىڭ بويىدا) ۋە ئارنون جىلغىسىدىكى شەھەردىن تارتىپ، گىلبئادنىڭ يېرىمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ياببوك دەرياسىغىچە (بۇ ئاممونييلارنىڭ چېگرىسى ئىدى) بولغان يەرلەردە سەلتەنەت قىلاتتى؛³ ئۇ سەلتەنەت قىلغان زېمىن يەنە شەرق تەرەپتىكى كىننەروت دېڭىزىدىن⁽⁴²⁾

⁴¹ «ئاناكىيلار» — گىگانتلاردىن بولغان بىر قەبىلە.

⁴² ياكى «گالىلىيە دېڭىزى».

تارتىپ ئاراباھ دېڭىزغىچە، يەنى شور دېڭىزغىچە⁽⁴³⁾ سوزۇلغان ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنى، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى بەيت-يەشموتقا بارىدىغان يولنى ۋە جەنۇب تەرەپىدە پىسگاھ تېغىنىڭ داۋانلىرىنىڭ چېتىگىچە سوزۇلغان زېمىننى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى.

⁴ ئۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل باشان پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنىنى ئالدى؛ ئۇ رەفايىيلار دېيىلىدىغان گىگانتلارنىڭ قالدۇقىدىن بىرى ئىدى (ئۇلار ئاشتارتوت ۋە ئەدرەيدە تۇراتتى).⁵ ئۇ ھەرمون تېغىدىكى يۇرتلارغا، سالكاھ ۋە پۈتكۈل باشان زېمىنىغا، يەنى گەشۇرىيلار بىلەن ماناكتاتىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە، شۇنىڭدەك گىلبئادنىڭ يېرىمىغا، تاكى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سېھوننىڭ چېگرىسىغىچە سەلتەنەت قىلاتتى.

⁶ پەرۋەردىگارنىڭ قولى بولغان مۇسا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارغا ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغانىدى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا شۇ زېمىننى رۇبەنلەرگە، گادىلارغا ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مىراس قىلىپ بەرگەندى.

⁷ تۆۋەندىكىلەر يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرەپىدە ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغان پادىشاھلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى لىۋان جىلغىسىدىكى بانال-گادتىن تارتىپ، سېئىرنىڭ داۋانلىرىنىڭ يېنىدىكى ھالاك تېغىغىچە بولغان زېمىنلاردىن ئىبارەت ئىدى. يەشۇئا بۇ زېمىنلارنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇن-قەبىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى،⁸ جۇملىدىن تاغلىق يۇرتنى، شەفەلاھ ئويمانلىقىنى، ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنى، ئېگىزلىكتىكى داۋانلارنى، چۆللۈكنى ۋە جەنۇبتىكى نەگەۋ زېمىنىنى، ھىتتىيلار، ئامورىيلار، قانائانىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنلىرىنى بۆلۈپ بەردى: —

⁹ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ بىرى يېرىخونىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ يېنىدىكى ئاينىڭ پادىشاھى،¹⁰ بىرى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، بىرى ھېبروننىڭ پادىشاھى،¹¹ بىرى يارمۇتنىڭ پادىشاھى، بىرى لاقىشنىڭ پادىشاھى،¹² بىرى ئەگلوننىڭ پادىشاھى، بىرى گەزەرنىڭ پادىشاھى،¹³ بىرى دەبىرنىڭ پادىشاھى، بىرى گەدەرنىڭ پادىشاھى،¹⁴ بىرى خورماھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئارادنىڭ پادىشاھى،¹⁵ بىرى لىبناھنىڭ پادىشاھى، بىرى

⁴³ «شور دېڭىزى» ھازىر «ئۆلۈك دېڭىز» دەپ ئاتىلىدۇ.

ئادۇللامنىڭ پادىشاھى،¹⁶ بىرى ماككەداھنىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ پادىشاھى،¹⁷ بىرى تاپپۇئاھنىڭ پادىشاھى، بىرى ھەفەرنىڭ پادىشاھى،¹⁸ بىرى ئافەكنىڭ پادىشاھى، بىرى لاشاروننىڭ پادىشاھى،¹⁹ بىرى مادوننىڭ پادىشاھى، بىرى ھازورنىڭ پادىشاھى،²⁰ بىرى شىمرون-مەروننىڭ پادىشاھى، بىرى ئاقسافنىڭ پادىشاھى،²¹ بىرى تائاناقنىڭ پادىشاھى، بىرى مەگدودنىڭ پادىشاھى،²² بىرى كەدەشنىڭ پادىشاھى، بىرى كارمەلنىڭ يېنىدىكى يوكنېئامنىڭ پادىشاھى،²³ بىرى دور ئېگىزلىكىدىكى دورنىڭ پادىشاھى⁽⁴⁴⁾، بىرى گويمىنىڭ پادىشاھى،²⁴ بىرى تىرزاھنىڭ پادىشاھى بولۇپ، جەمئىي ئوتتۇز بىر پادىشاھ ئىدى.

پەرۋەردىگارنىڭ يەنە يەشۇئاغا سۆز قىلىشى

13

¹ ئەمما يەشۇئا ياشىنىپ، يېشى خېلى بىر يەرگە بېرىپ قالغانىدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: — «سەن ئەمدى قېرىپ قالدىڭ، يېشىڭمۇ چوڭىيىپ قالدى، لېكىن يەنە ئىگىلىنىشى كېرەك بولغان نۇرغۇن زېمىن بار.² بۇ زېمىنلار بولسا مۇنۇلار: — فىلىستىيلەرنىڭ ۋە گەشۇرىيلارنىڭ بارلىق يۇرتلىرى،³⁻⁴ يەنى مىسىرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى شەھەر دەرياسىدىن تارتىپ، شىمال تەرىپىدىكى ئەكرون شەھىرىنىڭ چېگرالىرىغىچە سوزۇلغان يەرلەر (شۇ يۇرت قانائانىيلارنىڭ زېمىنى ھېسابلىناتتى)، جۈملىدىن گازا، ئاشدود، ئاشكېلون، گات ۋە ئەكروندىكى بەش فىلىستىي ئەمىر باشقۇرىدىغان يۇرتلار بىلەن ئاۋۇنىيلارنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى يۇرتلىرى؛ زېدونىيلارغا تەۋە بولغان مەئارادىن⁽⁴⁵⁾ تارتىپ ئافەك بىلەن ئامورىيلارنىڭ چېگراسىغىچە بولغان قانائانىيلارنىڭ بارلىق زېمىنى؛⁵ گەبالىيلارنىڭ زېمىنى ۋە بارلىق لىۋان زېمىنى، يەنى كۈن چىقىش تەرەپتىكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بائال-گادتىن تارتىپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە⁽⁴⁶⁾

⁴⁴ ياكى «نافات-دورنىڭ پادىشاھى».

⁴⁵ ياكى «ئارادىن».

⁴⁶ ياكى «لىبو-خاماتقىچە».

قانائان (پەلەستىن) (بەشۇئا پەيغەمبەر زېمىنى تەقسىم قىلغاندىن كېيىن)

بولغان زېمىنلار؛⁶ لىۋاندېن تارتىپ مىسرەپوت-مايمىغچە سوزۇلغان تاغلىقتا بارلىق ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ، يەنى زېدونىيلارنىڭ زېمىنى قاتارلىقلاردىن ئىبارەتتۇر. بۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ ھەممىسىنى مەن ئىسرائىل ئالدىدىن قوغلىۋېتىمەن. شۇڭا سەن چوقۇم مېنىڭ ساڭا بۇيرۇغىنىم بويىچە بۇنى چەك تاشلاپ ئىسرائىللىقلارغا مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشنىڭ كېرەك.⁷ سەن ئەمدى بۇ زېمىنلارنى توققۇز قەبىلە بىلەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مىراس قىلىپ بۆلگىن».

ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى مىراس زېمىنلار

⁸ رۇبەنلەر بىلەن گادىلار بولسا، ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسى بىلەن بىرلىكتە⁽⁴⁷⁾ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوقىتى، يەنى شەرق تەرىپىدە مۇسانىڭ ئۇلارغا بەرگەن مىراسىغا ئىگە بولدى؛ بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ قولى بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەندى: ⁹ «ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى ئارنۇن جىلغىسىنىڭ بويىدىكى ئارنۇندىن تارتىپ، جۇملىدىن جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە دېبۇنغىچە سوزۇلغان مەدەبا تۈزلەڭلىكى،¹⁰ ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھوننىڭ ئاممونييلارنىڭ چېگرىسىغىچە بولغان ھەممە شەھەرلىرى؛¹¹ گىلېئاد بىلەن گەشۇرىيلار ۋە مائاكاتىيلارنىڭ چەت يۇرتلىرى، ھەرمون تېغىنىڭ ھەممىسى ۋە سالكاھىغىچە سوزۇلغان بارلىق باشان زېمىنى؛¹² گىگاتىلار بولغان رەفايىيلارنىڭ⁽⁴⁸⁾ قالدۇق نەسلىدىن بولغان ئاشتاروت بىلەن ئەدرەيدە سەلتەنەت قىلغان ئوگىنىڭ باشاندىكى پۈتكۈل پادىشاھلىق زېمىنىدىن ئىبارەت ئىدى؛ مۇشۇ زېمىندىكىلەرنى مۇسا مەغلۇپ قىلىپ، زېمىنلىرىغا ئىگە بولدى.¹³ لېكىن ئىسرائىللار گەشۇرىيلار بىلەن مائاكاتىيلارنى ئۆز يۇرتلىرىدىن قوغلىۋەتمەيدى؛ شۇڭا گەشۇرىيلار بىلەن مائاكاتىيلار بۈگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرماقتا.

⁴⁷ ئىبرانىي تىلىدا «ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە...».

⁴⁸ «رەفايىيلار» — گىگاتىلار ئىدى. ئۇلار توغرىلىق «قان» 10:2، 11، 20، 11:3 نى كۆرۈڭ.

¹⁴ لېكىن مۇسا⁽⁴⁹⁾ لاۋنى قەبىلىسىگە ھېچ مىراس زېمىنى بەرمىگەن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلغان قۇربانلىقلار ئۇلارنىڭ مىراسدۇر.

¹⁵ مۇسا رۇبەنلەر قەبىلىسىگە، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە يۇرتلارنى مىراس قىلىپ بەردى. ¹⁶ ئۇلارنىڭ زېمىنى بولسا ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئارۋەردىن تارتىپ، جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە مەدەبانىڭ يېنىدىكى پۈتكۈل تۈزلەڭلىك، ¹⁷ ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق تۈزلەڭلىكتىكى ھەممە شەھەرلەر، دىبون، باموت-بائال، بەيت-بائال-مېئون، ¹⁸ ياهاز⁽⁵⁰⁾، كەدەموت، مەفائات، ¹⁹ كىرىئائىم، سىبماھ، ۋە «جىلغا تېغى»دىكى زەرەت-شاھار، ²⁰ بەيت-يېئور، پىسگاھ تېغىدىكى داۋانلار، بەيت-يەشموت، ²¹ تۈزلەڭلىكتىكى بارلىق شەھەرلەر ۋە ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى بولغان سىھوننىڭ پۈتكۈل سەلتەننىنىڭ زېمىنىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. بۇ پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن شۇ يۇرتتا ئولتۇرۇشلۇق، سىھونغا بېقىنغان سەردارلار ئەۋى، رەكەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا قاتارلىق مىدىيان ئەمىرلىرى بولسا مۇسا تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەنىدى. ²² شۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار ئۆلتۈرگەنلەر ئىچىدە بېئورنىڭ ئوغلى پالچى بالائاممۇ بار ئىدى؛ ئۇنىمۇ ئۇلار قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەنىدى.

²³ رۇبەنلەرنىڭ زېمىنىنىڭ چېگراسى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆزى ئىدى⁽⁵¹⁾. رۇبەنلەرنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بۆلۈنگەن مىراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلرى ئىدى.

²⁴ مۇسا يەنە گاد قەبىلىسىگە، يەنى گادلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا مىراس بۆلۈپ بەرگەنىدى. ²⁵ ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى بولسا يائازەر بىلەن گىلېئادنىڭ بارلىق شەھەرلىرى، ئاممونىيلارنىڭ زېمىنىنىڭ يېرىمى تاكى رابباھ ئالدىدىكى ئارۋەرگىچە، ²⁶ ھەشبوندىن تارتىپ رامات-مىزىيەھ

⁴⁹ ئىبرانىي تىلىدا «ئۇ».

⁵⁰ ياكى «ياھازاھ».

⁵¹ ئىبرانىي تىلىدا «ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆزى ۋە ئۇنىڭ چېگرىسى ئىدى».

ۋە بەتونمىغىچە، ماھانايمىدىن تارتىپ دەبىرنىڭ چېگرىسىغىچە،²⁷ جىلغىغا جايلاشقان بەيت-ھارام، بەيت-نمراھ، سۈككوت ۋە زافونلار، ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ سەلتەنتىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى قالغان قىسمى، دەريانى ياقلاپ كىنەرەت دېڭىزىنىڭ ئۈستىگىچە ئىدى.²⁸ گادلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بۆلۈنگەن مىراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلار ئىدى.

²⁹ مۇسا ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مۇراس بەرگەندى؛ ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە بۇ مىراس بۆلۈپ بېرىلگەندى: –³⁰ زېمىنلىرى ماھانايمىدىن تارتىپ، پۈتكۈل باشان زېمىنى، باشاننىڭ پادىشاھى ئوگىنىڭ پۈتكۈل سەلتەنتىنىڭ زېمىنى ۋە يائىرنىڭ بارلىق يېزا-كەنتلىرى (بۇ يېزا-كەنتلەر باشاننىڭ ئۆزىگە جايلاشقان بولۇپ، جەمئىي ئاتمىش ئىدى)،³¹ گىلبئادنىڭ يېرىمى بىلەن باشان پادىشاھى ئوگىنىڭ سەلتەنتىدىكى ئاشتاروت ۋە ئەدرەي شەھەرلىرى ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادىغا تەۋە قىلىنغان بولۇپ، ماكىرلارنىڭ يېرىم قىسمىغا جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە مىراس قىلىپ بۆلۈپ بېرىلگەندى.

³² مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق قېتىدا، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، مونابىننىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدە بولغان ۋاقىتدا⁽⁵²⁾ بۆلۈپ بەرگەن مىراسلار مانا بۇ زېمىنلار ئىدى.³³ لېكىن مۇسا لاۋىي قەبىلىسىگە ھېچ مىراس زېمىنى تەقدىم قىلمىدى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر.

يەھۇداغا تەقدىم قىلىنغان زېمىنلار

14

¹ ئىسرائىللارنىڭ قانائان زېمىنىدىن ئالغان مىراسلىرى تۆۋەندىكىدەك: ئەلىئازار كاھىن بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى جەمەت-ئائىلە باشلىقلىرى مۇشۇ مىراسلارنى ئۇلارغا بۆلۈپ بەرگەن.² پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن توققۇز يېرىم

⁵² «چۆل» 22-بابنى كۆرۈڭ.

قەبىلە توغرىسىدا بۇيرۇغىنىدەك، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆلۈشى چەك تاشلاش بىلەن بۆلۈپ بېرىلدى. ³ چۈنكى قالغان ئىككى قەبىلە بىلەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى بولسا مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقسىم قىلغانىدى؛ لېكىن ئۇ لاۋىيلارغا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھېچ مىراس بەرمىگەندى ⁴ (يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى ماناسسەھ ۋە ئەفرائىم دېگەن ئىككى قەبىلىگە بۆلۈنگەندى. لاۋىيلارغا بولسا، تۇرۇشقا بولىدىغان شەھەرلەر بېكىتىلىپ، شۇنداقلا شۇ شەھەرلەرگە تەۋە يايلاقلاردىن چارپايلىرىنى باقىدىغان ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان يەرلەردىن باشقا ئۇلارغا ھېچ ئۆلۈشلەرنى بەرمىگەندى).

⁵ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ زېمىننى بۆلۈشۈۋالدى.

كالبەكە تەقدىم قىلىنغان زېمىن

⁶ يەھۇدالار گىلگالغا، يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلدى، كەنئىزىي يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالبەك يەشۇئاغا مۇنداق دېدى: — «پەرۋەردىگار ئۆز ئادىمى بولغان مۇساغا مەن بىلەن سېنىڭ توغراڭدا قادەش-بارنىئادا نېمە دېگەنلىكىنى بىلىسەنغۇ؛ ⁷ پەرۋەردىگارنىڭ ئادىمى مۇسا مېنى قادەش-بارنىئادىن زېمىننى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەندە، مەن قىرىق ياشتا ئىدىم؛ چىن ئېتىقادلىق كۆڭلۈم بىلەن ⁽⁵³⁾ ئۆزىڭغا خەۋەر يەتكۈزگەندىم. ⁸ ئەمما مەن بىلەن چىققان قېرىنداشلىرىم خەلقنىڭ كۆڭلىنى سۇ قىلىۋەتكەندى. لېكىن مەن بولسام پۈتۈن قەلبىم بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا ئەگەشتىم. ⁹ ئۇ كۈنى مۇسا قەسەم قىلىپ: — «سەن پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئەگەشكىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭ پۈتۈن دەسىسىگەن زېمىن جەزمەن ئەبەدىگىچە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭنىڭ مىراسى بولىدۇ» — دېگەندى. ¹⁰ — مانا ئىسرائىل

⁵³ «ئېتىقادلىق كۆڭلۈم بىلەن» — ئىبرانى تىلىدا «پۈتۈن كۆڭلۈم بىلەن» دەپ ئىپادىلىنىدۇ. چارلىغۇچىلاردىن پەقەت كالبەك بىلەن يەشۇئالا زېمىن توغرىلىق ئادەمنىڭ ئىمان-ئېتىقادىنى رىغبەتلەندۈرىدىغان خەۋەرلەرنى يەتكۈزگەندى («چۆل»، 13-14-باب).

چۆلدە سەرگەردان بولۇپ يۈرگەندە، پەرۋەردىگار مۇساغا شۇ سۆزلەرنى دېگەن كۈندىن كېيىنكى قىرىق بەش يىل ئىچىدە ئۆزى ئېيتقىنىدەك مېنى تىرىك ساقلىدى. مانا مەن بۈگۈن سەكسەن بەش ياشقا كىردىم.¹¹ مەن مۇشۇ كۈندىمۇ مۇسا مېنى چارلاشقا ئەۋەتكەن كۈندىكىدەك كۈچلۈكمەن، مەيلى جەڭ قىلىش بولسۇن ياكى بىر يەرگە بېرىپ-كېلىش بولسۇن⁽⁵⁴⁾، مېنىڭ يەنىلا بالدۇرقىدەك كۈچ-دەرمانىم باردۇر.¹² ئەمدى پەرۋەردىگار شۇ كۈندە ۋەدە قىلغان بۇ تاغلىق يۇرتنى ماڭا مىراس قىلىپ بەرگەن؛ چۈنكى ئۇ كۈنى سەنمۇ ئۇ يەردە ئاناكىيلار⁽⁵⁵⁾ تۇرىدىغانلىقىنى، شۇنداقلا چوڭ ھەم مۇستەھكەم شەھەرلەر بارلىقىنى ئاڭلىدىڭغۇ. لېكىن پەرۋەردىگار مەن بىلەن بىللە بولسالا، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك مەن ئۇلارنى قوغلىۋېتىمەن».

¹³ بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا يەفۇننەنىڭ ئوغلى كالبەككە بەخت-بەرىكەت تىلەپ، ھېبروننى ئۇنىڭغا مىراس قىلىپ بەردى. ¹⁴ شۇڭا ھېبرون تاكى بۈگۈنگىچە كەننەزىي يەفۇننەنىڭ ئوغلى كالبەننىڭ مىراسى بولۇپ تۇرماقتا؛ چۈنكى ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەن ¹⁵ (ئىلگىرى ھېبرون بولسا كىرىئات-ئاربا⁽⁵⁶⁾ دەپ ئاتىلاتتى. ئاربا دېگەن ئادەم ئاناكىيلار ئارىسىدا ئەڭ داڭقى چىققان ئادەم ئىدى). شۇنداق قىلىپ زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

يەھۇدالارغا تەقدىم قىلىنغان زېمىننىڭ چېگرىسى ۋە شەھەرلىرى

15 ¹ يەھۇدالار قەبىلىسىنىڭ مىراسى بولسا جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن زېمىن بولۇپ، جەنۇبىي تەرەپنىڭ ئۈچى ئېدومنىڭ چېگرىسىغا ۋە زىن چۆلىگە تۇتاشتى؛ ² جەنۇبىي چېگرىسى «شور دېڭىزى» نىڭ⁽⁵⁷⁾ ئايىغىدىن، يەنى جەنۇبىي تەرەپكە

⁵⁴ ئىبرانىي تىلىدا «چىقىش-كىرىش بولسۇن» بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

⁵⁵ «ئاناكىيلار» — گىگاتلاردىن بولغان بىر قەبىلە.

⁵⁶ «كىرىئات-ئاربا» — «ئاربانىڭ يېزا-كەنتلىرى» دېگەن مەنىدە.

⁵⁷ «شور دېڭىزى» يەنە «ئۆلۈك دېڭىز» دەپمۇ ئاتىلىدۇ.

چوقچىيىپ چىققان قولتۇقتىن باشلىنىپ،³ «سېرىق ئېشەك داۋىنى» نىڭ⁽⁵⁸⁾ جەنۇب تەرىپىدىن ئۆتۈپ، زىنغا تۇتاشتى؛ ئاندىن قەدەش-بارىئانىڭ جەنۇبىنى ياقىلاپ ھەزىزىغا ئۆتۈپ، ئادارغا بېرىپ، كاركاناھقا بۇرۇلۇپ،⁴ ئازمونغا ئۆتۈپ مىسىر ئېقىنى بىلەن چىقىپ، ئۈچى دېڭىزغا⁽⁵⁹⁾ تاقىشاتتى. بۇ ئۇلارنىڭ جەنۇبىي چېگرىسى⁽⁶⁰⁾ ئىدى.

⁵ شەرقىي چېگرىسى بولسا شور دېڭىزىدىن ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان ئېغىزىغىچە ئىدى؛ شىمالىي چېگرىسى بولسا دېڭىزنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان ئېغىزىدىن باشلىنىپ،⁶ ئاندىن بەيت-ھوگلاھقا بېرىپ، بەيت-ئاراباھنىڭ شىمالىدىن ئۆتۈپ، رۇبەننىڭ ئوغلى يوهاننىڭ تېشىنىڭ قېشىغىچە ئىدى؛⁷ ئاندىن چېگرا ئاقور جىلغىسىدىن دەبرگە قاراپ ئۆتۈپ، ئۇ يەردىن شىمال تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئادۇممىغا چىقىدىغان داۋاننىڭ ئۇدۇلىدىكى گىلگالغا يېتىپ بېرىپ، ئاندىن ئەن-شەمەش سۇلىرىدىن ئۆتۈپ، ئەن-روگەل بۇلىقىغا تۇتاشتى؛⁸ ئۇ يەردىن «بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسى» غا⁽⁶¹⁾ چىقىپ، يەبۇسىيلار ئېگىزلىكىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى داۋاندىن ئۆتۈپ، ئاندىن ھىننوم جىلغىسىنىڭ ئالدىغا، يەنى غەرب تەرەپكە، رەفايىيلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمالىي بېشىدىكى تاغنىڭ چوققىسىغا چىقتى؛⁹ چېگرا بۇ تاغنىڭ چوققىسىدىن ئەفتوئاھ سۈيىنىڭ بۇلىقىغا بېرىپ، ئاندىن ئەفرون تېغىدىكى شەھەرلىرىنىڭ يېنى بىلەن چىقىپ، ئۇ يەردىن بانالاھ (يەنى كىرىئەت-يېئارم) غا يېتىپ بېرىپ،¹⁰ ئاندىن بانالاھتىن ئۆتۈپ، غەرب تەرىپىگە قايرىلىپ سېئىر تېغىغا بېرىپ، يېئارم تېغى (يەنى كېسالون) نىڭ شىمالىي باغرىدىن ئۆتۈپ، بەيت-شەمەشكە چۈشۈپ، تىمناھتىن ئۆتتى؛¹¹ ئاندىن شىمالغا قاراپ ئەكروننىڭ داۋىنى بىلەن چىقىپ شىكرونغا ئۆتۈپ، بانالاھ تېغىنىڭ يېنىغا تۇتىشىپ، يابنەئەلگە يېتىپ، ئاندىن ئۈچى

⁵⁸ ئىبرانىي تىلىدا «ئىكرايىم داۋىنى»، بەزىدە شۇنداق ئاتىلىدۇ.

⁵⁹ بۇ دېڭىز «ئوتتۇرا دېڭىز» دۇر.

⁶⁰ ئىبرانىي تىلىدا «چېگراڭلار».

⁶¹ «بەن-ھىننوم» — «ھىننومنىڭ ئوغلى» دېگەن مەنىدە.

دېڭىزغا تاقاشقاندى. ¹² غەرب تەرپىدىكى چېگرىسى بولسا دېڭىز بويلىرى ئىدى. يەھۇدالارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا توختىتىلغان تۆت تەرپىدىكى چېگرا مانا شۇ ئىدى.

¹³ يەھۇدەنىڭ ئوغلى كالبەگە بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بەرگەن ئەمرى بويىچە، ئۇنىڭغا يەھۇدالارنىڭ ئارىسىدا بىر ئۆلۈش، يەنى ئاناكنىڭ ئاتىسى ئاربانىڭ شەھىرى بولغان ھېبرون ئاتا قىلىندى. ¹⁴ كالبە شۇ يەردىن شېشاي، ئاھىمان ۋە تالماي دېگەن ئۈچ ئاناكىنى قوغلىۋەتتى؛ ئۇلار ئۈچى ئاناكنىڭ ئەۋلادى ئىدى. ¹⁵ ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، دەبىردە تۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىرنىڭ نامى كىرىئات-سەفەر ئىدى). ¹⁶ كالبە: — كىمكى كىرىئات-سەفەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەندى.

¹⁷ كالبەنىڭ ئۆكىسى كېنانىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالبە ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى. ¹⁸ شۇنداق بولدىكى، قىز ياتلىق بولۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراقتا ئۈندى. ئاكساھ ئېشەكتىن چۈشۈشىگە كالبە ئۇنىڭدىن: — سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ — دەپ سورىدى ⁽⁶²⁾.

¹⁹ ئۇ جاۋاب بېرىپ: — مېنى ئالاھىدە بىر بەرىكەتلىگەيسەن؛ سەن ماڭا نەگەۋدىن قاغجىراق يەر بەرگەنسەن، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بەرگەيسەن، — دەيدى ⁽⁶³⁾. شۇنى دېۋىدى، كالبە ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى.

⁶² «ئېشەكتىن چۈشۈشكە» — بۇ ئىش سەل سىرلىق تۈيۈلىدۇ. نېمىشقا ئوتنىيەلنىڭ ئۆزى بۇ تەلەپنى قويمىدۇ؟ 18-ئايەتكە قارىغاندا، پۇرسەت كەلگەندە، ئاكساھ ئۆزى دادىسىغا 19-ئايەتتىكى تەلەپنى قويدۇ.

⁶³ ئىبرانىي تىلىدا پەقەت «سەن ماڭا نەگەۋدىن يەرنى بەرگەنسەن...» دېيىلىدۇ. ئەمەلىيەتتە دەبىر دېگەن شەھەر نەگەۋدە ئەمەس (نەگەۋ يەھۇدانىڭ جەنۇبىي تەرپىدىكى چۆللۈك ئىدى)؛ بەلكى تاغلىق رايوندا ئىدى. لېكىن ئەتراپىدا سۇ ئاز بولغاچقا، ئاكساھ شۇ يەرنى «نەگەۋدەك (دېمەك، قاغجىراق) بىر يەر» دەپ پۇرتىدۇ.

²⁰ تۆۋەندىكىلەر يەھۇدا قەبىلىسىگە ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تەگكەن مىراس ئۇلۇشلەردۇر: —

²¹ يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ ئەڭ جەنۇبىغا جايلاشقان، ئېدوم چېگرىسى تەرەپتىكى شەھەرلەر: — كابزەئەل، ئېدەر، ياگۇر، ²² كىناھ، دىموناھ، ئاداداه، ²³ كەدەش، ھازور، يىتتان، ²⁴ زىق، تەلەم، بېئالوت، ²⁵ ھازور-ھاداتتاھ، كېرىئوت-ھەزرون (يەنى ھازور)، ²⁶ ئامام، سېما، مولاداه، ²⁷ ھازار-گادداھ، ھەشمون، بەيت-پەلەت، ²⁸ ھازار-شۇئال، بەئەر-شېبا، بىزئوتىيا، ²⁹ بانالاھ، ئىجىم، ئېزەم، ³⁰ ئەلتولاد، كېسىل، خورماھ، ³¹ زىكلاگ، مادمانناھ، سانسانناھ، ³² لىبائوت، شىلھىم، ئائىن ۋە رىمىمون قاتارلىقلار جەمئىي يىگىرمە توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار⁽⁶⁴⁾ ئىدى.

³³ شەفەلاھ ئويمانلىقىدىكى شەھەرلەر بولسا ئەشتائول، زورېئىئە، ئاشناھ، ³⁴ زانوتىئە، ئەن-گانىم، تاپپوتىئە، ئەنام، ³⁵ يارموت، ئادۇلام، سوكوھ، ئازىكەھ، ³⁶ شائارىيىم، ئادىتائىم، گەدەراھ ۋە گەدەروتائىم بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى.

³⁷ بۇلاردىن باشقا يەنە زىنان، ھاداشاھ، مىگدال-گاد، ³⁸ دىلېئان، مىزپاھ⁽⁶⁵⁾، يوقتەئەل، ³⁹ لاقىش، بوزكات، ئەگلون، ⁴⁰ كاببون، لاھماس⁽⁶⁶⁾، قىتىلىش، ⁴¹ گەدەروت، بەيت-داگون، ئائاماه ۋە ماككەداھ بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى.

⁴² بۇنىڭدىن باشقا يەنە لىبناھ، ئېتەر، ئاشان، ⁴³ يەفتاھ، ئاشناھ، نەزىب، ⁴⁴ كېئىلاھ، ئاقزىب ۋە مارەشاھ بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە يەنە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى؛ ⁴⁵ يەنە ئەكرىون بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-كەنتلەر، ⁴⁶ شۇنداقلا ئەكرىوننىڭ غەرب تەرىپىدىن تارتىپ ئاشدودنىڭ يېنىدىكى ھەممە شەھەرلەر بىلەن ئۇلارنىڭ كەنت-قىشلاقلىرى قوشۇلۇپ، ⁴⁷ ئاشدود ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار، گازا شەھىرى

⁶⁴ تىزىملىغان شەھەرلەر 29 ئەمەس، بەلكى 36 شەھەر؛ تىزىملىغان شەھەرلەرنىڭ ناملىرى بەلكىم «قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار» دىن بىرنەچچىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالسا كېرەك (مەسىلەن، 23- ۋە 25-ئايەتتىكى «ھازور»).

⁶⁵ ياكى «مىزپەھ».

⁶⁶ ياكى «لاھمام».

ۋە شۇنداقلا مىسىر ئېقىنىغىچە ۋە ئۇلۇغ دېڭىزنىڭ قىرغىقىغىچە، ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى.

⁴⁸ تاغلىق رايوندىكى شەھەرلەر: - شامىر، ياتتىر، سوكوھ، ⁴⁹ دانناھ، كىرىئات-سانناھ ⁽⁶⁷⁾ (يەنى دەبىس)، ⁵⁰ ئانا، ئەشتەموھ ⁽⁶⁸⁾، ئانىم، ⁵¹ گوشەن، ھولون ۋە گىلوھ بولۇپ، جەمئىي ئون بىر شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى.

⁵² بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئاراب، دۇماھ، ئېشان، ⁵³ يانم، بەيت-تاپپۇئاھ، ئافىكاھ، ⁵⁴ ھۇمتاھ، كىرىئات-ئاربا (يەنى ھېبرون) ۋە زىئور بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى.

⁵⁵ بۇنىڭدىن باشقا يەنە مائون، كارمەل، زىق، يۇتتاھ، ⁵⁶ يىزرەئەل، يوكدېئام، زانوئاھ، ⁵⁷ كايىن، گىبېئاھ ۋە تىمناھ بولۇپ، جەمئىي ئون شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى.

⁵⁸ بۇنىڭدىن باشقا يەنە ھالھۇل، بەيت-زۇر، گەدور، ⁵⁹ مائارات، بەيت-ئانوت ۋە ئەلتەكون بولۇپ، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى.

⁶⁰ بۇنىڭدىن باشقا يەنە كىرىئات-بائال (يەنى كىرىئات-يېئارىم) ۋە رابباھ دېگەن ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى.

⁶¹ چۆلدىكى شەھەرلەر بولسا: - بەيت-ئاراباھ، مىددىن، سەكاكاھ، ⁶² نىبشان، «شور شەھىرى» ⁽⁶⁹⁾ ۋە ئەن-گەدى، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى.

⁶³ لېكىن يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇقلۇق يەبۇسىيلارنى بولسا يەھۇدالار قوغلىۋېتىلمىگەن؛ شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا.

⁶⁷ ياكى «كىرىئات-سەفەر».

⁶⁸ ياكى «ئەشتەموئا».

⁶⁹ ياكى «ئىر-ھاممە لاھ».

يۈسۈف قەبىلىسىنىڭ مراسى (دېمەك، ئەفرائىم ۋە ماناسسەھ قەبىلىلىرىنىڭ مراسى)

16

¹ يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ چىققان مراس زېمىن بولسا يېرىخوغا تۇتاش بولغان ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ، يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۆللەرگىچە ⁽⁷⁰⁾ بولغان يۇرتلار ۋە يېرىخودىن چىقىپ، چۆلدىن ئۆتۈپ بەيت-ئەلنىڭ تاغلىق رايونىغا سوزۇلغان يۇرتلار ئىدى. ² چېگرىسى بەيت-ئەلدىن تارتىپ لۇزغا، ئاندىن ئاركىيلارنىڭ چېگرىسىدىكى ئاتاروتقا يېتىپ، ³ ئاندىن غەرب تەرىپىگە بېرىپ، يافلەتيلەرنىڭ چېگرىسىغا تۇتىشىپ، ئاستىن بەيت-ھوروننىڭ چېتىگە چۈشۈپ، گەزەرگە بېرىپ دېڭىزدا ئاخىرلىشاتتى. ⁴ يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىملار ئېرىشكەن مراس ئۇلۇشى مانا شۇ ئىدى. ⁵ ئەفرائىملارنىڭ جەمەت-ئائىلىرى بويىچە ئالغان زېمىننىڭ چېگرىسى تۆۋەندىكىدەك: - مراس زېمىننىڭ شەرق تەرىپىدىكى چېگرىسى ئاتاروت-ئاداردىن تارتىپ ئۈستۈن بەيت-ھورونغىچە يېتىپ، ⁶ ئاندىن دېڭىزغا بېرىپ شىمالغا قاراپ مېكىماتقا چىقتى؛ ئاندىن يەنە شەرق تەرىپىدىكى تائانات-شىلوھقا قايرىلىپ، ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ شەرق تەرەپكە قاراپ يانۇئاھقا، ⁷ يانۇئاھدىن چۈشۈپ ئاتاروت بىلەن ئاتاراتقا يېتىپ، يېرىخوغا تۇتىشىپ ئىئوردان دەرياسىغا چىقتى.

⁸ چېگرا تاپىۋانۇئاھدىن غەرب تەرەپكە چىقىپ كاناھ ئېقىنىغىچە بېرىپ، دېڭىزغا يېتىپ ئاياغلاشتى. ئەفرائىمنىڭ قەبىلىسىگە، يەنى ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرىگە تەگكەن مراس ئۇلۇشى شۇ ئىدى. ⁹ بۇنىڭدىن باشقا ئەفرائىملار ئۈچۈن ماناسسەھنىڭ مراسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىرنەچچە شەھەرلەر ئايرىلغانىدى؛ بۇ ئايرىلغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى قاراشلىق كەنت-قىشلاقلىرى بىلەن قوشۇلغانىدى. ¹⁰ ئەمما ئەفرائىملار گەزەردە ئولتۇرۇشلۇق قانائانىيلارنى قوغلىۋەتمىگەندى؛ شۇڭا قانائانىيلار تا بۈگۈنگىچە ئەفرائىمنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ، مەخسۇس ھاشارچى مەدىكارلار بولۇپ تۇرماقتا.

⁷⁰ ياكى «بۇلاقلارغىچە».

ماناسسەھنىڭ مىراسى

17

¹ ماناسسەھ يۇسۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭ قەبىلىسىگىمۇ چەك تاشلىنىپ مىراس بېرىلگەن. ماناسسەھنىڭ تۇنجى ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادلىرى (ماكىر گىلېئادنىڭ ئاتىسى ئىدى) باتۇر پالۋان بولغاچقا، ئۇلارغا⁽⁷¹⁾ گىلېئاد بىلەن باشان مىراس قىلىپ بېرىلدى. ² ماناسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىمۇ، جۈملىدىن ئابىئېزەرلەر، ھەلەكلەر، ئاسرىئەللەر، شەكەملەر، ھەفەرلەر بىلەن شېمىدالار ئۆز جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە مىراس ئۆلۈشىنى ئالدى. بۇلار بولسا يۇسۇپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ ئەر جەمەت ئائىلىلىرى ئىدى.

³ ئەمدى ماناسسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلېئادنىڭ نەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفىھادنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى يوق بولۇپ، پەقەت قىزلىرىلا بار ئىدى. ئۇنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسىملىرى ماھلا، نونئا، ھوگلا، مىلكاھ ۋە تىزراھ ئىدى. ⁴ ئۇلار كاھىن ئەلىئازار بىلەن نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئەمىرلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: — پەرۋەردىگار مۇساغا بىز توغرىلىق قېرىنداشلىرىمىز قاتارىدا مىراس بېرىشكە ئەمر قىلغانىدى، دېدى. شۇنى دېۋىدى، يەشۇئا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا ئۇلارغا مىراس بەردى. ⁵ بۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى گىلېئاد بىلەن باشان زېمىنلىرىدىن باشقا، ماناسسەھكە يەنە ئون ئۆلۈش يەر بېرىلدى. ⁶ چۈنكى ماناسسەھنىڭ قىزلىرى ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قاتارىدا مىراسقا ئىگە بولغانىدى⁽⁷²⁾؛ گىلېئاد زېمىنى ماناسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا تەگكەندى.

⁷ ماناسسەھنىڭ زېمىنىنىڭ چېگرىسى بولسا ئاشىردىن تارتىپ شەكەمنىڭ ئۆتتۈرىدىكى مىكىمىتاتقا بېرىپ، ئاندىن جەنۇب تەرىپىگە⁽⁷³⁾ قايرىلىپ، ئۇن-ئىبرانى تىلىدا «نۇنىڭغا»، بەزىدە مۇقەددەس كىتابدا پۈتۈن بىر جەمەت پەقەت ئاتىسىنىڭ

⁷¹ ئىسمى بىلەن ئاتىلىپ بىر ئادەمدەك كۆرسىتىلىدۇ.

⁷² مۇشۇ ئايەتتىكى «ماناسسەھنىڭ قىزلىرى» ۋە «ئوغۇللىرى» دېگەن سۆز ئۇنىڭ قىز ئەۋلادلىرى ۋە ئوغۇل ئەۋلادلىرىنى كۆرسىتىدۇ.

⁷³ «جەنۇب تەرىپى» — مۇشۇ يەردە ئىبرانى تىلىدا «ئوڭ تەرىپى» دېگەن سۆزلەر بىلەن

تاپپۇئاھدا تۇرغۇچىلارنىڭ جايىغىچە تۇتاشتاتتى. ⁸ چۈنكى تاپپۇئاھنىڭ زېمىنى بولسا ماناسسەھگە تەگكەندى؛ لېكىن ماناسسەھنىڭ چېگرىسىدىكى تاپپۇئاھ شەھىرى ئەفرائىمغا تەۋە ئىدى. ⁹ چېگرىسى ئۆيەردىن كاناھ ئېقىنىغا چۈشۈپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن چىقتى. ئۆيەردىكى شەھەرلەر بولسا ماناسسەھنىڭ شەھەرلىرىنىڭ ئارىسىدا بولسىمۇ، ئەفرائىمغا تەگدى. ماناسسەھنىڭ چېگرىسى جىلغىنىڭ شىمال تەرىپى بىلەن بېرىپ دېڭىزغا يېتىپ ئاخىرلىشتاتتى. ¹⁰ جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى زېمىن ئەفرائىمغا، شىمال تەرىپىدىكى زېمىن ماناسسەھكە تەۋە ئىدى؛ غەرب تەرىپىنىڭ چېگرىسى دېڭىز ئىدى. ئۇلارنىڭ زېمىنى شىمال تەرىپىدە ئاشىرنىڭ ئۆلۈشىگىچە يېتىپ، شەرق تەرىپى ئىسساكارنىڭ ئۆلۈشىگە تۇتاشقانىدى.

¹¹ ماناسسەھكىمۇ ئىسساكار بىلەن ئاشىرنىڭ ئۆلۈشلىرى ئىچىدىن بەيت-شېئان⁽⁷⁴⁾ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، ئىبلىئام بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، دور ئاھالىسى بىلەن دورغا قاراشلىق كەنتلەر، ئەن-دور ئاھالىسى بىلەن ئەن-دورغا قاراشلىق كەنتلەر، تائاناق ئاھالىسى بىلەن تائاناققا قاراشلىق كەنتلەر ۋە مېگىددو ئاھالىسى بىلەن مېگىددوغا قاراشلىق كەنتلەر، يەنى «ئۈچ ئېگىزلىك» دېگەن يۇرت⁽⁷⁵⁾ تەگدى. ¹² لېكىن ماناسسەھ بۇ شەھەردىكىلەرنى قوغلىۋېتىلمىدى؛ قانائانىيلار شۇ يۇرتلاردا تۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى. ¹³ ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قانائانىيلارنى ئۆزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى ئۆز يەرلىرىدىن مۇتلەق قوغلىۋېتىلمىدى.

¹⁴ يۈسۈپلەر بولسا يەشۇئاغا: — بىزلەر پەرۋەردىگار ھازىرغىچە شۇنداق بەرىكەتلەپ كەلگەن، چوڭ بىر خەلق تۇرساق، سەن نېمىشقا چەك تاشلاش بىلەن بىزگە پەقەت بىر ئۆلۈش مىراس، بىر پارچە يەرلا بەردىڭ؟ — دېدى. ¹⁵ يەشۇئا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: — ئەگەر سىلەر چوڭ بىر خەلق بولساڭلار، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتى سىلەرگە تار كەلگەن بولسا، ئورمانغا بېرىپ ئۆ

ئىپادىلەنگەن.

⁷⁴ بەزىدە «بەيت-شان» دېيىلىدۇ.

⁷⁵ «ئۈچ ئېگىزلىك» دېگەن يۇرت — باشقا بىرنەچچە تەرجىمىلىرىنى ئۆچرىشى مۇمكىن.

يەردىكى پەرىزىيەلەر بىلەن گىگانت رەفايىيلار يۇرتىدا دەرەخلەرنى كېسىپ، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن بىر جاينى چىقىرىۋېلىڭلار، دېدى.

¹⁶ لېكىن يۈسۈپلەر: — تاغلىق يۇرت بىزگە يەتمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا جىلغىدا تۇرۇۋاتقانلار، مەيلى بەيت-شېئاندا ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردە بولسۇن ياكى يىزرەئەل جىلغىسىدا تۇرۇۋاتقان قانائانىيلار بولسۇن، ھەممىسىنىڭ تۆمۈرىدىن جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىكەن، دېدى.

¹⁷ شۇنداق دېۋىدى، يەشۇئا يۈسۈپ جەمەتى بولغان ئەفرائىم بىلەن ماناسسەگە سۆز قىلىپ: — سىلەر دەرۋەقە چوڭ بىر خەلقسىلەر ۋە زور كۈچۈڭلار باردۇر؛ شۇڭا سىلەرگە پەقەت بىر ئۇلۇشلا مىراس بېرىلسە بولمايدۇ؛ ¹⁸ ئاشۇ پۈتكۈل تاغلىق يۇرتىمۇ سىلەرگە بېرىلىدۇ؛ گەرچە ئۇ ئورمانلىق بولسىمۇ، سىلەر ئۇنى كېسىپ بوشتىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئەتراپلىرىغىمۇ ئىگە بولىسىلەر⁽⁷⁶⁾؛ قانائانىيلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۋىلىرى بار، شۇنداقلا كۈچلۈك بولسىمۇ، سىلەر ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىۋەتەلەيسىلەر، — دېدى.

شېلوھدا⁽⁷⁷⁾ يىغىلىش — قالغان يەتتە قەبىلىنىڭ مىراسى

18

¹ پۈتكۈل ئىسرائىللار جامائىتى شېلوھقا يىغىلىپ، ئۇ يەردە ئىبادەت چېدىرى تىكتى. گەرچە زېمىن ئۇلارنىڭ ئالدىدا بويىسۇندۇرۇلغان بولسىمۇ، ² لېكىن ئىسرائىللار ئارىسىدا ئۆز مىراس ئۇلۇشى تېخى تەقسىم قىلىنمىغان يەتتە قەبىلە قالغانىدى. ³ شۇڭا يەشۇئا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: — «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە بەرگەن بۇ زېمىننى قولۇڭلارغا ئېلىشقا سۇسۇلۇق قىلىپ قاچانغىچە كەينىگە سۈرىسىلەر؟ ⁴ سىلەر ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن ئۈچ ئادەمنى

⁷⁶ «ئۇنىڭ ئەتراپلىرىغىمۇ ئىگە بولىسىلەر» — دېمەك، پەقەت تاغلىق رايونغا ئەمەس، بەلكى ئەتراپىدىكى ۋە ئوتتۇرىسىدىكى جىلغلاردا تۇرغان قانائانىيلارنى ھەيدىۋېتىپ، شۇ يەرلەرگىمۇ ئىگە بولىسىلەر.

⁷⁷ شېلوھ — مۇقەددەس چېدىر تۇنجى تىكلەنگەن شەھەر ئىدى.

تاللاڭلار؛ مەن ئۇلارنى قوزغىلىپ بۇ پۈتكۈل زېمىننى ئايلىنىپ چىقىپ، ئۇنى ھەربىر قەبىلە ئۆز مىراس ئۇلۇشىگە مۇۋاپىق سىزىپ-خاتىرىلەشكە، ئاندىن قېشىمغا يېنىپ كېلىشكە ئەۋەتمەن. ⁵ ئۇلار زېمىننى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلسۇن؛ لېكىن يەھۇدا قەبىلىسى بولسا جەنۇبتىكى ئۆز ئۇلۇش زېمىنىدا تۇرۇۋەرسۇن، يۇسۇپنىڭ جەمەتمۇ شىمال تەرەپتىكى ئۆز ئۇلۇش زېمىنىدا تۇرۇۋەرسۇن. ⁶ سىلەر زېمىننى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، پاسلىنى خاتىرىلەپ سىزىپ يېنىمغا كېلىڭلار؛ ئاندىن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ يەردە سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن. ⁷ ئەمما لاۋىيلارنىڭ بولسا، ئاراڭلاردا ئۇلۇشى بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىقى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. گاد بىلەن رۇبەن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتى، شەرق تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ قولى بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەن يەرلەرنى ئاللىقاچان ئالغاندۇر».

⁸ زېمىننى خاتىرىلەشكە بېكىتكەن كىشىلەر قوزغىلىپ يولغا چىققاندا، يەشۇئا ئۇلارغا قاتتىق جېكىلەپ: - سىلەر بېرىپ زېمىننى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ مېنىڭ قېشىمغا يېنىپ كېلىڭلار؛ ئاندىن مەن مۇشۇ يەردە، شىلوھنىڭ ئۆزىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن، دېدى.

⁹ شۇنداق دېۋىدى، بۇ ئادەملەر بېرىپ زېمىننى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ، شەھەرلەر بويىچە يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، خاتىرىگە سىزىپ، شىلوھدىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى.

¹⁰ ئاندىن يەشۇئا شىلوھدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلىدى ۋە شۇ يەردە قەبىلە-جەمەتى بويىچە زېمىننى ئىسرائىللارغا تەقسىم قىلىپ بەردى.

بىنياميننىڭ مىراسى

¹¹ بىنيامينلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تارتىلدى؛ ئۇلار چەك ئارقىلىق ئېرىشكەن زېمىن يەھۇدالار بىلەن يۇسۇپلەرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدىكى يۇرت بولدى. ¹² ئۇلارنىڭ شىمالىي چېگرىسى ئىئوردان

دەرياسىدىن باشلاپ، يېرىخونىڭ شىمال تەرىپىدىكى داۋاننى يانداپ، غەرب تەرىپىگە قاراپ تاغلىق يۇرتقا چىقىپ ۋە بەيت-ئاۋەننىڭ چۆلىگە تۇتاشتى؛¹³ ئاندىن لۇزغا چىقىپ، لۇز، يەنى بەيت-ئەلنىڭ جەنۇب تەرىپىنى يانداپ ئۆتۈپ، ئاستىن بەيت-ھوروننىڭ جەنۇبىدىكى تاغقا يېقىن ئاتاروت-ئادارغا چۈشتى؛¹⁴ چېگرا شۇ يەردىن ئۆتۈپ غەربتىن جەنۇبقا قايرىلىپ، بەيت-ھوروننىڭ جەنۇبىنىڭ ئۇدۇلىدىكى تاغدىن يەھۇدالارنىڭ شەھەرلىرىدىن بىرى بولغان كىرىئات-بائال (يەنى كىرىئات-يېئارم) غا تۇتاشتى. بۇ غەرب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى.

¹⁵ جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى كىرىئات-يېئارمىنىڭ چېتىدىن باشلاپ غەرب تەرىپىگە مېڭىپ، نەفتوئاھتىكى سۇ مەنبەسىگە⁽⁷⁸⁾ تۇتاشتى؛¹⁶ چېگرا ئاندىن رەفايىيلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىگە جايلاشقان بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسىنىڭ ئۇدۇلىدىكى تاغنىڭ بېشىغا چۈشۈپ، ئاندىن ھىننومنىڭ جىلغىسى بىلەن يەنە چۈشۈپ، يەھۇسىيلارنىڭ ئېگىزلىكىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن مېڭىپ، ئاندىن ئەن-روگەل بۇلىقىغا يەتتى؛¹⁷ ئاندىن شىمال تەرىپىگە قايرىلىپ ئەن-شەمەش بۇلىقىدىن ئۆتۈپ، ئادۇلام داۋىنىنىڭ ئۇدۇلىدىكى گەللىوتقا بېرىپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىغا چۈشۈپ،¹⁸ ۋە ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئېگىزلىكتىن ئۆتۈپ، ئاراباھ تۈزلەڭلىكىگە چۈشتى.¹⁹ ئاندىن چېگرا شىمال تەرىپىگە چىقىپ بەيت-ھوگلاھنىڭ داۋىنىغا تۇتىشىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ جەنۇبىي ئېغىزىدا، يەنى شور دېڭىزىنىڭ شىمالىي قولىنىڭ ئاخىرلاشتى. بۇ جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى.²⁰ شەرق چېگرىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆزى ئىدى. بۇ بىنيامينلارنىڭ ئۆلۈشى بولۇپ، ئۇلارغا جەمەت-ئائىلىرى بويىچە توختىتىلغان مىراس زېمىنىنىڭ چېگرىسى شۇ ئىدى.

²¹ بىنيامينلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تەگكەن شەھەرلەر بولسا تۆۋەندىكىلەردۇر: — يېرىخو، بەيت-ھوگلاھ، ئېمەك-كەزىز،²² بەيت-ئاراباھ، زەمارايىم، بەيت-ئەل،²³ ئاۋۇم، پاراھ، ئوفراھ،²⁴ كەفار-ھائاموناي، ئوفنى ۋە گېبا بولۇپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-
78 ئىبرانىي تىلىدا «نەفتوئاھتىكى سۇلارنىڭ بۇلىقىغا».

قىشلاقلار ئىدى؛ ²⁵ بۇنىڭدىن باشقا گىبېئون، راماه، بەئەروت، ²⁶ مىزپاھ، كەفرىھ، موزاھ، ²⁷ رەكەم، ئىرىيەئەل، تارالاھ، ²⁸ زەلاھ، ھا-ئەلەق⁽⁷⁹⁾، يەبۇسى (يەنى يېرۇسالېم)، گىبېئاھ ۋە كىرىئات بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇ بولسا بىنيامينلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى.

شىمېئوننىڭ مىراسى

19

¹ ئىككىنچى چەك شىمېئونغا چىقتى، يەنى شىمېئونلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ ئۇلارنىڭ مىراسى بولسا يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۆلۈشىنىڭ ئارىسىدا ئىدى. ² ئۇلارنىڭ ئېرىشكەن مىراسى ئىچىدە بەئەر-شىببا، شىببا، مولاداھ، ³ ھازار-شۇئال، بالاھ، ئېزەم، ⁴ ئەلتولاد، بتۇل، خورماھ، ⁵ زىكلاگ، بەيت-ماركابوت، ھازار-سۇساھ، ⁶ بەيت-لىبائوت ۋە شارۇھەن بولۇپ، جەمئىي ئون ئۈچ شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى.

⁷ بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئائىن، رىممون، ئېتەر، ئاشان بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ⁸ ھەمدە جەنۇب تەرەپتىكى بائالات-بەئەر (يەنى جەنۇبىدىكى راماه) غىچە بولغان بۇ تۆت شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممە كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇلار شىمېئونلار قەبىلىسىنىڭ ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئېرىشكەن مىراسى ئىدى.

⁹ شىمېئونلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى يەھۇدالارنىڭ ئۆلۈشىنىڭ ئىچىدىن ئېلىپ بېرىلدى؛ چۈنكى يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۆلۈشى ئۆزلىرىگە كۆپلۈك قىلغانىدى، شۇڭا شىمېئونلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى ئۇلارنىڭ مىراس ئۆلۈشىنىڭ ئىچىدىن بېرىلدى.

⁷⁹ ياكى پەقەت «ئەلەف» (مەنىسى «مىڭ»).

زەبۇلۇننىڭ مىراسى

¹⁰ ئۈچىنچى چەك زەبۇلۇنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ ئۇلارنىڭ مىراسى چېگرىسى سارىدقا باراتتى، ¹¹ چېگرىسى غەرب تەرەپتە ماريئالاھقا بېرىپ داببەشەتكە يېتىپ يوكنېئامنىڭ ئۇدۇلىدىكى ئېقىنغا تۇتىشاتتى؛ ¹² ئۇ سارىدىن شەرق تەرىپىگە قايرىلىپ، كۈن چىقىشقا بۇرۇلۇپ كىسلوت-تابور يۇرتىغا تۇتىشىپ، دابراتقا ئۆتۈپ، يافياغا باردى؛ ¹³ ئاندىن شۇ يەردىن ئۇ شەرق تەرىپىگە كۈن چىقىشقا يەنە بۇرۇلۇپ، گات-ھەفەر ۋە ئەت-كارىنغا كېلىپ نېئاھقا سوزۇلغان رىممون يۇرتىغا يېتىپ باردى. ¹⁴ ئاندىن ئۇ يەردىن شىمال تەرەپكە قايرىلىپ، ھانئاتونغا يېتىپ بېرىپ، يىفتاھ-ئەلنىڭ جىلغىسىدا ئاخىرلاشتى. ¹⁵ ئۇلارنىڭ ئۆلۈشى يەنە كاتتات، ناھالال، شىمرون، يىداللا ۋە بەيت-لەھەمنىم ئوراپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. ¹⁶ بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار زەبۇلۇنلارنىڭ مىراسى ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى.

ئىسساكارنىڭ مىراسى

¹⁷ تۆتىنچى چەك ئىسساكارغا چىقتى، يەنى ئىسساكارلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ ¹⁸ ئۇلارغا بېرىلگەن يۇرتلار يىزىرە ئەلگىچە بولۇپ، كەسۇلوت، شۇنەم، ¹⁹ ھافارثايم، شىئون، ئاناھارات، ²⁰ راببىت، كىشىئون، ئېبەز، ²¹ رەمەت، ئەن-گانىم، ئەن-ھادداھ ۋە بەيت-پاززەنى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ ²² ئاندىن چېگرىسى تابور، شاھازىماھ ۋە بەيت-شەمەشكە يېتىپ، ئىئوردان دەرياسىدا ئاخىرلاشتى؛ ئۇلارنىڭ ئۆلۈشى جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. ²³ بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىسساكارلارنىڭ مىراسى ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى.

ئاشىرنىڭ مىراسى

²⁴ بەشىنچى چەك ئاشىرلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ ²⁵ ئۇلارنىڭ زېمىنى ھەلەكتات، ھالى، بەتەن، ئاقساقى، ²⁶ ئاللامەلەك، ئامبىئاد ۋە مىشالىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ چېگرىسى غەرب تەرەپتە كارمەل بىلەن شەھەر-لىبىئاتقا تۇتىشىپ، ²⁷ ئاندىن شەرق تەرەپكە قايرىلىپ بەيت-داگونغا بېرىپ، زەبۇلۇن زېمىنى بىلەن يىفتاھ-ئەل جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىدىن ئۆتۈپ، بەيت-ئېمەك بىلەن نېئىئەلگە يېتىپ بېرىپ كابۇلنىڭ شىمال تەرىپىگە ⁽⁸⁰⁾ چىقتى؛ ²⁸ ئېبرون، رەھوب، ھاممون ۋە كاناھنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ چوڭ زىدونغا يېتىپ باردى. ²⁹ ئاندىن چېگرىسى رامما تەرىپىگە قايرىلىپ، تۇر دېگەن مۇستەھكەم شەھەرگە بېرىپ، خوساھقا قايرىلىپ، ئاقزىب بىلەن ھەبەلگە تۇتاش بولغان ⁽⁸¹⁾ دېڭىزدا ئاخىرلاشتى؛ ³⁰ زېمىنى ئۇمماھ، ئافەك ۋە رەھوبنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان؛ جەمئىي يىگىرمە ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغانىدى.

³¹ بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئاشىرلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى.

نافتالىننىڭ مىراسى

³² ئالتىنچى چەك ناقتالىغا چىقتى، يەنى ناقتالىلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ ³³ ئۇلارنىڭ چېگرىسى بولسا ھەلەفتىن چىقىپ، زائانانىمىدىكى دۇب دەرىخىدىن ئۆتۈپ، ئادامى-نەكەب ⁽⁸²⁾ ۋە يابنەئەلدىن چىقىپ، لىككۇمغا يېتىپ ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ ئاخىرلاشتى. ³⁴ ئاندىن غەرب تەرەپكە قايرىلىپ ئازنوت-تابورغا بېرىپ، شۇ يەردىن ھۆككوكقا چىقىپ، جەنۇبتا زەبۇلۇننىڭ ئۆلۈش زېمىنىغا تۇتىشىپ، شىمالدا ئاشىرنىڭ

⁸⁰ «شىمال تەرىپى» — ئىبرانىي تىلىدا «سول تەرىپى» دېگەن سۆزلەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

⁸¹ ياكى «ئاقزىب يۇرتىنىڭ يېنىدا».

⁸² ياكى «ئادامى، نەكەب».

ئۇلۇش زېمىنىغا يېتىپ، كۈن چىقىش تەرىپىدە ئىئوردان دەرياسىنىڭ يېنىدا، يەھۇدانىڭ ئۇلۇش زېمىنىغا ئۇلاشتى. ³⁵ نافتالىنىڭ مۇستەھكەم شەھەرلىرى زېددىم، زەر، ھاممات، راككات، كىننەرەت، ³⁶ ئادامما، رامما، ھازور، ³⁷ كەدەش، ئەدرەي، ئەن-ھازور، ³⁸ يىرون، مىگدال-ئەل، ھورەم، بەيت-ئانات ۋە بەيت-شەمەشلەر بولۇپ، جەمئىي ئون توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى.

³⁹ بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار نافتالىلار قەبىلىسىنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى.

داننىڭ مىراسى

⁴⁰ يەتتىنچى چەك دانلارنىڭ قەبىلىسىگە چىقتى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى. ⁴¹ ئۇلارنىڭ مىراس زېمىنى بولسا زوربئىئا، ئەشتائول، ئىر-شەمەش، ⁴² شائالابىن، ئايچالون، يىتلاھ، ⁴³ ئېلون، تىمناھ ⁽⁸³⁾، ئەكرون، ⁴⁴ ئەل-تەكەھ، گىببىتون، بائالات، ⁴⁵ يەھۇد، بەنە-باراك، گات-رىممون، ⁴⁶ مە-ياركون، راككون ۋە يافوننىڭ ئۇدۇلىدىكى يۇرتنى ئۆز ئىچىگە ئالدى.

⁴⁷ لېكىن دانلارنىڭ زېمىنى ئۆز قولىدىن كەتكەن بولغاچقا ⁽⁸⁴⁾، دانلار چىقىپ لەشەمگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئاھالىسىنى قىلىچلاپ يوقىتىپ، ئۇ يەرنى ئۆزىنىڭ قىلىپ ماكانلاشتى؛ ئاندىن ئۇلار لەشەمگە ئاتىسى داننىڭ ئىسمىنى قويۇپ، ئۇنى دان دەپ ئاتىدى.

⁴⁸ مانا بۇلار، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار دانلار قەبىلىسىگە، ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە مىراس قىلىپ بېرىلگەنىدى.

⁸³ ياكى «تىمناھ».

⁸⁴ باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: — «دانلارنىڭ زېمىنى شۇلار (شۇ شەھەرلەر) بىلەن چەكلەنگەن بولغاچقا، دانلار چىقىپ...».

يەشۇئا يەنە مەبەرنىڭ مىراس ئۆلۈشى

⁴⁹ بۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار زېمىنىنى چېگرا-چېگرا بويىچە بۆلۈپ بولدى؛ ئاندىن ئۇلار نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا ئۆز ئارىسىدىن مىراس بۆلۈپ بەردى. ⁵⁰ پەرۋەردىگارنىڭ يۇرۇقى بويىچە يەشۇئا تىلىگىنىدەك ئۇنىڭغا ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىدىكى تىمىنات-سېراھ دېگەن شەھەرنى بەردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ شەھەرنى قۇرۇپ چىقىپ، ئۇنىڭدا تۇردى.

⁵¹ مانا بۇلار ئەلئازار كاھىن بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ كاتتابللىرى بىر بولۇپ شىلوھدا، جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چەك تاشلاپ بۆلۈپ تەقسىم قىلغان مىراسلاردۇر. بۇ تەرىقىدە ئۇلار زېمىننىڭ تەقسىماتىنى تۈگەتتى.

پاناھلىق شەھەرلەر

20

¹ پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: -

² سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: - «ئۆزۈم مۇساننىڭ ۋاسىتىسى بىلەن سىلەرگە يۇرۇغاندەك، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن «پاناھلىق شەھەرلەر» نى تاللاپ بېكىتىڭلار؛ ³ بىلمەي، تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان ھەرقانداق كىشى ئۇ شەھەرلەرگە قېچىپ كەتسۇن. بۇنىڭ بىلەن بۇ شەھەرلەر سىلەرگە قان ئىنتىقامىنى ئالغۇچىدىن پاناھگاھ بولىدۇ. ⁴ ئادەمنى شۇنداق ئۆلتۈرگەن كىشى بۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ قوۋۇقىغا كېلىپ، شۇ يەردە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا ئۆز ئەھۋالىنى ئېيتسۇن؛ ئۇلار ئۇنى ئۆزىگە قوبۇل قىلىپ شەھەرگە كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە تۇرۇشىغا ئۇنىڭغا جاي بەرسۇن.

⁵ ئەمدى قان قىساسىنى ئالغۇچى ئۇنى قوغلاپ كەلسە، ئۇلار ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قىساسكارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەرمىسۇن؛ چۈنكى شۇ كىشىنىڭ بۇرۇندىن ئۆز قوشنىسىغا ھېچ ئۆچ-ئاداۋىتى بولمىغان، بەلكى تاسادىپىي ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان. ⁶ ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشى جامائەت ئالدىدا

سوراق قىلىنغۇچە شۇ شەھەردە تۇرسۇن؛ ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى باش كاھىن ئۆلۈپ كەتكەندە، ئۇ شۇ شەھەردىن ئايرىلىپ، ئۆز شەھەرگە، يەنى قېچىپ چىققان شەھەردىكى ئۆيىگە يېنىپ كەلسۇن.

⁷ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئافئالى تاغلىق يۇرتىدىكى كەدەشنى، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى شەكەمنى ۋە يەھۇدانىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېروننى، ⁸ يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۈستىدىكى رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۈزلەڭلىكنىڭ چۆلىدىكى بەزەرنى، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىلېئادتىكى راموتنى ۋە ماناسسە قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولانىنى تاللاپ بېكىتتى.

⁹ مانا بۇ شەھەرلەر بارلىق ئىسرائىللار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناھگاھ بولۇشقا بېكىتىلگەن شەھەرلەردۇر؛ كىمكى بىلمەي، تاسادىپلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرگەن بولسا، ئۇنىڭ جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنىشىدىن بۇرۇن، قان قىساسكارنىڭ قولىدا ئۆلمەسلىكى ئۈچۈن شۇ شەھەرلەرگە قېچىپ كېتىشكە بۇ شەھەرلەر بېكىتىلگەن.

لاۋىيلارنىڭ تۇرۇشىغا شەھەرلەرنى بېكىتىش

21

¹ ئۇ ۋاقىتتا لاۋىي جەمەتلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرى كاھىن ئەلىئازار، نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ² قانائان زېمىنىدىكى شىلوھدا ئۇلارغا: — مۇسانىڭ ۋاسىتىسى ئارقىلىق پەرۋەردىگار بىز توغرىلۇق: «ئۇلارغا تۇرۇشقا شەھەرلەرنى، ماللىرى ئۈچۈن يايلاقلارنى قوشۇپ بەرگىن»، دەپ ئېيتقان، دېدى.

³ شۇنى دېۋىدى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ئۆز مىراس ئۆلۈشلىرىدىن مۇنۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلارنى قوشۇپ لاۋىيلارغا بەردى: —

⁴ بىرىنچى تاشلانغان چەك كوھات جەمەتلىرىگە چىقتى؛ چەك تاشلىنىپ، لاۋىيلار ئىچىدىكى كاھىن ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يەھۇدا قەبىلىسى، شىمېئون قەبىلىسى ۋە بىنيامين قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون ئۈچ شەھەر

بېكىتىلدى؛⁵ ئاندىن كوھاتنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئەفرائىم قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون شەھەر بېكىتىلدى.

⁶ گەرشوننىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئىسساكار قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھنىڭ يەنە بىر يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى.

⁷ مەارنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ، رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئىككى شەھەر بېكىتىلدى.

⁸ بۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغىنىدەك ئىسرائىللار چەك تاشلاپ بۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلىرىنى قوشۇپ، لاۋىيلارغا بەردى.

⁹ ئۇلار يەھۇدانىڭ قەبىلىسى بىلەن شىمىئوننىڭ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۆۋەندە تىزىملىغان مۇنۇ شەھەرلەرنى بەردى: -¹⁰ (چەك تاشلانغاندا، لاۋىيلارنىڭ نەسلى بولغان كوھاتلار جەمەتىدىكى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بىرىنچى چەك چىققاچقا مۇنۇ شەھەرلەر بېرىلدى): -

¹¹ ئۇلارغا يەھۇدانىڭ تاغلىق رايونىدىكى كىرىئات-ئاربا (ئاربا ئاناكنىڭ ئاتىسى ئىدى)، يەنى ھېبرون بىلەن ئەتراپىدىكى يايلاقلىرىنى قوشۇپ بەردى.¹² لېكىن شەھەرگە تەۋە ئېتىزلار بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالىبكە مىراس قىلىپ بەردى.¹³ شۇنداق قىلىپ ئۇلار ھارۇن كاھىننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر ھېبرون ۋە يايلاقلىرىنى، يەنە ئۇلارغا لېناھ بىلەن يايلاقلىرىنى،¹⁴ ياتتىر بىلەن يايلاقلىرىنى، ئەشتەموئا بىلەن يايلاقلىرىنى،¹⁵ ھولون بىلەن يايلاقلىرىنى، دەبىر بىلەن يايلاقلىرىنى،¹⁶ ئائىن بىلەن يايلاقلىرىنى، يۇتتاھ بىلەن يايلاقلىرىنى، بەيت-شەمەش بىلەن يايلاقلىرىنى بەردى؛ بۇ ئىككى قەبىلىنىڭ زېمىنلىرىدىن جەمئىي توققۇز شەھەرنى بەردى.¹⁷ مۇندىن باشقا ئۇلارغا بىنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىبېئون بىلەن يايلاقلىرىنى، گېبا بىلەن يايلاقلىرىنى،¹⁸ ئاناتوت بىلەن

ياياقلىرىنى، ئالمون بىلەن ياياقلىرىنى قوشۇپ جەمئىي تۆت شەھەر بەردى. ¹⁹ بۇ تەرىقىدە كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى ياياقلىرى بىلەن بېرىلدى.

²⁰ ئۇلار يەنە لاۋىيلارنىڭ نەسلىدىن بولغان كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگىمۇ شەھەرلەرنى بەردى. چەك تاشلاش بىلەن ئۇلارغا بېكىتىلگەن شەھەرلەر مۇنۇلار: - ئۇلارغا ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ²¹ ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونىدىكى ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر شەكەم بىلەن ياياقلىرىنى، يەنە گەزەر بىلەن ياياقلىرى، ²² كىبزائىم بىلەن ياياقلىرى ۋە بەيت-ھورون بىلەن ياياقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ ²³ بۇنىڭدىن باشقا دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئەلتەكەھ بىلەن ياياقلىرى، گىببىتون بىلەن ياياقلىرى، ²⁴ ئايچالون بىلەن ياياقلىرى ۋە گات-رىمىمون بىلەن ياياقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. ²⁵ بۇنىڭدىن باشقا ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تائاناك بىلەن ياياقلىرى، گات-رىمىمون بىلەن ياياقلىرى بولۇپ، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى. ²⁶ بۇ تەرىقىدە كوھاتلارنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بېرىلگەن شەھەرلەر ئون بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى ياياقلىرى بىلەن بېرىلدى.

²⁷ لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان گەرشونلارغا بولسا ئۇلار ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر باشاندىكى گولان بىلەن ياياقلىرىنى، شۇنداقلا بەئەشتېراھ بىلەن ياياقلىرىنى، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى؛ ²⁸ يەنە ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن كىشىئون بىلەن ياياقلىرى، دابىرات ⁽⁸⁵⁾ بىلەن ياياقلىرى، ²⁹ يارمۇت بىلەن ياياقلىرى ۋە ئەن-گانىم بىلەن ياياقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ ³⁰ بۇنىڭدىن باشقا ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن مىشال بىلەن ياياقلىرى، ئابدون بىلەن ياياقلىرى، ³¹ ھەلكات بىلەن ياياقلىرى ۋە رەھوب بىلەن ياياقلىرى بولۇپ، جەمئىي بولۇپ تۆت شەھەرنى بەردى؛ ³² بۇنىڭدىن باشقا ئاقتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گالىلىيەدىكى كەدەش بىلەن ياياقلىرىنى،

يەنە ھامموت-دور بىلەن يايلاقلىرى ۋە كارتان بىلەن ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي ئۈچ شەھەرنى بەردى.

³³ بۇ تەرىقىدە گەرشونلارغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى.

³⁴ قالغان لاۋىيلارغا، يەنى مەرارىلار جەمەتلىرىگە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن يۈكەنېئام بىلەن يايلاقلىرى، كارتاھ بىلەن يايلاقلىرى، ³⁵ دىمناھ بىلەن يايلاقلىرى ۋە ناھالال بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. ³⁶ بۇنىڭدىن باشقا رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن بەزەر بىلەن يايلاقلىرى، يازاھ⁽⁸⁶⁾ بىلەن يايلاقلىرى، ³⁷ كەدەموت بىلەن يايلاقلىرى ۋە مەفائات بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. ³⁸ بۇنىڭدىن باشقا گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گىلبئادتىكى راموت بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە ماھانايم بىلەن يايلاقلىرى، ³⁹ ھەشبون بىلەن يايلاقلىرى ۋە جاننازەر بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى.

⁴⁰ بۇلار بولسا قالغان لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرىگە، يەنى مەرارىلار جەمەتلىرىگە بېرىلگەن بارلىق شەھەرلەردۇر؛ ئۇلارغا چەك تاشلىنىش بىلەن بېرىلگەن ئۆلۈشى ئون ئىككى شەھەر ئىدى.

⁴¹ ئىسرائىللارنىڭ زېمىنى ئىچىدىن لاۋىيلارغا بېكىتىپ بېرىلگەن شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سەككىز ئىدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. ⁴² بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئەتراپىدا يايلاقلىرى بار ئىدى؛ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى.

⁴³ پەرۋەردىگار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان پۈتكۈل زېمىنىنى ئۇلارغا بەردى؛ ئۇلار كېلىپ ئۇنى ئىگىلەپ، ئۇ يەردە ئولتۇردى.

⁴⁴ ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئىلگىرى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغانىدەك، ئۇلارغا ھەر ئەتراپىدا تىنچ-ئاراملىق بەردى؛ ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېچقاندىقى ئۇلارنىڭ ئالدىدا قەددىنى رۇسلاپ تىك تۇرالمايتتى؛ بەلكى پەرۋەردىگار

⁸⁶ ياكى «جاھازاھ» ياكى «ياھازاھ».

ھەممە دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. ⁴⁵ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ جەمەتىگە ۋەدە قىلغان ھەممەتلىرىدىن ھېچبىرى قالدۇرۇلماي ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

شەرق تەرەپتىكى زېمىنلار تەقسىم قىلىنغان قەبىلىلەرنىڭ ئۆز مەراسىمىغا قايتىپ بېرىشى

22

¹ ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى چاقىرىپ ئۇلارغا: –

² سىلەر بولساڭلار پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسانىڭ سىلەرگە بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىدىڭلار، مېنىڭ سىلەرگە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلىرىمگىمۇ قۇلاق سالىدىڭلار؛ ³ سىلەر بۇ نۇرغۇن كۈنلەردە تاكى بۈگۈنگە قەدەر قېرىنداشلىرىڭلارنى تاشلىۋەتمەي، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئەمر قىلغان ۋەزىپىنى تۇتۇپ كەلدىڭلار؛ ⁴ ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ۋەدە قىلغىنىدەك، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئاراملىق بەردى؛ شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە سىلەرگە بەرگەن مەراسىم زېمىنلىرىغا، ئۆز چېدىرلىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار. ⁵ پەقەتلا پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا سىلەرگە بۇيرۇپ تاپشۇرغان قانۇن-ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشقا، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمىرلىرىنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا باغلىنىپ، پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جان-دېلىڭلار بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئىخلاس بىلەن كۆڭۈل بۆلۈڭلار، – دېدى.

⁶ شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇلارنى بەخت-بەرىكەت تىلەپ، يولغا سالدى؛ ئۇلار ئۆز چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى.

⁷ ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە بولسا مۇسا ئۇلارغا باشاننى مەراسىم قىلىپ بەرگەندى؛ يەنە بىر يېرىم قەبىلىگە يەشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ قېتى، يەنى غەرب تەرىپىدە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مەراسىم بەردى. يەشۇئا ئۇلارنى ئۆز چېدىرلىرىغا قايتىش يولىغا سالغان ۋاقىتتا، ئۇ ئۇلارغىمۇ بەخت-بەرىكەت تىلەپ، ⁸ ئۇلارغا: – ئىنتايىن كۆپ بايلىقلار، ئىنتايىن كۆپ

چارپايىلارنى، شۇنداقلا كۆپ مىقداردا كۈمۈش، ئالتۇن، مىس، تۆمۈر ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى ئېلىپ، ئۆز چېدىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار؛ دۈشمەنلىرىڭلاردىن ئالغان ئۆلجىنى قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۆلەشتۈرۈپ بېرىڭلار⁽⁸⁷⁾، دېدى.

⁹ ئۇ ۋاقىتتا رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قانائان زېمىنىدىكى شىلوھدىن چىقىپ ئىسرائىللاردىن ئايرىلىپ، پەرۋەردىگارىنىڭ مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ تەئەللۇقاتى بولغان ئۆز مىراس زېمىنى گىلبئاد يۇرتىغا قاراپ قايتىپ ماڭدى.

چوڭ ئۇقۇشماسلىق — ئىچكى ئۇرۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش

¹⁰ رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قانائان زېمىنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى گەلىلوتقا⁽⁸⁸⁾ يېتىپ كەلگەندە، ئۇ يەردە ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ قۇربانگاھ ناھايىتى چوڭ ۋە ھەيۋەتلىك ياسالغانىدى. ¹¹ ئىسرائىللارغا: «مانا رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قانائان زېمىنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى گەلىلوتتا، يەنى ئىسرائىللارنىڭ ئۆزۈلدا بىر قۇربانگاھنى ياساپتۇ» دېگەن خەۋەر ئاڭلاندى.

¹² ئىسرائىللار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇش ئۈچۈن شىلوھقا توپلاندى.

¹³ ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار كاھىن ئەلىئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسنى گىلبئاد زېمىنىدىكى رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە ماڭدۇردى ¹⁴ ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن ئون ئەمرىنى، ئىسرائىلنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەمەت باشلىقى بولغان بىردىن ئەمرىنى ئۇنىڭغا ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتى؛ ھەربىر ئەمر ھەرقايسى ئاتا جەمەتتىكى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋېشى ئىدى.

¹⁵ بۇلار ئەمدى گىلبئاد زېمىنىغا، رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە كېلىپ ئۇلارغا: ¹⁶ مانا پەرۋەردىگارىنىڭ پۈتكۈل جامائىتى

⁸⁷ ياكى «قېرىنداشلىرىڭ بىلەن ئۆلىشىپ ئېلىڭلار».

⁸⁸ «گەلىلوت» نىڭ باشقا تەرجىمىسى: «دائىرىسى» ياكى «دۈڭلىك دۆۋىلىرى».

سەلەرگە مۇنداق دەيدۇ: «سەلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ، ئۆزۈڭلارغا قۇربانگاھنى ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۆرۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ ئۆتكۈزگەن بۇ رەزىللىكڭلار زادى قانداق ئىش؟»⁽⁸⁹⁾ 17 پېئوردا بۇرۇن ئۆتكۈزگەن قەبىھلىكىمىز بىزگە يېتىپ ئاشماسمۇ؟ گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنىڭ بېشىغا ۋابا چۈشكەن بولسىمۇ، بىز تېخى بۈگۈنگە قەدەر بۇ ئىشتىن ئۆزىمىزنى پاكلاندۇرمىدۇق⁽⁹⁰⁾. 18 سەلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن ياندىڭلار؛ شۇنداق بولىدۇكى، سەلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغان بولغاچقا، ئۇ جەزمەن ئەتە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە غەزەپلىنىدۇ. 19 ھالبۇكى، مۇبادا سەلەر مىراس قىلىپ ئالغان زېمىن ناپاك بولۇپ قالغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا، ئۇنىڭ چېدىرى تىكلەنگەن يۇرتقا يېنىپ كېلىپ، ئارىمىزدا مىراس ئېلىڭلار. پەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدىن باشقا ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قۇربانگاھ ياساش بىلەن پەرۋەردىگارغا ۋە بىزلەرگە ئاسىيلىق قىلماڭلار. 20 زەراھنىڭ ئوغلى ئاقان ھارام بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئىتائەتسىزلىك قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن قەبىھلىكى ئۈچۈن يالغۇز ئۇلار ئۆلتۈرۈلۈپ قالماي، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن ئەمەسمۇ؟».

21 شۇنىڭ بىلەن رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋاشلىرىغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: —

22 «ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى پەرۋەردىگاردۇر! ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بۇنى بىلىدۇ، ئىسرائىلمۇ ئۇنى بىلگەي! ئەگەر بۇ ئىش ئاسىيلىق بولسا ياكى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك بولسا، ئەمدى بىزلەرنى بۈگۈن ئۆلۈمدىن ئايماڭلار! 23 ئەگەر بىزنىڭ ئۆزىمىز ئۈچۈن قۇربانگاھنى ياسىشىمىز پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىش ئۈچۈن بولغان بولسا، شۇنداقلا

⁸⁹ مۇسا پەيغەمبەرگە نازىل قىلىنغان قانۇن بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتى ئۈچۈن يالغۇز بىرلا قۇربانگاھ بېكىتىلگەن، شۇنداقلا قۇربانگاھ پەرۋەردىگار ئۆزى بېكىتكەن جايدا تۇرۇشى كېرەك ئىدى («مىس» 20:24، «لاۋ» 4:3-17، «قان» 5:12-6:6 نى كۆرۈڭ).

⁹⁰ پېئوردا ئۆتكۈزگەن گۇناھلار ۋە كېيىنكى ۋەقە «جۇل» 25-بابتا خاتىرىلەنگەن.

قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش، ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى سۇنۇش، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇش ئۈچۈن بولغان بولسا، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار ئۆزى بۇ ئىش توغرىلىق بىزدىن ھېساب ئالسۇن؛²⁴ ئەكسىچە بۇ ئىشنى قىلىشىمىزنىڭ سەۋەبى ھەقىقەتەن شۇكى، كەلگۈسىدە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بىزنىڭ بالىلىرىمىزغا: «سىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن قانداق مۇناسىۋىتىڭلار بار؟»²⁵ ئەي رۇبەنلەر ۋە گادىلار، پەرۋەردىگار بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ئىئوردان دەرياسىنى چېگرا قىلىپ قويغان ئەمەسمۇ؟ شۇڭا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىدىن ھېچقانداق نېسىۋەڭلار يوقتۇر!» دېيىشىدىن ئەندىشە قىلدۇق.²⁶ شۇڭا بىز: «قويۇپ بىر قۇربانگاھ ياسايلى؛ لېكىن بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، باشقا خىل قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس،²⁷ بەلكى كەلگۈسىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن باشقا خىل قۇربانلىقلىرىمىز ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشىمىز ئۈچۈن، سىلەر ۋە بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا، شۇنداقلا كېيىنكى دەۋرلىرىمىزدە بىر ئەسلىتمە گۇۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن ئۇنى ياسىدۇق؛ بالىلىرىڭلارنىڭ كەلگۈسىدە بالىلىرىمىزغا «پەرۋەردىگارىدىن ھېچقانداق نېسىۋەڭلار يوق» دېمەسلىكى ئۈچۈن شۇنداق قىلدۇق.²⁸ ئەگەر ئۇلار كەلگۈسىدە بىز بىلەن ئەۋلادلىرىمىزغا شۇنداق دېسە، بىز جاۋاب بېرىپ: «مانا، كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن ياكى باشقا خىل قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ياسالغان ئەمەس، بەلكى سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا بىر گۇۋاھلىق بولسۇن دەپ ياسالغان، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ياسىغان قۇربانگاھنىڭ ئەندىزىسىدۇر!» دېيەلەيمىز.

²⁹ پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ، پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ چېدىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغان قۇربانگاھتىن باشقا ئىككىنچى بىر قۇربانگاھنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە باشقا خىل قۇربانلىقلارنى ئۆتكۈزۈش نىيىتى بىزدىن نېرى بولغاي!». ³⁰ كاھىن فىنھاس ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن جامائەت ئەمىرلىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتىتۋاشلىرى رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھلەرنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۇلار شۇنىڭدىن خۇش بولدى. ³¹ ئەلئازارنىڭ ئوغلى كاھىن فىنھاس رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھلەرگە: — سىلەر

پەرۋەردىگارغا بۇ ئىتائەتسىزلىكنى قىلمىغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتتۇرىمىزدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئەمدى بىلدۈق؛ سىلەر بۇ ئىش بىلەن ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇڭلار، دېدى.

³² ئاندىن ئەلىئازار كاھىننىڭ ئوغلى فىنىھاس بىلەن ئەمىرلەر رۇبىئەلەر ۋە گادىلارنىڭ يېنىدىن، گىلېئاد زېمىنىدىن چىقىپ قانائان زېمىنىغا ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇلارغا دەپ بەردى. ³³ بۇ ئىش ئىسرائىللارنىڭ نەزىرىدە ياخشى كۆرۈندى؛ ئىسرائىللار خۇداغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، رۇبىئەلەر بىلەن گادىلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇپ ئۇلارنىڭ تۇرۇۋاتقان زېمىنىنى ۋەيران قىلالىلى، دېگەن گەپنى ئىككىنچى تىلغا ئالمىدى.

³⁴ رۇبىئەلەر بىلەن گادىلار بۇ قۇربانگاھقا «گۇۋاھلىق»⁽⁹¹⁾ دەپ ئات قويدى؛ چۈنكى ئۇلار: - «ئۇ ئارىمىزدا پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىگە گۇۋاھتۇر» دېدى.

يەشۇئا پەيغەمبەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئەمىر-ئاقساقاللىرىنى ئاگاھلاندۇرۇپ، ئۇلارغا نەسىھەت بېرىشى

23

¹ پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام بېرىپ ئۇزۇن زامانلار ئۆتۈپ، شۇنداقلا يەشۇئا قېرىپ، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالغاندا، ² يەشۇئا پۈتكۈل ئىسرائىلنى، ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى، باشلىقلىرى، ھاكىم-سوراچىلىرى بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - «مەن قېرىپ قالدىم، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالدى. ³ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر ئۈچۈن مۇشۇ يەردىكى بارلىق تائىپىلەرگە قانداق ئىشلارنى قىلغىنىنى ئۇزۇڭلار كۆردۈڭلار؛ چۈنكى سىلەر تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزىدۇر. ⁴ مانا، مەن ئۆزۈم يوقاتقان ھەممە ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى بىلەن قالغان بۇ تائىپىلەرنىڭ زېمىنلىرىنى قوشۇپ قەبىلە-جەمەتلىكلەر بويىچە چەك تاشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ

⁹¹ «گۇۋاھلىق» - ئىبرانىي تىلىدا «ئېد».

كۈن پېتىش تەرەپتىكى ئۇلۇغ دېڭىزغىچە، سىلەرگە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بەردىم.⁵ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلاپ چىقىرىپ، كۆزۈڭلاردىن نېرى قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئېيتقىنىدەك سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىسىلەر.⁶ شۇڭا سىلەر تولىمۇ قەيسەر بولۇپ مۇسانىڭ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار؛⁷ شۇنداق قىلىپ، ئاراڭلاردا قېلىپ قالغان بۇ تائىپىلەر بىلەن باردى-كەلدى قىلماڭلار؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ناملىرىنى تىلغا ئالماڭلار ياكى ئۇلارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلماڭلار؛ ئۇلارغا ئىبادەت قىلماڭلار، ئۇلارغا باش ئۇرماڭلار؛⁸ بەلكى بۈگۈنگىچە قىلغىنىڭلاردەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا باغلىنىپ تۇرۇڭلار.⁹ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردىن چوڭ-چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىۋەتكەندۇر؛ بۈگۈنگىچە ھېچقانداق ئادەم ئالدىڭلاردا پۇت تىرەپ تۇرالمىدى.¹⁰ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئېيتقىنى بويىچە سىلەر تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلغىنى ئۈچۈن سىلەردىن بىر ئادىمىڭلار ئۇلارنىڭ مىڭ ئادىمىنى تىرىپىرەن قىلىدۇ.

¹¹ شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ئۈچۈن ئۆز كۆڭلۈڭلارغا قاتتىق سەگەك بولۇڭلار!¹² چۈنكى ئەگەر سىلەر ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ ئاراڭلاردا قالغان بۇ ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ-باغلىنىپ، ئۇلار بىلەن قودا-باجا بولۇپ، ئۇلار بىلەن بېرىش-كېلىش قىلساڭلار،¹³ ئۇنداقتا سىلەرگە شۇ ئىش ئايان بولسۇنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىڭلاردىن بۇ ئەللەرنى ئىككىنچى قوغلاپ چىقارمايدۇ، بەلكى بۇلار سىلەرگە قاپقان ۋە قىلتاق بولۇپ، بىقىنىڭلارغا قامچا بولۇپ چۈشۈپ، كۆزۈڭلارغا تىكەن بولۇپ سانجىلىدۇ؛ ئاخىردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بەرگەن بۇ ياخشى زېمىندىن مەھرۇم بولۇپ يوقىلىسىلەر.¹⁴ مانا، مەن بۈگۈن بارلىق ئادەملەر مۇقەررەر بېسىپ ئۆتىدىغان يولنى ماڭمەن؛ سىلەرنىڭ پۈتۈن دىلىڭلار ۋە ۋۇجۇدۇڭلارغا شۈرۈشەنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر توغرىلىق قىلغان مۇبارەك ۋەدىلىرىنىڭ ھېچبىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالدى؛ ھەممىسى سىلەر ئۈچۈن بەجا كەلتۈرۈلۈپ، ھېچقايسىسى يەردە قالمايىدى.¹⁵⁻¹⁶ لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ

سەلەرگە ئەمىر قىلىپ توختاتقان ئەھدىسىنى بۇزغاندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سەلەرگە ۋەدە قىلغان ھەممە بەرىكەت ئۈستۈڭلارغا چۈشۈرۈلگەندەك، شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سەلەرنى ئۆزى سەلەرگە بەرگەن زېمىندىن يوقاتقۇچە بارلىق ئاگاھ قىلغان ئىشنى چۈشۈرىدۇ؛ سەلەر بېرىپ، ئۆزىڭ ئەھدىسىنى بۇزۇپ باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ باش ئۇرساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سەلەرگە تۇتىشىپ، سەلەرنى ئۆزى سەلەرگە بەرگەن ياخشى زېمىندىن تېزلا يوق قىلىدۇ».

يەشۇئا پەيغەمبەرنىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلنى ئاگاھلاندۇرۇپ، ئۇلارغا نەسىھەت قىلىشى

24

¹ ئاندىن يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى شەكەمگە يىغىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى، باشلىقلىرى، ھاكىم-سوتچىلىرى بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىردى؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغاندا ² يەشۇئا پۈتكۈل خەلققە: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار: - «قەدىمكى زاماندا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، جۈملىدىن ئىبراھىم بىلەن ناھورنىڭ ئاتىسى تەراھ دەريانىڭ⁽⁹²⁾ ئۇ تەرىپىدە ئولتۇراتتى؛ ئۇلار باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولاتتى. ³ لېكىن مەن ئاتاڭلار ئىبراھىمنى دەريانىڭ⁽⁹³⁾ ئۇ تەرىپىدىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باشلاپ پۈتكۈل قانائان زېمىنىنى ئايلاندۇرۇپ، ئۆزىڭ نەسلىنى ئاۋۋۇتۇپ ئۆزىڭغا ئىسھاقنى بەردىم. ⁴ ئاندىن مەن ئىسھاققا ياقۇپ بىلەن ئەساۋنى بەردىم؛ ئەساۋغا سېئىر تاغلىق رايونىنى تەۋەلىك قىلىپ بەردىم، ياقۇپ بىلەن ئوغۇللىرى بولسا مىسىرغا چۈشۈپ باردى. ⁵ كېيىنرەك مەن مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتىپ، مىسىرلىقلار ئارىسىدا ئەمەللىرىم بىلەن ئۇلارغا دەھشەتلىك ۋابلارنى چۈشۈردۈم؛ ئاندىن سەلەرنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتىم. ⁶ مەن بۇ تەرىقىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن

⁹² «دەريا» — مۇشۇ يەردە «ئەفرات دەرياسى» نى كۆرسىتىدۇ.

⁹³ «دەريا» — مۇشۇ يەردە «ئەفرات دەرياسى» نى كۆرسىتىدۇ.

ئېلىپ چىقىپ، ئۇلار⁽⁹⁴⁾ قىزىل دېڭىزغا يېتىپ كەلگەندە، مىسىرلىقلار جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى قوغلاپ دېڭىزغىچە كەلدى. ⁷ ئىسرائىللار شۇنچە پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىۋىدى، ئۇ سىلەر بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئارىسىغا تۆم قاراڭغۇلۇق چۈشۈردى؛ ئاندىن دېڭىزنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە باستۇرۇپ ياپتى. سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ مىسىردا نېمە قىلغىنىمنى كۆرۈڭلار؛ ئاندىن سىلەر ئۇزۇن ۋاقىتقىچە چۆلدە تۇردۇڭلار. ⁸ كېيىنرەك مەن سىلەرنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرغان ئامورىيلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كەلدىم؛ ئۇلار سىلەر بىلەن سوقۇشقاندا مەن ئۇلارنى قولۇڭلارغا بېرىپ، سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدىڭلار. مەن ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىۋەتتىم.

⁹ ئۇ ۋاقىتتا مونابىننىڭ پادىشاھى، زېپپورنىڭ ئوغلى بالاق قويۇپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭگە چۈشتى ۋە سىلەرنى قارغاش ئۈچۈن بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى چاقىرىپ كەلدى؛ ¹⁰ لېكىن مەن بالائامنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلەرگە قايتا-قايتا بەخت-بەرىكەت تىلدى ۋە مەن سىلەرنى بالاقنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم.

¹¹ كېيىنرەك سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ يېرىخوغا بارغاندا يېرىخونىڭ ئادەملىرى ئامورىيلار، پەرىزىيلەر، قانائانىيلار، ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار سىلەر بىلەن ئۇرۇشقا قويىنى بىلەن مەن ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ ¹² مەن ئالدىڭلارغا سېرىق ھەرىنى⁽⁹⁵⁾ ئەۋەتتىم، سېرىق ھەرە ئامورىيلارنىڭ ئىككىلا پادىشاھىنى ھەيدىۋەتكەندەك ئۇلارنىمۇ ھەيدىۋەتتى؛ بۇ ئىش سىلەرنىڭ قىلىچىڭلار ياكى ئوقيايىڭلار بىلەن بولىدى. ¹³ مەن سىلەرگە ئۆز قولۇڭلار بىلەن ئەمگەك سىڭدۇرمىگەن بىر زېمىننى، ئۆزۈڭلار ياسىمىغان شەھەرلەرنى بەردىم، ۋە سىلەر شۇلاردا ماكان قىلىدىڭلار؛ ئۆزۈڭلار تىكىمىگەن ئۆزۈمزالىقلار بىلەن زەيتۇنزارلىقلاردىن مېۋىلىرىنى يەۋاتىسىلەر» دەيدۇ، — دېدى.

⁹⁴ ئىبرانىي تىلىدا «سىلەر».

⁹⁵ «سېرىق ھەرە» — ئىبرانىي تىلىدا ئادەتتىكى ھەرىدىن تېخىمۇ چوڭ ۋە چاققاق بىرخىل ھەرىنى كۆرسىتىشى مۇمكىن.

14 - شۇڭا ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگار دىن قورقۇپ ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەقىقەت ئىچىدە ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ⁽⁹⁾ ئۈستىدە تەرىپىدە ۋە مىسىردا چوقۇنغان ئىلاھلارنى تاشلاپ، پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار.

15 لېكىن ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتى سىلەرگە يامان كۆرۈنسە، كىمگە ئىبادەت قىلىدىغىنىڭلارنى تاللىۋېلىڭلار - مەيلى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۈستىدە تەرىپىدە تۇرغاندا چوقۇنغان ئىلاھلار بولسۇن ياكى سىلەر تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى ئامورىيلارنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، ئۇلارنى تاللاڭلار؛ لېكىن مەن بىلەن ئۆيۈمدىكىلەر بولساق پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، - دېدى.

16 خەلق جاۋاب بېرىپ: - پەرۋەردىگارنى تەرك ئېتىپ باشقا ئىلاھلارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش بىزدىن نېرى بولسۇن! 17 چۈنكى بىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ، كۆزىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ چوڭ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىپ، قايسى يولدا ماڭمايلى، قايسى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئۆتمەيلى، بىزنى ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزىدۇر! 18 پەرۋەردىگار بۇ زېمىندا تۇرغان بارلىق تائىپىلەرنى، جۈملىدىن ئامورىيلارنى ئالدىمىزدىن قوغلىۋەتتى؛ شۇڭا بىزمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز؛ چۈنكى ئۇ بىزنىڭ تەڭرىمىزدۇر! - دېدى.

19 يەشۇئا خەلققە: - سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولالمايسىلەر، چۈنكى ئۇ مۇقەددەس بىر خۇدادۇر؛ ئۇ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر تەڭرى بولغاچقا، ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلار بىلەن گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرەلمەيدۇ. 20 ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارغا چوقۇنغان بولساڭلار ئۇمۇ سىلەردىن يۈز ئۆرۈپ، سىلەرگە ياخشىلىق قىلىپ كەلگەننىڭ ئورنىدا سىلەرگە بالا كەلتۈرۈپ يوقىتىدۇ، - دېدى.

21 لېكىن خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: - ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، - دېدى.

96 «دەريا» مۇشۇ يەردە «ئەفرات دەرياسى» نى كۆرسىتىدۇ.

²² بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا خەلققە: - ئۆزۈڭلارنىڭ پەرۋەردىگارى، ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشنى تاللىغانلىقىڭلارغا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا گۇۋاھچى بولدۇڭلار، دېۋىدى، ئۇلار: - ئۆزىمىز گۇۋاھ! - دەپ جاۋاب بېرىشتى.

²³ ئۇ: - ئۇنداق بولسا ئەمدى ئاراڭلاردىكى يات ئىلاھلارنى چىقىرىپ تاشلىۋېتىپ، كۆڭلۈڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا ئىنتىلىدىغان قىلىڭلار، دېدى.

²⁴ خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: - بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالىدىغان بولىمىز، دېدى.

²⁵ شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇ كۈنى خەلق بىلەن ئەھدە باغلىشىپ، شەكەمدە ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى توختىتىپ بەردى. ²⁶ ئاندىن يەشۇئا بۇ ھەممە سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن كىتابىغا پۈتۈپ، يوغان بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنىڭ يېنىدىكى دۈب دەرىخىنىڭ ئاستىغا تىكلەپ قويدى. ²⁷ ئاندىن يەشۇئا خەلققە: - مانا بۇ تاش بولسا بىزگە گۇۋاھ بولۇپ تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قىلغان ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ تۇردى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن تانماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۈستۈڭلاردا گۇۋاھچى بولۇپ تۇرىدۇ، - دېدى.

²⁸ يەشۇئا شۇلارنى دەپ خەلقنى يولغا سېلىپ، ھەربىرىنى ئۆز مىراس يېرىگە ياندۇردى.

²⁹ بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئۇنىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قولى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. ³⁰ ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايونىدا، گائاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مىراس ئولۇشى بولغان تىمنا-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى.

³¹ يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە مۆجىزىلىك ئەمەللىرىنى ئوبدان بىلىدىغان ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدىمۇ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى.

³² يۈسۈپنىڭ سۆڭەكلىرىنى بولسا، ئىسرائىللار ئۇلارنى مىسىردىن ئېلىپ كەلگەندى. ئۇلار بۇلارنى شەكەمگە ئېلىپ بېرىپ، ياقۇپ شەكەمنىڭ ئاتىسى

ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن يۈز كەستاه⁽⁹⁷⁾ كۈمۈشكە سېتىۋالغان يەردە دەپنە قىلدى. شۇ يەر يۈسۈپلەرنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ قالدى.

³³ ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلسازارمۇ ۋاپات بولدى؛ ئۇلار ئۇنى ئوغلى فىنھاسقا مىراس قىلىپ بېرىلگەن ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونىدىكى گىبېئاھ⁽⁹⁸⁾ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى.

⁹⁷ «كەستاه» ھازىرغىچە قىممىتى ئېنىقلانمىغان بىرخىل كۈمۈش تەڭگە ئىدى («يارىتىلىش» 19:33 ۋە «ئايۇپ» 11:42).

⁹⁸ ياكى «دۆڭ».

قوشۇمچە سۆز

تۆۋەندە بىز ئۇشبۇ تارىختا تەسۋىرلەنگەن بىرنەچچە ئىش-ۋەقەلەر ۋە ئادەملەر ئۈستىدە ئازراق توختىلىمىز.

چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتىش - بۇ توغرا ئىشمۇ؟

خۇدا ئەسلىدە ئىسرائىل پەلەستىن (قانائان)دىكى زېمىننى بېرىشكە ۋەدە قىلغان ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە شۇ زېمىننى «ئىنتايىن ياخشى» دەپ بايان قىلغان. ئۇنداقتا زېمىننى تەكشۈرۈپ چىقىشقا چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتىش ئىمانلىق قىلغانلىقمۇ؟ بىز ئۇنداق ئويلىمايمىز. كېيىن رەب ئەيسا مەسىھ ئىنساننىڭ خۇدانىڭ يولىغا چىقىشى، يەنى ئۆزىگە مۇخلىس بولۇشتىن ئاۋۋال، ئۇنىڭدا قانچىلىك بەدەل تۆلىشىم كېرەك دېگەننى ئولتۇرۇپ ھېسابلىسۇن، دېگەن پرىنسىپنى كۆرسىتىدۇ («لۇقا» 14:25-35، بولۇپمۇ 28-ئايەتنى كۆرۈڭ). يەشۇئانىڭ چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتىشى دەل شۇ پرىنسىپ بويىچە بولغان. ئىسرائىل زېمىنغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئۇرۇش قىلىشقا قانچىلىك بەدەل تۆلىشىمىز كېرەك دەپ ھېسابلىشى كېرەك ئىدى - خۇدا ئۇلار ئۈچۈن جەڭدە ئۇلار بىلەن بىللە بولاتتى، ئەلۋەتتە؛ لېكىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ قانائان زېمىنغا كىرىشتىن ئاۋۋال ئۆزىگە ئىشىنىشكە قەتئىي نىيەت باغلىشىنى خالاتتى.

پاھىشە ئايال راھاب

راھاب پاھىشە بولسىمۇ، ئىنجىلدا ئىمان-ئېتىقادى ئۈچۈن تەرىپلىنىدۇ: -

«ئېتىقادى بولغاچقا، پاھىشە ئايال راھاب ئىسرائىل چارلىغۇچىلىرىنى دوستلارچە كۈتۈۋالغاچقا، ئىتائەتسىزلەر بولغان ئۆز شەھرىدىكىلەر بىلەن بىرلىكتە ھالاك بولمىدى» («ئىبر.» 31:11)

«مۇشۇنىڭغا ئوخشاش، پاھىشە ئايال راھاب ئىسرائىل چارلىغۇچىلىرىنى ئۆز ئۆيىدە كۈتۈپ، ئۇلارنى باشقا يول بىلەن

قاچۇرۇۋەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇ ئوخشاشلا ئىش-ئەمىلى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولمامدۇ؟» («ياق.» 25:2)

ئىبرانىيلارغا يېزىلغان مەكتۇپتا ئۇنىڭ ئېتىقادى كۆرسىتىلىدۇ، روسۇل ياقۇپ يازغان خېتىدە شۇنىڭ ئېتىقادىدىن چىققان ئەمەللىرىنى تەرىپلەيدۇ. ئۇ يالغان سۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس (2:5)، بەلكى ئۇ ئۆزىنىڭ «چارلىغۇچىلارنى خۇدانىڭ ئادەملىرى بولغاچقا، قوغدىشىم كېرەك» دېگەندەك ئىمان-ئىشەنچى ئۈچۈن تەرىپلىنىدۇ. كېيىن راھاب يەھۇدا قەبىلىسىدىكى سالمون ئىسىملىك ئادەمگە ياتلىق بولۇپ، بونازنىڭ ئانىسى بولدى ۋە شۇنداقلا، داۋۇت پادىشاھ ئۇنىڭ چەۋرىسى ئىدى؛ شۇ تەرىقىدە ئۇ مەسىھنىڭ دۇنياغا كېلىشىدىكى «زەنجىرنى ئۇلاشتىكى بىر ھالقى» بولۇپ قالدى.

پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەردارى (5:6-13:5)

ئوقۇرمەنلەر يېرىخو شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىشتىن ئىلگىرى يەشۇئانىڭ «سۇغۇرۇلغان قىلىچنى تۇتقان» «پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەردارى» دېگەن سىرلىق زاتىنى ئۇچراتقانلىقىنى بىلىدۇ. يەشۇئا تەبىئىي ھالدا ئۇنىڭدىن: «سەن بىز تەرەپتىمۇ، ياكى دۈشمەنلىرىمىز تەرەپتىمۇ؟» دەپ سورايدۇ. ئۇنىڭ جاۋابى يەشۇئانى دەسلەپتە بەلكىم سەل قايماقتۇرۇپ قويغان بولۇشى مۇمكىن: «ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەردارى بولۇپ كەلدىم».

چۈنكى خۇدانى ھەرگىز ئۆز قولايلىقىمىز ئۈچۈن ئىشلىتەلمەيمىز. ھالقىلىق، ئەڭ مۇھىم سوئال: «ئۇ بىز تەرەپتە تۇرامدۇ؟» دېگەن سوئال ئەمەس، بەلكى «بىز ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇرامدۇق؟» دېگەندىن ئىبارەتتۇر. يەشۇئا گەرچە يەر يۈزىدە ئىسرائىلنىڭ سەردارى بولغىنى بىلەن پەقەت ئاسماندىكى سەردارغا بويىسۇنسا غەلىبە قازىنىدۇ. ئىسرائىل گەرچە خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان بولسىمۇ، ئۇلار ۋە شۇنداقلا بىزلەرمۇ بۇ مۇھىم ساۋاقنى ئۆگىنىشىمىز كېرەك.

يەشۇئانىڭ مۇشۇ زاتنى كۆرگەن چاغدىكى ئىنكاسى دەرھال دۈم يىقىلىپ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىش بولدى. ئۇ بۇ ھەرىكەت ئۈچۈن ئەيىبلەنگەن ئەمەس؛ شۇڭا بۇ زاتنى بىز پەقەت بىر پەرىشتە خالاس، دەپ قارىمايمىز («ۋەھ.» 10:19 ۋە 9:22 دە روسۇل

يۇھاننا پەرىشتىگە سەجدە قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن ئەيىبلەندۇ. بىز بۇ زاتنى ئىلاھىي زات، خۇدالىقى بار زات دەپ قارايمىز؛ ئۇ «پەرۋەردىگارىڭ پەرىشتىسى»، خۇدانىڭ ئۆز ئىپادىسى ۋە كالامى بولغان مەسىھتىن باشقا ھېچكىم ئەمەستۇر؛ تەۋرات دەۋرىدە ئۇ شۇ تەرىقىدە دۇنيادا تۇغۇلۇشتىن ئاۋۋال كۆپ قېتىم كۆرۈندى.

ئاقاندىن ئالغان بىرنەچچە ساۋاقلار (7-باب)

ئاقاننىڭ تارىخىدىن تۆۋەندىكى نۇقتىلارغا دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك دەپ قارايمىز: -

(ئا) ئاقاننىڭ گۇناھى پۈتكۈل خەلققە سەلبىي تەسىر يەتكۈزدى. بىز ئىبلىسنىڭ «گۇناھ پەقەت ئۆزۈڭگىلا زىيان يەتكۈزدى» دېگەن ئالدامچىلىقىنى قوبۇل قىلماستىن كېرەك. ئۇ پەقەت ئۆزىمىزگىلا ئەمەس، بەلكى ئائىلىمىزگە، شۇنداقلا ھەتتا پۈتكۈل خەلقىمىزگە تەسىر يەتكۈزەلەيدۇ («پەند»، 34:14).

(ئە) ئىزاھاتلىرىمىزدا كۆرسەتكىنىمىزدەك، پەقەت ئاقانلا ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلەر ئۆلۈم جازاسىغا تارتىلدى. سەۋەبى، ئۇلارنىڭ جىم تۇرۇپ، ئۇنىڭ گۇناھى توغرىلىق ھېچنەمە دېمەسلىكى ئۇنىڭغا شېرىك بولغانغا باراۋەر ئىدى. (ب) كېيىن ھوشىيا پەيغەمبەر ئاقان چالما-كېسەك قىلىنغان جاي، يەنى «ئاقور جىلغىسى» توغرىلىق بېشارەت بېرىدۇ: -

«ۋە مەن ئۇنىڭغا شۇ يەردە ئۈزۈمزارلىرىنى قايتۇرىمەن ۋە «ئاقور جىلغىسى» نى «ئۈمىد ئىشكى» قىلىپ بېرىمەن» («ھوش»، 15:2، يەنە «يەش»، 10:65 نى كۆرۈڭ). بۇ بېشارەتنىڭ مەنىسى نېمە؟

«ئاقور جىلغىسى» دا بىز بىر ئادەمنىڭ گۇناھ تۈپەيلىدىن ئازاب تارتقانلىقىنى كۆرىمىز. بۇنىڭ نەتىجىسىدە، پۈتكۈل خەلق ئازابتىن قۇتقۇزۇلىدۇ. دېمەك، قارىشىمىزچە بېشارەتنىڭ مەنىسى - كەلگۈسىدە يالغۇز بىر ئادەم (يەنى مەسىھ، ئەلۋەتتە) گۇناھنى ئۈستىگە ئالىدۇ، نەتىجىدە بارلىق ئېتىقادى بار ئادەملەر، يەنى خۇدانىڭ خەلقى گۇناھتىن ئازاد بولۇپ قۇتقۇزۇلىدۇ («يۇھ»، 50:11).

«ۋەدە قىلىنغان زېمىن» - مەسىھدە بولغان مىراسىنى كۆرسىتىدىغان بىرخىل «بېشارەتلىك تارىخ» ياكى «بېشارەتلىك سۈرەت»

كۆپ ئېتىقادچىلار «ۋەدە قىلىنغان زېمىن» جەننەتنى، شۇنداقلا «ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈش» دېگەن ۋەقەنى «ئۆلۈمدىن ئۆتۈپ جەننەتكە كىرىش»نى كۆرسەتكەن «بېشارەتلىك سۈرەت» ياكى «بېشارەتلىك سىمۋول» دەپ قارايدۇ. دەرۋەقە، ئىسرائىلنىڭ چۆل-باياۋاندىن ئۆتۈپ سەپەر قىلىشى، شۈبھىسىزكى، بىزنىڭ قاپقان-قىلتاق بىلەن تولدۇرۇلغان، ئېزىتقۇ ۋە ئەگرى-توقاي بۇ دۇنيادىن ئۆتىدىغان، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە تايانغان روھىي سەپىرىمىزنى كۆرسىتىدۇ (11:2، 17:1، 14-11:10).

بىز «ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈش» بىلەن «ۋەدە قىلىنغان زېمىن»غا كىرىش»نى «بېشارەت» دەپ قارايدىكەنمىز، ئۇنداقتا بۇ بېشارەتتە مۇھىم كۆرسىتىلگەن ئىش جىسمانىي ئۆلۈش ئەمەس، بەلكى مەسىھدە بولۇپ «گۇناھقا، شۇنداقلا مۇشۇ رەزىل دۇنياغا نىسبەتەن ئۆلۈش»، ئاندىن مەسىھدە بولغان تولۇق روھىي مىراسىمىزغا ئېرىشىشتۇر، دەپ قارايمىز. دېمەك، بېشارەتتە كۆرسىتىلگەن بىزنىڭ ئۆزگەرتىلىپ، خۇدا نىيەت قىلغان خەلقنىڭ خاراكتېرىدا بولۇپ چىقىشىمىزدىن ئىبارەتتۇر. بۇنىڭغا ھېچقانداق گۇمان بولماسلىقى كېرەك، چۈنكى ئىسرائىل «ۋەدە قىلىنغان زېمىن»غا ئېرىشىش ئۈچۈن جەڭ قىلىشى كېرەك ئىدى؛ جەننەتتە بولسا ھېچقانداق جەڭ بولمايدۇ!

بۇ «بېشارەتلىك سۈرەت»تىن، يەنى «ۋەدە قىلىنغان زېمىنغا كىرىشتىكى جەڭ» بىلەن «روھىي ھاياتقا ئېرىشتۈرۈشتىكى جەڭ»نىڭ سېلىشتۇرمىسىدىن، تۆۋەندىكى بىرنەچچە يۈزەكى بايقىغانلىرىمىز باردۇر: -

(ئا) «ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈش» دەرۋەقە ئۆلۈمنىڭ بىر سىمۋولىدۇر - لېكىن پىكىرىمىزچە بۇ «ئۆلۈم» جىسمانىي ئۆلۈمنى ئەمەس، بەلكى بۇ ئۆلۈم شەخسىي ئارزۇ-ھەۋەسلىرى ئالدىدا ئۆلۈشنى بىلدۈرىدۇ، يەنى رەببىمىزنىڭ «مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ» دېگەندەك ئۆلۈشنى، ياكى سۇغا چۆمۈلدۈرۈلۈشتە «گۇناھقا نىسبەتەن ئۆلۈش»نى كۆرسىتىدۇ («مات».

39:38-10، «رېم.» 14:1-6، «كول.» 12:10-12). بارلىق باشقا نەرسىلەرگە - مەيلى پۇل-بايلىقلارغا، مەنسەپ-ھوقۇققا، نام-ئابروي ياكى باشقىلارنىڭ سۆيگۈ-ھۆرمىتىگە نىسبەتەن ئۆلۈشكە رازى بولمىغان كىشى ھېچقاچان خۇدانىڭ ئۆز ھاياتى، يەنى مەڭگۈلۈك ھاياتىغا مۇيەسسەر بولالمايدۇ.

(ئە) ئىسرائىل زېمىنىغا كىرگەندىن كېيىن كۈچلۈك بىر دۈشمەنگە يۈزلىنىشى كېرەك ئىدى. بىزنىڭ خۇدانىڭ نىجاتىغا تولۇق مۇيەسسەر بولۇشىمىزغا پۈتكۈل كۈچى بىلەن قارشى تۇرۇۋاتقان بىر دۈشمىنىمىز باردۇر.

(ب) گەرچە ئۇ شۇنداق كۈچلۈك بولسىمۇ، خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتىگە تايانساك ئۇنىڭ ۋە بارلىق جىنلىرىنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلماي قالمايمىز («قان.» 24:17-7).

(پ) مەسىھدە بولغان تولۇق ۋە مول ھاياتتىن بەھرىمەن بولۇش ئۈچۈن بىز ھېچقانداق بۇتپەرەسلىك، خۇراپىلىق، ئاچكۆزلۈك ياكى رەزىل ئارزۇ-ھەۋەسلەر بىلەن مۇرەسسە قىلماستىن كېرەك («قان.» 26:1-7).

(ت) گەرچە ئىسرائىل جەڭ قىلىپ «ۋەدە قىلىنغان زېمىن»دىن نۇرغۇن جىسمانىي بەخت-بەرىكەتلەرنى كۆرگەن بولسىمۇ (ۋە كەلگۈسىدە ئوخشاش بەخت-بەرىكەتلەرنى كۆرىدۇ - «قان.» 16:12-7)، جامائەتنىڭ مەسىھدە ئېرىشكىنىڭ كۆپىنچىسى روھىي بەخت-بەرىكەتلەردۇر («ئەف.» 3:1).

(چ) پۈتكۈل زېمىندا ھەربىر قەبىلىنىڭ، ھەربىر جەمەتنىڭ، ھەربىر ئائىلىنىڭ ئۆز مىراس زېمىنى بولغان. شۇنىڭغا ئوخشاش، جامائەتنىڭ ھەربىر ئەزاسىغا خۇدادىن مىراس بولغان خاس چاقىرىق، روھىي ئىلتىپات، فۇنكسىيە ۋە خىزمەت ئىمتىيازلىرى باردۇر («1كور.» 11:4-12، «ئەف.» 7:4).

(ج) ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى مەلۇم بىر قەبىلىسىنىڭ ئۆز مىراسىغا ئىگە بولۇشى ئۈچۈن كۆپ قېتىملاپ ئۇلار بىلەن بىرگە جەڭ قىلدى («چۆل.» 32-باب، «يەشۇئا» 9:1-22). بۇنىڭغا ئوخشاش بىزمۇ بىر-بىرىمىزگە مەدەت بېرىپ، خۇدا ھەربىرىمىز ئۈچۈن ئەزەلدىن تەييارلىغان روھىي مىراسقا ۋە ئىلتىپاتلىرىغا ئىگە بولۇشقا ۋە ئۇنىڭ چاقىرىقى بىلەن بولغان خىزمەتكە كىرىشىشكە كۆپ ئىشلاردا بىر-بىرىمىزگە مەدەت بېرىپ رىغبەتلەندۈرۈشىمىزگە توغرا كېلىدۇ.

مۇشۇنداق سېلىشتۇرۇشتىن باشقا يەنە نۇرغۇن پايدىلىق ساۋاقلار باردۇر، سەھىيە ۋە ۋاقىت يار بەرسە مۇشۇ مۇزاكىرىنى داۋاملاشتۇرماقچىمىز.